EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2017 09 28
C(2017) 6389 final

KOMISIJOS PRANEŠIMAS

2017 09 28

EUROPOS AREŠTO ORDERIO IŠDAVIMO IR VYKDYMO VADOVAS

TURINYS

Santrumpų sąrašas 6

ĮŽANGA 10

ĮVADAS 11

1. Europos arešto orderio (EAO) apžvalga 11

1.1. Pagrindinė informacija apie EAO 11

1.2. EAO sąvokos apibrėžtis ir pagrindiniai požymiai 11

1.3. EAO forma 13

I DALIS. EAO IŠDAVIMAS 15

2. EAO išdavimo reikalavimai 15

2.1. EAO taikymo sritis 15

2.1.1. Baudžiamasis persekiojimas 15

2.1.2. Laisvės atėmimo bausmės arba sprendimo dėl įkalinimo vykdymas 16

2.1.3. Reikalavimas turėti vykdytiną teisminį sprendimą 16

2.2. 32 nusikalstamų veikų, dėl kurių asmuo gali būti perduodamas netikrinant dvigubo baudžiamumo, sąrašas 17

2.3. Šalutinės nusikalstamos veikos 18

2.4. Proporcingumo principas 19

2.5. Kitos priemonės, numatytos Sąjungos teisės aktuose, susijusiuose su teisminiu bendradarbiavimu baudžiamosiose bylose 19

2.5.1. Europos tyrimo orderis (ETO) 21

2.5.2. Kalinių perdavimas 22

2.5.3. Europos teisminės priežiūros orderis (ETPO) 23

2.5.4. Sprendimų dėl lygtinio nuteisimo ir alternatyvių sankcijų perdavimas 23

2.5.5. Finansinės baudos 24

2.5.6. Baudžiamojo proceso perdavimas 24

2.6. Specialioji taisyklė – galimas baudžiamasis persekiojimas už kitas nusikalstamas veikas 24

3. EAO išdavimo procedūra 26

3.1. Kitos su tuo pačiu asmeniu susijusios nagrinėjamos baudžiamosios bylos ir Europos arešto orderiai 26

3.1.1. Išduodančiojoje valstybėje narėje 26

3.1.2. Kitoje valstybėje narėje ... 27
3.2. EAO formos pildymas ... 28
3.2.1. Informacija, kurią visada būtina pateikti ... 28
3.2.2. Naudinga išduodančiosios teisminės institucijos papildoma informacija ... 28
3.3. EAO perdavimas ... 28
3.3.1. Jeigu prašomo perduoti asmens buvimo vieta nėra žinoma ... 29
3.3.2. Jeigu prašomo perduoti asmens buvimo vieta nėra žinoma ... 30
3.3.3. EAO perdavimas valstybėms narėms, kurios nenaudoja SIS ... 30
3.4. EAO vertimas ... 30
3.5. Po to, kai sulaikomas prašomas perduoti asmuo: bendradarbiavimas ir ryšių palaikymas su vykdančiosios valstybės narės kompetentingomis institucijomis ... 31
II DALIS. EAO VYKDYMAS ... 32
4. EAO vykdymo procedūra ... 32
4.1. Terminai, per kuriuos turi būti priimamas sprendimas dėl EAO vykdymo ... 32
4.2. Prašomo perduoti asmens perdavimo terminai (priėmus sprendimą dėl EAO vykdymo) ... 33
4.3. EAO vertimas ... 33
4.4. Valstybių narių kompetentingų teisminių institucijų ryšių palaikymas *prieš* priimant sprendimą dėl perdavimo ... 34
4.4.1. Kada reikia palaikyti ryšį? ... 34
4.4.2. Kaip palaikyti ryšius? ... 35
4.5. Vykdančiosios teisminės institucijos pareiga, susijusi su išduodančiosios teisminės institucijos informavimu *priėmus* sprendimą dėl vykdymo ... 36
4.5.1. Informacija apie sprendimą dėl perdavimo ... 36
4.5.2. Informacija apie įkalinimo įstaigoje praleistą laiką ... 37
4.6. Prašomo perduoti asmens laikymas įkalinimo įstaigoje vykdančiojoje valstybėje narėje ... 38
5. Perdavimo sprendimas ... 39
5.1. Bendra pareiga vykdyti EAO ... 39
5.2. 32 nusikalstamų veikų, dėl kurių asmuo gali būti perduodamas netikrinant dvigubo baudžiamumo, sąrašas ... 39
5.3. Šalutinės nusikalstamos veikos ... 40
5.4. Nevykdymo (atsisakymo) pagrindai ... 40
5.4.1. Privalomi nevykdymo pagrindai ... 41

5.4.2. Neprivalomo nevykdymo pagrindai ... 42
5.5. Teisminis nagrinėjimas *in absentia* ... 45
5.6. Su pagrindinėmis teisėmis susijusios aplinkybės, į kurias atsižvelgia vykdančioji teisminė institucija ... 46
5.7. Proporcingumas – vykdančiosios valstybės narės vaidmuo ... 48
5.8. Išduodančiosios valstybės narės suteikiamos garantijos ... 49
5.8.1. Laisvės atėmimo iki gyvos galvos arba įkalinimo iki gyvos galvos bausmės persvarstymas ... 49
5.8.2. Piliečių ir gyventojų grąžinimas ... 50
5.9. Atidėjimas arba laikinas perdavimas ... 50
5.9.1. Svarbios humanitarinės priežastys ... 50
5.9.2. Vykstantis baudžiamasis procesas arba laisvės atėmimo bausmės vykdymas ... 51
5.9.3. Laikinas perdavimas vietoj atidėjimo ... 51
5.9.4. EAO atidėjimas nustačius realią nežmoniško ar žeminančio elgesio su prašomu perduoti asmeniu riziką ... 52
5.10. Keletas EAO dėl to paties asmens ... 52
5.10.1. Sprendimas, kurį EAO vykdyti ... 52
5.10.2. Vienu metu vykstantys teismo procesai ... 53
6. Laisvės atėmimo bausmės laiko, atlikto vykdančiojoje valstybėje narėje, išskaičiavimas ... 54
7. Vėlesnis perdavimas ... 54
7.1. Į kitą valstybę narę ... 54
7.2. Į trečiąją valstybę ... 55
8. Pareigos trečiųjų šalių atžvilgiu ... 56
8.1. Vienu metu galiojantys EAO ir ekstradicijos prašymai išduoti tą patį asmenį ... 56
8.1.1. Trečiųjų valstybių prašymai ... 56
8.1.2. Tarptautinio baudžiamojo teismo (TBT) prašymai ... 57
8.2. Pirmesnė ekstradicija iš trečiosios valstybės ir specialioji taisyklė ... 57
9. Tranzitas ... 57
9.1. Tranzitas per kitą valstybę narę ... 57
9.2. Tranzito valstybės narės piliečiai ir gyventojai ... 58
9.3. Ekstradicija iš trečiosios valstybės į valstybę narę ... 59

10. Nevykdomi EAO 59
10.1. Pareiga užtikrinti, kad asmuo nebūtų dar kartą sulaikomas toje pačioje valstybėje narėje 59
10.2. Pranešimų teikimas išduodančiajai valstybei narei 59
10.3. Išduodančiųjų teisminių institucijų atliekamas svarstymas, ar palikti EAO 59
10.4. Ilgą laiką SIS sistemoje esančių EAO peržiūra 60
11. Prašomo perduoti asmens procesinės teisės 60
11.1. Teisė į vertimą žodžiu ir raštu 60
11.2. Teisė gauti informaciją 61
11.3. Teisė turėti advokatą 62
11.4. Teisė reikalauti, kad apie laisvės atėmimą būtų informuotas trečiasis asmuo 62
11.5. Teisė susisiekti su trečiaisiais asmenimis 62
11.6. Teisė susisiekti su konsulinėmis įstaigomis 62
11.7. Konkrečios vaikų teisės 63
11.8. Teisė į teisinę pagalbą 63
I PRIEDAS. EAO pagrindų sprendimas (neoficiali suvestinė redakcija) 65
II PRIEDAS. EAO FORMA, pateikta EAO pagrindų sprendimo priede 89
III PRIEDAS. EAO FORMOS PILDYMO GAIRĖS 96
IV PRIEDAS. KALBOS, KURIOMIS VALSTYBĖMS NARĖMS GALIMA PATEIKTI EAO 112
V PRIEDAS. TEISINGUMO TEISMO SPRENDIMŲ, SUSIJUSIŲ SU EAO PAGRINDŲ SPRENDIMU, SĄRAŠAS 114
VI PRIEDAS. TEISINGUMO TEISMO SPRENDIMAI, SUSIJĘ SU *NE BIS IN IDEM* PRINCIPU 116
VII PRIEDAS. STANDARTINĖ SPRENDIMO DĖL EAO FORMA 121
VIII PRIEDAS. VALSTYBIŲ NARIŲ, PAGAL KURIŲ TEISĖS SISTEMĄ GALIMA PERDUOTI ASMENĮ UŽ NUSIKALSTAMAS VEIKAS, UŽ KURIAS BAUDŽIAMA BAUSME, KURI YRA MAŽESNĖ NEI EAO PAGRINDŲ SPRENDIMO 2 STRAIPSNIO 1 DALYJE NUSTATYTA RIBA, KAI TOKIOS NUSIKALSTAMOS VEIKOS EAO ĮVARDIJAMOS KAIP ŠALUTINĖS VEIKOS, SUSIJUSIOS SU PAGRINDINE (-ĖMIS) NUSIKALSTAMA (-OMIS) VEIKA (-OMIS), SĄRAŠAS 124
IX PRIEDAS. ORIENTACINIS PRANEŠIMO APIE TEISES ASMENIMS, SULAIKYTIEMS PAGAL EAO, PAVYZDYS 125

Santrumpų sąrašas

CISA	Konvencija dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo
ET	Europos Taryba
EAO	Europos arešto orderis
ETO	Europos tyrimo orderis
ETT	Europos teisminis tinklas
ETPO	Europos teisminės priežiūros orderis
EAO pagrindų sprendimas	2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimas 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos
SIRENE	papildomos informacijos prašymas nacionaliniams perspėjimams
SIS	Šengeno informacinė sistema
SESV	Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo

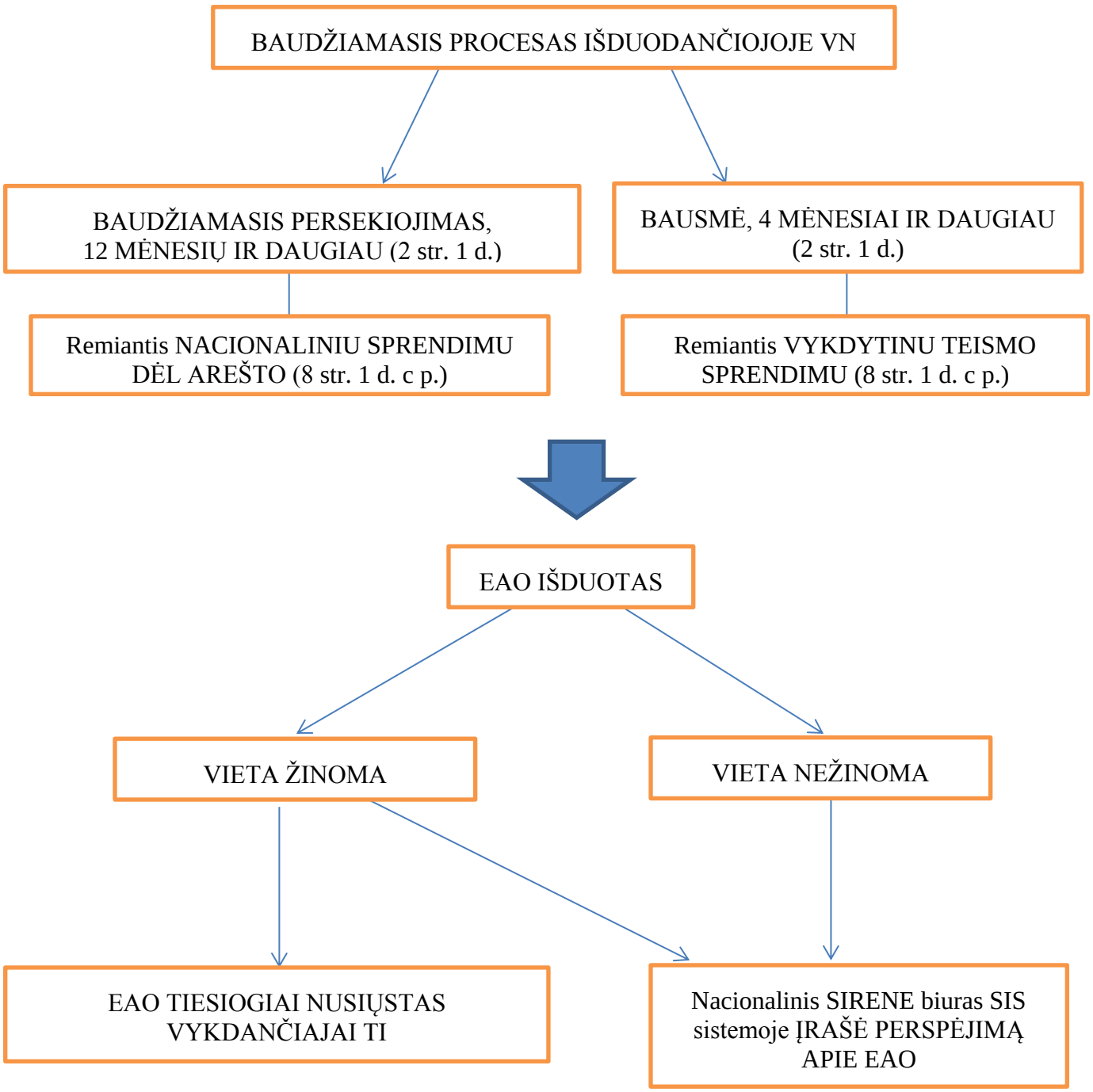
Atsakomybės ribojimo pareiškimas.

Šis vadovas yra teisiškai neprivalomas ir negalutinis. Jis neprieštarauja šiuo metu galiojantiems ir būsimiems Sąjungos teisės aktams. Jis taip pat neprieštarauja autoritetingam Sąjungos teisės aiškinimui, kurį gali pateikti Europos Sąjungos Teisingumo Teismas.

EUROPOS AREŠTO ORDERIO IŠDAVIMO PROCEDŪRA

Pagrindiniai etapai

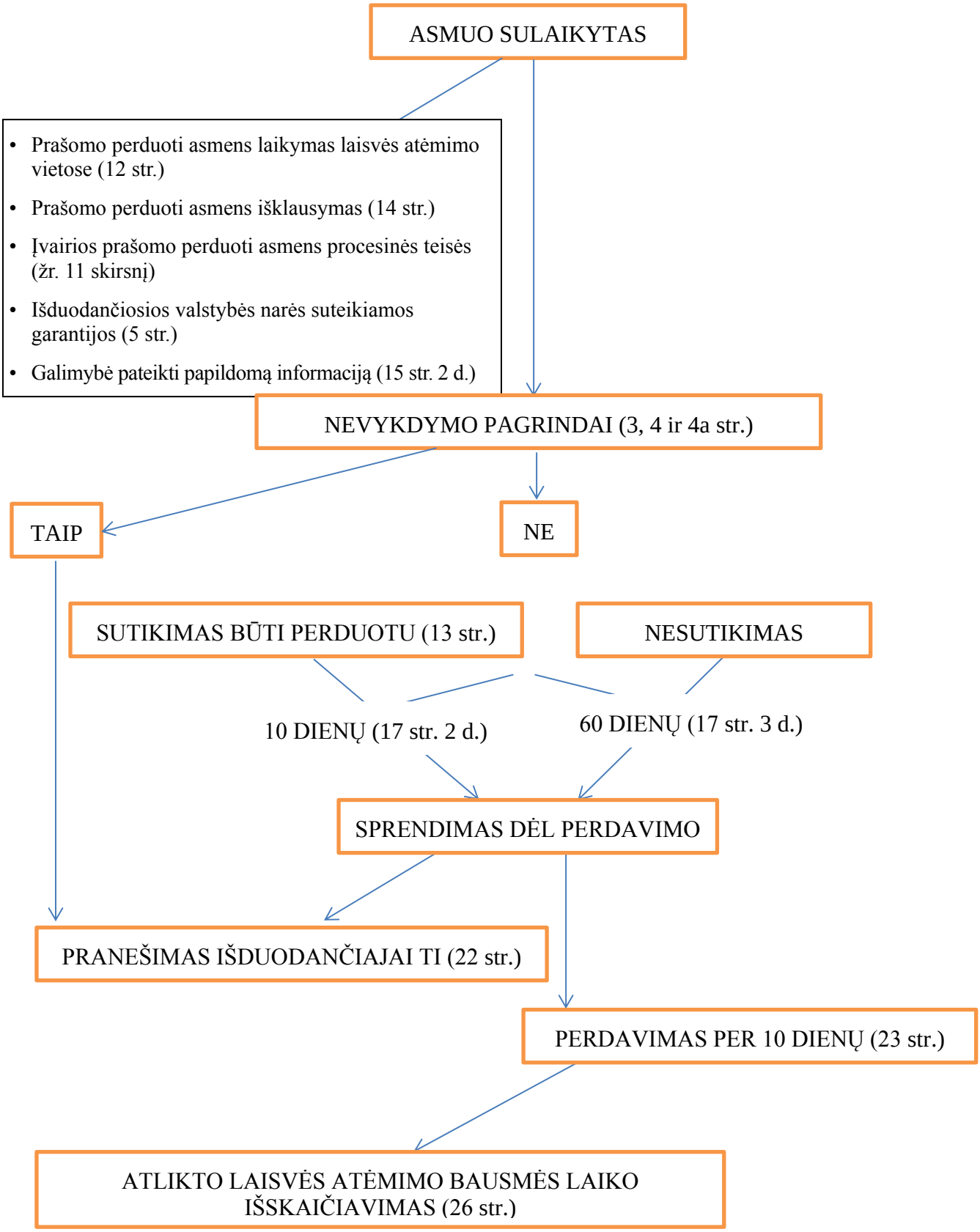
(TI = teisminė institucija)

EUROPOS AREŠTO ORDERIO VYKDYMAS

Pagrindiniai etapai

(TI = teisminė institucija)

ĮŽANGA

Šis vadovas – tai persvarstyta 2008 m.[1] Tarybos priimto ir 2010 m.[2] peržiūrėto Europos arešto orderio išdavimo europinio vadovo, versija. Pasibaigus Lisabonos sutartyje nustatytam penkerių metų pereinamajam laikotarpiui, susijusiam su vadinamojo buvusio trečiojo ramsčio teisinėmis priemonėmis[3], įskaitant 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimą 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos[4] (EAO pagrindų sprendimas), Komisija perėmė užduotį atnaujinti ir peržiūrėti vadovą.

Šiame vadove atsižvelgiama į per pastaruosius 13 metų įgytą patirtį Sąjungoje taikant Europos arešto orderį. Šia peržiūra siekiama atnaujinti vadovą ir, užtikrinti, kad jis būtų išsamesnis ir labiau suprantamas skaitytojui. Rengdama šią naujausią vadovo versiją, Komisija konsultavosi su įvairiais suinteresuotaisiais subjektais ir ekspertais, įskaitant Eurojustą, Europos teisminio tinklo sekretoriatą ir valstybių narių vyriausybių ekspertus bei teismines institucijas.

Vadovas skelbiamas internete (https://e-justice.europa.eu) visomis oficialiosiomis Sąjungos kalbomis.

1 8216/2/08 REV 2 COPEN 70 EJN 26 EUROJUST 31.
2 17195/1/10 REV 1 COPEN 275 EJN 72 EUROJUST 139.
3 Protokolas (Nr. 36) dėl pereinamojo laikotarpio nuostatų.
4 OL L 190, 2002 7 18, p. 1.

ĮVADAS

1. EUROPOS AREŠTO ORDERIO (EAO) APŽVALGA

1.1. Pagrindinė informacija apie EAO

EAO pagrindų sprendimą Taryba priėmė 2002 m. birželio 13 d., o valstybės narės privalėjo imtis priemonių, būtinų, kad jo būtų laikomasi, iki 2003 m. gruodžio 31 d. Nuo 2004 m. sausio 1 d. naujoji perdavimo tvarka, išskyrus kelias išimtis, pakeitė ekstradicijos tvarką. Buvo pakeistos atitinkamos šių konvencijų nuostatos, susijusios su perdavimu tarp valstybių narių:

a) 1957 m. gruodžio 13 d. Europos konvencijos dėl ekstradicijos (ETS Nr. 204), jos 1975 m. spalio 15 d. papildomo protokolo (ETS Nr. 086), jos 1978 m. kovo 17 d. antrojo papildomo protokolo (ETS Nr. 098) ir 1977 m. sausio 27 d. Europos konvencijos dėl kovos su terorizmu (ETS Nr. 090) nuostatos, susijusios su ekstradicija;

b) 1989 m. gegužės 26 d. Europos Bendrijų 12 valstybių narių susitarimo dėl ekstradicijos prašymų perdavimo būdų supaprastinimo ir modernizavimo;

c) 1995 m. kovo 10 d. Konvencijos dėl supaprastintos ekstradicijos tvarkos tarp Europos Sąjungos valstybių narių[5];

d) 1996 m. rugsėjo 27 d. Konvencijos dėl ekstradicijos tarp Europos Sąjungos valstybių narių[6];

e) 1990 m. birželio 19 d. Konvencijos dėl 1985 m. birželio 14 d. Šengeno susitarimo dėl laipsniško bendrų sienų kontrolės panaikinimo įgyvendinimo III antraštinės dalies 4 skyriaus nuostatos[7].

1.2. EAO sąvokos apibrėžtis ir pagrindiniai požymiai

EAO yra Sąjungoje vykdytinas teisminis sprendimas, kurį priima valstybė narė ir kurį kita valstybė narė vykdo remdamasi tarpusavio pripažinimo principu.

Kaip pažymėjo Teisingumo Teismas sprendimuose bylose C-452/16 PPU *Poltorak*[8] ir C-477/16 PPU *Kovalkovas*[9], iš EAO pagrindų sprendimo 1 straipsnio 1 dalies matyti, kad EAO yra „teisminis sprendimas“, kurį turi priimti „teisminė institucija“, kaip ji apibrėžta minėto pagrindų sprendimo 6 straipsnio 1 dalyje. Teisingumo Teismas nusprendė, kad EAO pagrindų sprendimo 6 straipsnio 1 dalyje vartojami žodžiai „teisminė institucija“ reiškia ne vien nuorodą į valstybės narės teisėjus ar teismus, bet platesne prasme taip pat gali reikšti institucijas, kurios turi dalyvauti vykdant teisingumą atitinkamoje teisės sistemoje. Vis dėlto Teisingumo Teismas nustatė, kad toje nuostatoje minima sąvoka

---

5 OL C 78, 1995 3 30, p. 2.

6 OL C 313, 1996 10 23, p. 12.

7 OL L 239, 2000 9 22, p. 19.

8 2016 m. lapkričio 10 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Poltorak*, C-452/16 PPU, ECLI:EU:C:2016:858.

9 2016 m. lapkričio 10 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Kovalkovas*, C-477/16 PPU, ECLI:EU:C:2016:861.

„teisminė institucija“ negali būti aiškinama kaip apimanti policijos tarnybas arba valstybės narės vykdomosios valdžios įstaigą, pavyzdžiui, ministeriją, ir kad tokių institucijų priimti aktai negali būti laikomi „teisminiais sprendimais“.

Europos arešto orderiu tradicinė ekstradicijos sistema buvo pakeista paprastesniu ir greitesniu prašomų perduoti asmenų perdavimo siekiant patraukti juos baudžiamojon atsakomybėn arba vykdyti laisvės atėmimo bausmę ar sprendimą dėl įkalinimo mechanizmu. Orderis gali būti išduodamas siekiant:

a) patraukti baudžiamojon atsakomybėn už veikas, kurios pagal nacionalinę teisę baudžiamos laisvės atėmimo bausme arba įkalinimu, kurio ilgiausias terminas − bent 12 mėnesių (tyrimo, nagrinėjimo ir teisminio nagrinėjimo etapuose, kol priimamas galutinis nuosprendis),

b) vykdyti bausmę arba sprendimą dėl įkalinimo, kurio terminas – bent keturi mėnesiai.

a ir b punktai nėra kumuliatyviniai.

Kad prašymus vykdyti būtų paprasčiau ir lengviau, dabar jie išduodami vienodu būdu, užpildant EAO formą. Tačiau visada būtina, kad nacionalinis vykdytinas teismo sprendimas arba nacionalinis arešto orderis ar panašus sprendimas būtų priimtas anksčiau nei EAO ir tai turi būti atskiras dokumentas (žr. 2.1.3 skirsnį).

Centrinės institucijos, kurios atlikdavo svarbų vaidmenį ekstradicijos procese, nebedalyvauja sprendimų priėmimo procesuose, kurie taikomi vykdant EAO procedūras. Tačiau EAO pagrindų sprendimo 7 straipsnyje nustatyta, kad valstybė narė gali paskirti centrines institucijas, kad jos suteiktų pagalbą ir paramą teisminėms institucijoms, visų pirma EAO gaunančioms ir perduodančioms institucijoms.

Valstybėse narėse, kuriose veikia Šengeno informacinė sistema (SIS) (šio vadovo išleidimo metu tai yra visos valstybės narės, išskyrus Airiją ir Kiprą), nacionaliniai SIRENE biurai EAO procese atlieka svarbų vaidmenį tuo atveju, jeigu SIS sistemoje sukuriamas atitinkamas perspėjimas. Valstybių narių bendradarbiavimo, susijusio su perspėjimais dėl EAO pagrįsto suėmimo, taisyklės ir procedūros nustatytos 2007 m. birželio 12 d. Tarybos sprendimo 2007/533/TVR dėl antrosios kartos Šengeno informacinės sistemos (SIS II) sukūrimo, veikimo ir naudojimo[10] (SIS II sprendimas) 24-31 straipsniuose ir SIRENE vadovo[11] 3 punkte.

EAO pagrindų sprendimas atspindi integravimo į bendrą teisminę erdvę koncepciją. Tai yra pirmoji teisinė priemonė, susijusi su tarpusavio pripažinimo principu pagrįstu valstybių narių bendradarbiavimu baudžiamosiose bylose. Išduodančiosios valstybės narės sprendimas turi būti pripažįstamas be jokių papildomų formalumų ir remiantis vien teisminiais kriterijais.

Piliečių perdavimas yra principas ir bendroji taisyklė, išskyrus kelias išimtis. Šios išimtys yra susijusios su asmens gimtojoje šalyje galiojančių laisvės atėmimo bausmių vykdymu

[10] OL L 205, 2007 8 7, p. 63.

[11] 2016 m. liepos 12 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2016/1209, kuriuo pakeičiamas Įgyvendinimo sprendimo 2013/115/ES priimti antrosios kartos Šengeno informacinės sistemos (SIS II) SIRENE vadovą ir kitas įgyvendinimo priemones priedas (OL L 203, 2016 7 28, p. 35).

ir taip pat taikomos gyventojams. Iš patirties matyti, kad maždaug penktadalis visų perdavimo atvejų ES yra susiję su perduodančiosios šalies piliečiais.

Vykdymo atsisakymo pagrindai yra riboti ir išsamus jų sąrašas pateikiamas EAO pagrindų sprendimo 3, 4 ir 4a straipsniuose. Nėra jokios galimybės remtis dvigubo baudžiamumo patikrinimu kaip pagrindu nevykdyti prašymo ir neišduoti asmens atsižvelgiant į EAO pagrindų sprendimo 2 straipsnio 2 dalyje išvardytas 32 nusikalstamų veikų kategorijas, nurodytas išduodančiosios valstybės narės nustatytame sąraše, kai tos nusikalstamos veikos yra baustinos išduodančiojoje valstybėje narėje laisvės atėmimo bausme arba įkalinimu, kurių ilgiausias terminas − bent treji metai.

Jeigu išduodančiosios valstybės narės kompetentinga institucija mano, kad atitinkamos nusikalstamos veikos nepatenka į EAO pagrindų sprendimo 2 straipsnio 2 dalies taikymo sritį, dvigubas baudžiamumas vis tiek gali būti taikomas. Teisingumo Teismas sprendime, priimtame byloje C-289/18 *Grundza*[12], nustatė, kad, vertindama dvigubą baudžiamumą, vykdančiosios valstybės narės kompetentinga institucija turi patikrinti, ar už faktinius veiksmus, kurie sudaro nusikalstamos veikos pagrindą, taip pat savaime būtų skiriama baudžiamoji sankcija vykdančiojoje valstybėje narėje, jeigu minėti veiksmai būtų įvykdyti toje valstybėje (žr. 5.2 skirsnį).

Nuo 2011 m. kovo 28 d. EAO pagrindų sprendimas buvo iš dalies pakeistas Tarybos pamatiniu sprendimu 2009/299/TVR[13], kuriuo buvo išbraukta 5 straipsnio 1 dalis ir įterptas naujas 4a straipsnis dėl sprendimų, priimtų nedalyvaujant atitinkamam asmeniu (teismo posėdis *in absentia*).

1.3. EAO forma

EAO yra teisminis sprendimas, išduodamas naudojant EAO pagrindų sprendimo priede nustatytą formą. Forma yra skelbiama visomis oficialiosiomis Sąjungos kalbomis. **Galima naudoti tik šią formą** ir ji negali būti keičiama. Tarybos ketinimas buvo sukurti darbo priemonę, kurią naudodamos išduodančiosios teisminės institucijos galėtų lengvai užpildyti EAO formą, kurią pripažintų vykdančiosios teisminės institucijos.

Naudojant šią formą išvengiama ilgai trunkančių ir brangių vertimų bei palengvinama prieigą prie informacijos. Kadangi forma iš esmės yra vienintelis pagrindas areštuoti ir vėliau perduoti prašomą asmenį, ji turėtų būti pildoma ypač atidžiai, kad nereikėtų vėliau prašyti papildomos informacijos.

Formą galima pildyti tiesiogiai internete naudojant Europos teisminio tinklo (ETT) e. priemonę kompendiumą, kurį galima rasti ETT svetainėje, arba „Word“ formatu, atsisiuntus formą iš ETT svetainės teisminės bibliotekos skilties (https://www.ejn-crimjust.europa.eu).

---

12 2017 m. sausio 11 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Grundza*, C-289/15, ECLI:EU:C:2017:4, 38 punktas.

13 2009 m. vasario 26 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2009/299/TVR, iš dalies keičiantis Pamatinius sprendimus 2002/584/TVR, 2005/214/TVR, 2006/783/TVR, 2008/909/TVR ir 2008/947/TVR ir stiprinantis asmenų procesines teises bei skatinantis tarpusavio pripažinimo principo taikymą sprendimams, priimtiems atitinkamam asmeniui asmeniškai nedalyvavus teisminiame nagrinėjime (OL L 81, 2009 3 27, p. 24).

Naudotis E. priemone taip pat paprasta kaip ir pildyti formą „Word“ formatu, tačiau ši priemonė pasižymi keliomis šiuolaikiškomis, naudingomis ir patogiomis naudoti funkcijomis, kaip antai:

a) galimybe tiesiogiai importuoti kompetentingos vykdančiosios teisminės institucijos duomenis iš ETT teisminio atlaso priemonės;

b) galimybe pildyti formą vykdančiajai valstybei narei priimtina (-omis) kalba (-omis);

b) galimybe išsaugoti formą ir siųsti ją e. paštu.

I DALIS. EAO IŠDAVIMAS

2. EAO IŠDAVIMO REIKALAVIMAI

2.1. EAO taikymo sritis

Teisminė institucija EAO gali išduoti dviem tikslais (EAO pagrindų sprendimo 1 straipsnio 1 dalis):

a) baudžiamojo persekiojimo arba

b) laisvės atėmimo bausmės arba sprendimo dėl įkalinimo vykdymo.

a punktas yra susijęs su baudžiamąja byla, kurioje galima vykdyti prašomo perduoti asmens baudžiamąjį persekiojimą. b punktas yra susijęs su teismo paskirtomis vykdytinomis laisvės atėmimo bausmėmis arba teismo priimtais sprendimais dėl įkalinimo už nusikalstamas veikas. EAO galima išduoti ne dėl visų nusikaltimų, bet tik dėl pakankamai sunkių nusikaltimų, kaip išsamiau paaiškinta toliau.

Pagal kai kurių valstybių narių teisės sistemas EAO dėl laisvės atėmimo bausmės arba sprendimo dėl įkalinimo vykdymo galima išduoti net jeigu bausmė nėra galutinė ir teismas ją dar gali peržiūrėti. Kitų valstybių narių teisės sistemose šios rūšies EAO gali būti išduodamas tik tais atvejais, kai paskiriama galutinė laisvės atėmimo bausmė arba priimamas galutinis sprendimas dėl įkalinimo. Rekomenduojama, kad vykdančioji teisminė institucija EAO vykdymo tikslais pripažintų išduodančiosios teisminės institucijos taikomą klasifikaciją net jeigu ji šiuo atžvilgiu neatitinka vykdančiosios teisminės institucijos taikomos teisės sistemos.

Šiuo klausimu reikėtų pažymėti, kad išduodančiosioms teisminėms institucijoms rekomenduojama apsvarstyti, ar konkrečioje byloje išduoti EAO būtų proporcinga (žr. 2.4 skirsnį) ir ar norint pasiekti reikalingą rezultatą nebūtų galima pasinaudoti ne tokia griežta Sąjungos priemone (žr. 2.5 skirsnį).

2.1.1. Baudžiamasis persekiojimas

EAO gali būti išduodamas siekiant vykdyti baudžiamąjį persekiojimą dėl veikų, už kurias pagal vidaus teisę baudžiama skiriant laisvės atėmimo bausmę arba įkalinimą, kurio ilgiausias terminas – **bent 12 mėnesių** (EAO pagrindų sprendimo 2 straipsnio 1 dalis).

Tai reiškia galimą maksimalią bausmę už nusikalstamą veiką, kuri skiriama pagal išduodančiosios valstybės narės nacionalinę teisę. Šiuo atžvilgiu maksimali bausmė pagal vykdančiosios valstybės narės teisę nėra svarbi.

> Teisingumo Teismo nutartis byloje C-463/15 PPU *Openbaar Ministerie* v *A.*)[14]
>
> „Pagrindų sprendimo 2002/584 <...> 2 straipsnio 4 dalį ir 4 straipsnio 1 punktą reikia aiškinti taip, kad vykdančiajai valstybei narei draudžiama perdavimą pagal Europos arešto orderį sieti ne tik su sąlyga, kad veika, dėl kurios išduotas

[14] 2015 m. rugsėjo 25 d. Teisingumo Teismo nutartis *A.*, C-463/15 PPU, ECLI:EU:C:2015:634.

šis arešto orderis, būtų laikoma nusikaltimu pagal šios valstybės narės teisę, bet ir su sąlyga, kad pagal jos teisę už šią veiką būtų numatyta laisvės atėmimo bausmė, kurios ilgiausias terminas bent dvylika mėnesių.“

Baudžiamojo persekiojimo vykdymas apima ikiteisminį baudžiamosios bylos tyrimo etapą. Tačiau EAO tikslas nėra perduoti asmenis vien tam, kad jie būtų apklausti kaip įtariamieji. Šiuo tikslu būtų galima apsvarstyti galimybę naudoti kitas priemones, pavyzdžiui, Europos tyrimo orderį (ETO). 2.5 skirsnyje trumpai aprašomos kitos teisminio bendradarbiavimo priemonės.

2.1.2. Laisvės atėmimo bausmės arba sprendimo dėl įkalinimo vykdymas

EAO gali būti išduodamas siekiant vykdyti bausmę arba sprendimą dėl įkalinimo, kurio terminas – **bent keturi mėnesiai** (EAO pagrindų sprendimo 2 straipsnio 1 dalis). Vis dėlto tais atvejais, kai asmeniui liko atlikti tik nedidelę dalį laisvės atėmimo bausmės, kompetentingoms teisminėms institucijoms rekomenduojama įvertinti, ar EAO išdavimas būtų **proporcinga** priemonė (žr. 2.4 ir 2.5 skirsnius).

Vidaus taisyklės dėl išankstinio arba sąlyginio paleidimo į laisvę, lygtinio nuteisimo ar kitos panašios taisyklės, dėl kurių sutrumpinama faktinė laisvės atėmimo bausmė ir kurios gali būti taikomos po asmens perdavimo išduodančiajai valstybei narei, neturi reikšmės nustatant minimalų keturių mėnesių terminą.

Tarp faktinės bausmės trukmės ir galimos bausmės trukmės nėra jokio ryšio. Tai reiškia, kad tais atvejais, kai asmuo jau buvo nuteistas jam paskiriant apibendrintą laisvės atėmimo bausmę už įvairias nusikalstamas veikas ir tos bausmės trukmė yra keturi mėnesiai ar daugiau, EAO gali būti išduodamas nepaisant maksimalios galimos bausmės, kuri gali būti skiriama už kiekvieną atskirą nusikalstamą veiką.

Tais atvejais, kai žinoma, kad asmuo gyvena kitoje valstybėje narėje, išduodančiosios valstybės narės kompetentingoms institucijoms rekomenduojama apsvarstyti galimybę, užuot išdavus EAO, perkelti vykdytiną bausmę į gyvenamosios vietos valstybę ir šiuo atveju atsižvelgti į asmens socialinius ryšius ir geresnes perauklėjimo galimybes toje valstybėje narėje bei kitus 2008 m. lapkričio 27 d. Tarybos pamatiniame sprendime 2008/909/TVR dėl nuosprendžių baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo principo taikymo skiriant laisvės atėmimo bausmes ar su laisvės atėmimu susijusias priemones, siekiant jas vykdyti Europos Sąjungoje[15] nustatytus reikalavimus (žr. 2.5.2 skirsnį).

2.1.3. Reikalavimas turėti vykdytiną teisminį sprendimą

Išduodančiosios teisminės institucijos visada privalo užtikrinti, kad prieš išduodant EAO būtų priimtas vykdytinas vidaus teisminis sprendimas. Šio sprendimo pobūdis priklauso nuo EAO tikslo. Jeigu EAO išduodamas baudžiamojo persekiojimo tikslais, būtina, kad išduodančiosios valstybės narės kompetentingos teisminės institucijos, prieš išduodamos EAO, būtų išdavusios nacionalinį arešto orderį arba priėmusios bet kurį kitą vykdytiną teisminį sprendimą (EAO pagrindų sprendimo 8 straipsnio 1 dalies c punktas). Teisingumo Teismas byloje C-241/15 *Bob-Dogi*[16] priimtame sprendime nustatė, kad nacionalinis arešto orderis ar kitas teisminis sprendimas nėra tapatus pačiam EAO. Jeigu

[15] OL L 327, 2008 12 5, p. 27.

[16] 2016 m. birželio 1 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Bob-Dogi*, C-241/15, ECLI:EU:C:2016:385.

EAO išduodamas siekiant, kad būtų įvykdyta laisvės atėmimo bausmė arba sprendimas dėl įkalinimo, būtina, kad šiuo tikslu būtų priimtas vykdytinas vidaus teismo sprendimas.

Kaip toje byloje pažymėjo Teisingumo Teismas, EAO sistema sukuriama dviejų lygmenų procesinių ir pagrindinių teisių, kuriomis prašomas perduoti asmuo turi turėti galimybę pasinaudoti, apsauga, – pirmuoju lygmeniu užtikrinama teisminė apsauga, kai priimamas nacionalinis teisminis sprendimas, pavyzdžiui, nacionalinis arešto orderis, ir antruoju lygmeniu užtikrinama apsauga, kuri atsiranda priėmus EAO. Šis dvigubas teisminės apsaugos lygis, iš principo, nėra užtikrinamas, jeigu nacionalinė teisminė institucija, prieš išduodama EAO, nebūtų priėmusi jokio teisminio sprendimo, kuriuo būtų grindžiamas EAO.

> Teisingumo Teismo sprendimas byloje C-241/15 *Bob-Dogi*
>
> „Pagrindų sprendimo 2002/584 <...> 8 straipsnio 1 dalies c punktą reikia aiškinti taip, kad kai Europos arešto orderyje, kuris grindžiamas „arešto orderiu“, kaip jis suprantamas pagal šią nuostatą, nenurodytas nacionalinis arešto orderis, vykdančioji teisminė institucija neturi jo vykdyti, jeigu, atsižvelgusi į informaciją, pateiktą pagal iš dalies pakeisto Pagrindų sprendimo 2002/584 15 straipsnio 2 dalį, ir į kitą turimą informaciją, konstatuoja, kad Europos arešto orderis negalioja, nes buvo išduotas pirmiau nepriėmus atskiro nuo Europos arešto orderio nacionalinio arešto orderio.“

Sąvokos „teisminis sprendimas“ (kuri skiriasi nuo EAO) aiškinimą Teisingumo Teismas toliau plėtojo byloje C-453/16 PPU *Özçelik*[17] priimtame sprendime, kuriame padarė išvadą, kad sąvoka „teisminis sprendimas“ apima sprendimą, kuriuo prokuratūra patvirtina policijos išduotą nacionalinį arešto orderį, kuriuo grindžiamas EAO.

> Teisingumo Teismo sprendimas byloje C-453/16 PPU *Özçelik*
>
> „Tarybos pagrindų sprendimo 2002/584 <...> 8 straipsnio 1 dalies c punktas turi būti aiškinamas taip, kad prokuratūros atliekamas prieš tai policijos įstaigos siekiant vykdyti baudžiamąjį persekiojimą išduoto nacionalinio arešto orderio patvirtinimas, kaip antai nagrinėjamas pagrindinėje byloje, yra „teismo sprendimas“, kaip tai suprantama pagal tą nuostatą.“

Vidaus teisminio sprendimo arba arešto orderio priėmimo faktas turi būti nurodytas EAO formoje EAO išdavimo metu (EAO pagrindų sprendimo 8 straipsnio 1 dalies c punktas, taip pat žr. šio vadovo 3.2 skirsnį). Sprendimo arba arešto orderio nebūtina pridėti prie EAO.

2.2. 32 nusikalstamų veikų, dėl kurių asmuo gali būti perduodamas netikrinant dvigubo baudžiamumo, sąrašas

Prieš išduodama EAO, kompetentinga teisminė institucija turėtų nustatyti, ar viena ar daugiau nusikalstamų veikų priklauso vienai iš 32 kategorijų, dėl kurių nereikia atlikti dvigubo baudžiamumo patikrinimo. Nusikalstamų veikų sąrašas pateikiamas EAO pagrindų sprendimo 2 straipsnio 2 dalyje ir EAO formoje, kurioje į sąrašą įtrauktos nusikalstamos veikos turėtų būti pažymimos varnele.

---

[17] 2016 m. lapkričio 10 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Özçelik*, C-453/16 PPU, ECLI:EU:C:2016:860.

Šis klausimas sprendžiamas pagal išduodančiosios valstybės narės teisę. Tokia taisyklė patvirtinta byloje C-303/05 *Advocaten voor de Wereld*[18] priimtame sprendime, kuriame Teismas nustatė, kad EAO pagrindų sprendimo 2 straipsnio 2 dalis nėra nesuderinama su nusikalstamų veikų kriminalizavimo ir bausmių teisėtumo principais ir kad šia dalimi nepažeidžiami lygybės ir nediskriminavimo principai.

Vykdančioji teisminė institucija dvigubą baudžiamumą gali tikrinti tik dėl tų nusikalstamų veikų, kurios nėra įtrauktos į 32 nusikalstamų veikų sąrašą (žr. 5.2 skirsnį).

2.3. Šalutinės nusikalstamos veikos

1957 m. Europos konvencijoje dėl ekstradicijos pateikiama nuostata dėl šalutinių nusikalstamų veikų:

> „2 straipsnis. Nusikaltimai, kuriems yra taikoma ekstradicija
>
> 1. Asmenys išduodami už nusikaltimus, už kuriuos yra baudžiama laisvės atėmimu arba sulaikymu bent vieneriems metams, arba dar griežtesne bausme, ir pagal prašančiosios, ir pagal prašomosios Šalies įstatymus. Jei asmuo nuteistas arba sulaikomas prašančiosios Šalies teritorijoje, paskirta bausmė turi būti ne mažesnė kaip 4 mėnesiai.
>
> 2. Jei yra reikalaujama ekstradicijos dėl keleto atskirų nusikaltimų, už kiekvieną kurių pagal prašančiosios ir prašomosios Šalies įstatymus yra baudžiama laisvės atėmimu arba sulaikymu, tačiau keletas nusikaltimų neatitinka sąlygos dėl paskirtos bausmės dydžio, prašomoji Šalis taip pat turi teisę dėl pastarųjų nusikaltimų taikyti ekstradiciją.“

EAO pagrindų sprendime panašios nuostatos nėra. Šiuo sprendimu nereglamentuojamas asmenų perdavimas už nusikalstamas veikas, kurios baudžiamos mažesne nei 2 straipsnio 1 dalyje nustatyta bausme ir kurios yra šalutinės nusikalstamos veikos greta pagrindinių nusikalstamų veikų, kurios atitinka tą ribą. Praktikoje kai kurios valstybės narės nusprendė leisti perduoti tokius asmenis, o kitos – ne.

VIII priede pateikiamas valstybių narių, pagal kurių teisės sistemas leidžiama perduoti asmenį, padariusį šalutines nusikalstamas veikas, sąrašas.

Išduodančioji teisminė institucija tokias šalutines nusikalstamas veikas gali nurodyti EAO formoje, siekdama gauti vykdančiosios valstybės narės sutikimą vykdyti baudžiamąjį persekiojimą už tas nusikalstamas veikas. Tačiau EAO visada turi būti išduodamas dėl bent vienos nusikalstamos veikos, kuri atitinka 2 straipsnio 1 dalyje nustatytą ribą.

Jeigu vykdančioji valstybė narė neperduoda asmens už šalutines nusikalstamas veikas, pagal specialiąją taisyklę (EAO pagrindų sprendimo 27 straipsnis) išduodančiajai valstybei narei gali būti neleidžiama vykdyti baudžiamojo persekiojimo už šias nusikalstamas veikas (žr. šio vadovo 2.6 skirsnį).

---

[18] 2007 m. gegužės 3 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Advocaten voor de Wereld*, C-303/05, ECLI:EU:C:2007:261, 48–61 punktai.

2.4. Proporcingumo principas

EAO visada turėtų būti proporcingas siekiamam tikslui. Net jeigu bylos aplinkybės patenka į EAO pagrindų sprendimo 2 straipsnio 1 dalies taikymo sritį, išduodančiosioms teisminėms institucijoms rekomenduojama įvertinti, ar EAO išdavimas yra pagrįstas konkrečioje byloje.

Atsižvelgdamos į rimtus padarinius, kuriuos EAO vykdymas sukelia prašomo perduoti asmens laisvei, ir į laisvo judėjimo apribojimus, išduodančiosios teisminės institucijos, siekdamos nustatyti EAO išdavimo pagrįstumą, turėtų įvertinti įvairius veiksnius.

Visų pirma reikėtų atsižvelgti į šiuos veiksnius:

a) nusikalstamos veikos sunkumą; pavyzdžiui, padarytą žalą ar sukeltą pavojų;

b) tikėtiną bausmę, jeigu asmuo nuteisiamas už įtariamą nusikalstamą veiką; pavyzdžiui, ar tai būtų įkalinimo bausmė;

c) tikimybę, kad asmuo gali būti įkalintas išduodančiojoje valstybėje narėje po jo perdavimo;

d) nusikalstamos veikos aukų interesus.

Be to, išduodančiosios teisminės institucijos turėtų įvertinti, ar, užuot išdavus EAO, būtų galima panaudoti kitas teisminio bendradarbiavimo priemones. Kituose Sąjungos teisės aktuose, kuriais reglamentuojamas teisminis bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose, nustatytos kitos priemonės, kurios daugeliu atvejų yra veiksmingos, bet ne tokios ribojančios (žr. 2.5 skirsnį).

Kalbant apskritai, atliekant proporcingumo patikrą prieš išduodant EAO galima sustiprinti valstybių narių kompetentingų institucijų tarpusavio pasitikėjimą. Todėl tokia patikra iš esmės padeda užtikrinti veiksmingą EAO veikimą visoje Sąjungoje.

2.5. Kitos priemonės, numatytos Sąjungos teisės aktuose, susijusiuose su teisminiu bendradarbiavimu baudžiamosiose bylose

Prieš išduodant EAO išduodančiosioms teisminėms institucijoms rekomenduojama tinkamai atsižvelgti į kitas galimas priemones.

Teisminio bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose srityje galima pasinaudoti keliomis Sąjungos teisės aktuose numatytomis priemonėmis, pagrįstomis tarpusavio pripažinimo principu, kurios papildo EAO. Tam tikrais atvejais šios priemonės gali būti tinkamesnės nei EAO. Tokios priemonės visų pirma yra:

a) Europos tyrimo orderis;

b) kalinių perdavimas;

c) sprendimų dėl lygtinio nuteisimo ir alternatyvių sankcijų perdavimas;

d) Europos teisminės priežiūros orderis;

e) piniginių baudų vykdymas.

Šių priemonių taikymo sritis trumpai paaiškinta 2.5.1–2.5.5 skirsniuose. Be to, kompetentingos institucijos gali atsižvelgti į kitų tarptautinių priemonių, pavyzdžiui, 1972 m. gegužės 15 d. Europos Tarybos konvencijos dėl baudžiamojo proceso perdavimo (ETS Nr. 073), suteikiamas galimybes, kaip trumpai paaiškinta 2.5.6 skirsnyje.

Daugiau informacijos apie praktinį Sąjungos teisinių priemonių, susijusių su teisminiu bendradarbiavimu baudžiamosiose bylose, taikymą galima rasti ETT svetainėje *www.ejn-crimjust.europa.eu*

ETT svetainės teisminės bibliotekos skiltyje pateikiama išsami praktinio pobūdžio informacija apie kiekvieną teisinę priemonę, įskaitant *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbtus tekstus, pakeitimų teisės aktus, įgyvendinimo būklę, formas „Word“ formatu, pranešimus, pareiškimus, ataskaitas, vadovus, taip pat kita praktinė informacija. Kad būtų galima lengviau susipažinti su Sąjungos teisinėmis priemonėmis, susijusiomis su teisminiu bendradarbiavimu, ir jų įgyvendinimo valstybėse narėse būkle, ETT svetainės pradžios tinklalapyje yra atskiri įėjimo taškai (nuorodos).

Ikiteisminiame baudžiamojo proceso etape galima apsvarstyti galimybę naudoti visų pirma šias priemones:

a) Europos tyrimo orderio (ETO) išdavimą siekiant išklausyti įtariamąjį naudojant vaizdo ryšį su kita valstybe nare;

b) Europos tyrimo orderio (ETO) išdavimą siekiant, kad įtariamąjį kitoje valstybėje narėje išklausytų kompetentingos tos valstybės narės institucijos;

c) Europos teisminės priežiūros orderio (ETPO) išdavimą siekiant įvykdyti su laisvės atėmimu nesusijusią įtariamojo priežiūros priemonę, kuri turi būti vykdoma įtariamojo, dėl kurio atliekamas ikiteisminis tyrimas, gyvenamosios vietos valstybėje narėje;

d) perspėjimo įrašymą SIS sistemoje siekiant nustatyti įtariamojo įprastinę arba nuolatinę gyvenamąją vietą (SIS II sprendimo 34 straipsnis). Tokie perspėjimai skiriasi nuo perspėjimų dėl arešto, kurie išsamiau aprašyti šio vadovo 3.3.1 skirsnyje. Kai tik išduodančioji teisminė institucija informuojama apie įprastinę arba nuolatinę gyvenamąją vietą, ji turi imtis būtinų tolesnių priemonių (pavyzdžiui, įteikti šaukimą įtariamajam atvykti į atitinkamą už baudžiamąjį procesą atsakingą instituciją) ir ištrinti SIS sistemoje perspėjimą pagal SIRENE vadovo 6.5 punktą;

e) įteikti šaukimą įtariamajam, kuris yra vykdančiojoje valstybėje narėje, atvykti į atitinkamą už baudžiamąjį procesą atsakingą instituciją išduodančiojoje valstybėje narėje;

f) paraginti asmenį savanoriškai atvykti į baudžiamosios bylos nagrinėjimą.

Poteisminiame etape po to, kai buvo priimtas sprendimas dėl bausmės, galima apsvarstyti galimybę naudoti šias priemones:

a) laisvės atėmimo bausmės perdavimą nuteisto asmens gyvenamosios vietos valstybei narei, kurioje ta bausmė turi būti įvykdyta;

b) alternatyvios bausmės (pavyzdžiui, viešieji darbai) arba sprendimo dėl lygtinio paleidimo į laisvę perdavimą nuteisto asmens gyvenamosios vietos valstybei narei, kurioje ta bausmė turi būti įvykdyta.

2.5.1. Europos tyrimo orderis (ETO)

2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/41/ES dėl Europos tyrimo orderio baudžiamosiose bylose[19]

ETO gali būti naudojamas siekiant gauti įrodymų iš kitos valstybės narės. ETO apima bet kurią tyrimo priemonę, išskyrus bendrų tyrimo grupių sudarymą. Taip siekiama leisti valstybėms narėms prašyti kitos valstybės narės įgyvendinti tyrimo priemones remiantis tarpusavio pripažinimo principu. Europos tyrimo orderiai, susiję su tyrimo priemonėmis, kurių vykdančiojoje valstybėje narėje nėra arba kurios joje yra neprieinamos, vis tiek gali būti vykdomi pasinaudojant alternatyvia tyrimo priemone.

ETO pakeičia Konvenciją dėl Europos Sąjungos valstybių narių savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose[20] ir ankstesnius šios srities teisinių nuostatų rinkinius. Įtraukiant galiojančias priemones į vieną naują dokumentą, siekiama užtikrinti greitesnį ir veiksmingesnį teisminį bendradarbiavimą tyrimų srityje. ETO gali būti naudojamas ne tik baudžiamosiose, bet ir administracinių institucijų pradėtose bylose, kurioms suteiktas teisminis patvirtinimas, jeigu jos turi baudžiamąjį aspektą. Valstybės narės turi nuspręsti dėl ETO pripažinimo ar vykdymo per per 30 dienų ir įgyvendinti tyrimo priemonę per 90 dienų nuo to sprendimo priėmimo.

Kai kuriais atvejais ETO gali būti išduodamas dėl įtariamojo apklausos naudojant vaizdo ryšį siekiant nustatyti, ar reikia išduoti EAO jo baudžiamojo persekiojimo tikslais.

> *1 pavyzdys*. Pjeras neseniai persikėlė iš A valstybės narės į B valstybę narę. Iš turimų įrodymų matyti, kad jis buvo sunkaus A valstybėje narėje padaryto nusikaltimo bendrininkas. Tačiau A valstybės narės institucijos turi jį apklausti ir tik tuomet nuspręsti, ar jo atžvilgiu pradėti baudžiamąjį persekiojimą. A valstybės narės teisminė institucija gali išduoti ETO dėl Pjero apklausos naudojant vaizdo ryšį su B valstybe nare.
>
> *2 pavyzdys*. Kita vertus, atsižvelgiant į 1 pavyzdžio faktus, A valstybės narės teisminė institucija galėtų išduoti ETO, kuriame prašoma kompetentingų B valstybės narės institucijų apklausti Pjerą ir pateikti rašytinį apklausos nuorašą.

---

19 OL L 130, 2014 5 1, p. 1.

20 Pagal Europos Sąjungos sutarties 34 straipsnį Tarybos patvirtinta Konvencija dėl Europos Sąjungos valstybių narių savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose (OL C 197, 2000 7 12, p. 3).

2.5.2. Kalinių perdavimas

2008 m. lapkričio 27 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2008/909/TVR dėl nuosprendžių baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo principo taikymo skiriant laisvės atėmimo bausmes ar su laisvės atėmimu susijusias priemones, siekiant jas vykdyti Europos Sąjungoje

Pamatiniame sprendime 2008/909/TVR nustatyta nuteistų kalinių grąžinimo į jų pilietybės ar įprastinės gyvenamosios vietos valstybę narę arba kitą valstybę narę, su kuria juos sieja glaudūs ryšiai. Pamatinis sprendimas 2008/909 taip pat taikomas tais atvejais, kai nuteistas asmuo jau yra toje valstybėje narėje. Nuteisto asmens sutikimas dėl jo perdavimo jau nebėra būtina sąlyga visais atvejais. Šis pamatinis sprendimas valstybių narių atžvilgiu pakeitė 1983 m. kovo 21 d. Europos Tarybos nuteistųjų asmenų perdavimo konvenciją (ETS Nr. 112) ir jos 1997 m. gruodžio 18 d. papildomą protokolą (ETS Nr. 167).

Tam tikrais atvejais, užuot išdavus EAO dėl asmens perdavimo, kad jis atliktų bausmę valstybėje narėje, kurioje ji buvo paskirta, bausmės įvykdymo nuteistojo gyvenamojoje vietoje, kurioje gali būti sudaromos geresnės perauklėjimo sąlygos, tikslais būtų galima pasinaudoti Pamatiniu sprendimu 2008/909/TVR.

Pamatinio sprendimo 2008/909/TVR 25 straipsnyje taip pat yra speciali nuostata dėl laisvės atėmimo bausmių vykdymo vykdančiojoje valstybėje narėje tais atvejus, kurie patenka į EAO pagrindų sprendimo 4 straipsnio 6 dalies ir 5 straipsnio 3 dalies taikymo sritį (žr. šio vadovo 5.4.2 ir 5.8.2 skirsnius). Tais atvejais, kai taikoma EAO pagrindų sprendimo 4 straipsnio 6 dalis arba 5 straipsnio 3 dalis, bausmės perdavimui valstybei narei, kurioje ji įvykdoma, taip pat turi būti taikomas Pamatinis sprendimas 2008/909.

> *1* pavyzdys
>
> Ježis yra B valstybės narės pilietis ir joje yra jo įprastinė gyvenamoji vieta. Lankydamasis A valstybėje narėje jis padaro nusikaltimą. A valstybėje narėje jam skiriama dvejų metų laisvės atėmimo bausmė.
>
> A valstybės narės institucijos gali perduoti bausmę B valstybei narei be Ježio sutikimo, kad ji pastarojoje būtų vykdoma, jeigu taip padidinamos Ježio perauklėjimo galimybės ir tenkinamos kitos Pamatinio sprendimo 2008/909/TVR sąlygos.
>
> *2 pavyzdys*
>
> Gustavas yra B valstybės narės pilietis, tačiau gyvena A valstybėje narėje, kurioje turi nuolatinį darbą ir kurioje taip pat gyvena jo šeima. B valstybėje narėje Gustavas nuteisiamas už nusikaltimą mokesčių tvarkai ir jam paskiriama laisvės atėmimo bausmė. Užuot išdavus EAO bausmės vykdymo tikslais, B valstybės narės institucijos gali perduoti laisvės atėmimo bausmę, kad ji būtų atlikta A valstybėje narėje.

2.5.3. Europos teisminės priežiūros orderis (ETPO)

2009 m. spalio 23 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2009/829/TVR dėl tarpusavio pripažinimo principo taikymo sprendimams dėl kardomųjų priemonių Europos Sąjungos valstybėse narėse kaip alternatyvos kardomajam kalinimui[21]

Pamatiniame sprendime 2009/829/TVR nustatyta galimybė perkelti su laisvės atėmimo bausme nesusijusias kardomąsias priemones iš valstybės narės, kurioje nuolat joje negyvenantis asmuo įtariamas padaręs nusikalstamą veiką, į valstybę narę, kurioje tas asmuo gyvena. Taip užtikrinama, kad įtariamajam būtų taikoma kardomoji priemonė jam įprastoje aplinkoje, kol byla nagrinėjama kitoje valstybėje narėje. Europos teisminės priežiūros orderį (ETPO) galima naudoti taikant visas su laisvės atėmimu nesusijusias ikiteismines kardomąsias priemones, pavyzdžiui, keliavimo apribojimą ir pareigą reguliariai pranešti savo buvimo vietą.

Baudžiamąjį persekiojimą vykdanti valstybė narė nustato, ar bus išduotas orderis perkelti sprendimą dėl kardomųjų priemonių. Taikomų kardomųjų priemonių rūšys nustatytos Pamatiniame sprendime 2009/829/TVR ir kiekvienos valstybės narės paskesnėje deklaracijoje (šias deklaracijas galima rasti ETT svetainėje). Norint perduoti priežiūros priemonę, reikalingas asmens, kuriam taikoma priemonė, sutikimas.

> *Pavyzdys.* Sonia gyvena ir dirba B valstybėje narėje. Ji laikinai apsistojo A valstybėje narėje, kurioje jos atžvilgiu atliekamas tyrimas dėl sukčiavimo. A valstybės narės teisminė institucija žino Sonios gyvenamąją vietą B valstybėje narėje ir mano, kad rizika, jog ji slapstysis nuo teismo, yra nedidelė. Užuot įkalinusi Sonią ikiteisminio tyrimo metu A valstybėje narėje, šios valstybės narės teisminė institucija gali priimti nutartį, kuria įpareigotų ją reguliariai pranešti B valstybės narės policijai savo buvimo vietą. Siekdama leisti Soniai grįžti ir būti B valstybėje narėje iki teisminio nagrinėjimo A valstybėje narėje pradžios, A valstybės narės kompetentinga institucija gali, gavusi Sonios sutikimą, išduoti ETPO, kad prievolė pranešti buvimo vietą būtų pripažinta ir įvykdyta B valstybėje narėje.

2.5.4. Sprendimų dėl lygtinio nuteisimo ir alternatyvių sankcijų perdavimas

2008 m. lapkričio 27 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2008/947/TVR dėl teismo sprendimų ir sprendimų dėl lygtinio nuteisimo tarpusavio pripažinimo principo taikymo siekiant užtikrinti lygtinio atleidimo priemonių ir alternatyvių sankcijų priežiūrą[22]

Pamatiniu sprendimu 2008/947/TVR nustatomas tarpusavio pripažinimo principo taikymas laisvės atėmimo bausmių alternatyvoms ir priemonėms, kuriomis palengvinamas išankstinis paleidimas. Jis yra susijęs su poteisminiu etapu.

Šiame pamatiniame sprendime nustatyta, kad sprendimas dėl lygtinio nuteisimo arba kita alternatyvi sankcija gali būti įvykdoma kitoje valstybėje narėje nei ta, kurioje asmuo buvo nuteistas, jeigu jis davė savo sutikimą.

> *Pavyzdys.* Ana yra A valstybės narės pilietė, bet atostogauja B valstybėje narėje. Ji nuteisiama B valstybėje narėje už nusikalstamą veiką ir, vietoj laisvės

[21] OL L 294, 2009 11 11, p. 20.
[22] OL L 337, 2008 12 16, p. 102.

atėmimo bausmės, jai paskiriama bausmė dirbti viešuosius darbus. Ji gali grįžti į A valstybę narę, kurios institucijos privalo pripažinti sprendimą dėl viešųjų darbų ir prižiūrėti, kad Ana juos atliktų.

2.5.5. Finansinės baudos

2005 m. vasario 24 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2005/214/TVR dėl abipusio pripažinimo principo taikymo finansinėms baudoms[23]

Pagal Pamatinį sprendimą 2005/214/TVR tarpusavio pripažinimo principas taikomas teisminių arba administracinių institucijų nustatytoms finansinėms baudoms. Taip siekiama palengvinti tokių finansinių baudų vykdymą kitoje valstybėje narėje nei ta, kurioje buvo paskirtos baudos. Pamatiniu sprendimu teisminei arba administracinei institucijai leidžiama perduoti finansinę baudą tiesiogiai kitos ES valstybės narės institucijai, kuri šią baudą pripažįsta ir užtikrina jos vykdymą be jokių papildomų formalumų.

Pamatinio sprendimo 2005/214/TVR taikymo sritis apima visas nusikalstamas veikas (1 straipsnio a punkto i ir ii papunkčiai), taip pat „teisės normas pažeidžiančias veikas“, jeigu apeliacija galima „teisme, kuris turi jurisdikciją nagrinėti baudžiamąsias bylas“ (Teisingumo Teismas nuorodą į pastarąją sąvoką pateikė savo sprendime, kurį priėmė byloje C-60/12 *Baláž,* 39 ir 40 punktuose)[24].

Procedūra taikoma tarpvalstybiniais atvejais, kai finansinė bauda paskiriama vienoje valstybėje narėje ir tikimasi, kad ji bus sumokėta valstybėje narėje, kurioje gyvena nusikaltėlis arba kurioje yra jo turtas ar gaunamos pajamos.

Pagal kai kurių valstybių narių sistemas nesumokėta finansinė bauda gali būti pakeista laisvės atėmimo bausme. Tokiais atvejais dėl laisvės atėmimo bausmės vykdymo gali būti išduodamas EAO. Kai įmanoma, Pamatinį sprendimą 2005/214 rekomenduojama laikyti vienu iš mokėjimo įvykdymo metodų prieš finansinę baudą paverčiant laisvės atėmimo bausme, taip išvengiant būtinybės išduoti EAO.

2.5.6. Baudžiamojo proceso perdavimas

Atitinkamais atvejais reikėtų apsvarstyti galimybę baudžiamąjį procesą perduoti valstybei narei, kurioje gyvena įtariamasis. Perdavimo teisinis pagrindas yra 1972 m. Konvencija dėl baudžiamojo proceso perdavimo. Valstybių narių, kurios neratifikavo šios konvencijos, atžvilgiu perdavimas gali būti grindžiamas įprastomis gaunančiosios valstybės narės jurisdikcijos taisyklėmis, pagal kurias ji gali inicijuoti baudžiamąjį tyrimą. Tokiu atveju prašymas paprastai grindžiamas 1959 m. balandžio 20 d. Europos Tarybos konvencija dėl savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose (ETS Nr. 030).

2.6. Specialioji taisyklė – galimas baudžiamasis persekiojimas už kitas nusikalstamas veikas

Apskritai perduoto asmens atžvilgiu negali būti vykdomas baudžiamasis persekiojimas, jis negali būti nuteistas ir jam negali būti atimta laisvė už kitą nusikalstamą veiką, t. y. ne

[23] OL L 76, 2005 3 22, p. 16.

[24] 2013 m. lapkričio 14 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Baláž*, C-60/12, ECLI:EU:C:2013:733.

tą dėl kurios jis yra perduotas, įvykdytą prieš jo perdavimą. Tai yra EAO pagrindų sprendimo 27 straipsnyje nustatyta specialioji taisyklė.

Specialiajai taisyklei taikomos įvairios išimtys. EAO pagrindų sprendime valstybėms narėms suteikiama galimybė pranešti, kad, jų santykiuose su kitomis valstybėmis narėmis, kurios pateikė tokį pat pranešimą, jos atsisako taikyti specialiąją taisyklę, išskyrus atvejus, kai konkrečioje byloje vykdančioji teisminė institucija savo sprendime dėl asmens perdavimo nurodo kitaip (žr. EAO pagrindų sprendimo 27 straipsnio 1 dalį). Remiantis Komisijos turima informacija, tokius pranešimus nusiuntė tik Estija, Austrija ir Rumunija.

Be to, EAO pagrindų sprendimo 27 straipsnio 3 dalyje išvardijami kiti atvejai, kai specialioji taisyklė netaikoma:

„a) kai asmuo, turėjęs galimybę išvykti iš valstybės narės, į kurią jis buvo perduotas, teritorijos, neišvyko iš jos per 45 dienas nuo jo galutinio paleidimo dienos arba išvažiavęs grįžo į ją;

b) nusikalstama veika nebaudžiama laisvės atėmimo bausme arba įkalinimu;

c) baudžiamasis procesas nenustato, kad reikia taikyti asmens laisvės apribojimo priemonę;

d) kai asmeniui galėtų būti skiriama bauda arba bausmė, nesusijusi su laisvės atėmimu, ypač piniginė bauda arba ją pakeičianti priemonė net tais atvejais, kai bausmė arba priemonė gali apriboti jo asmeninę laisvę;

e) kai asmuo sutiko būti perduotas ir tuo pat metu atitinkamais atvejais atsisakė specialiosios taisyklės pagal 13 straipsnį;

f) kai asmuo po jo perdavimo aiškiai atsisakė teisės į specialiąją taisyklę, susijusią su konkrečiomis nusikalstamomis veikomis, padarytomis prieš perdavimą. Atsisakymas pareiškiamas išduodančiosios valstybės narės kompetentingoms teisminėms institucijoms ir registruojamas pagal tos valstybės vidaus teisę. Atsisakymas formuluojamas taip, kad būtų aišku, jog asmuo jį davė savo noru ir visiškai suvokdamas jo pasekmes. Šiuo tikslu asmuo turi teisę turėti advokatą;“.

Kitais atvejais būtina prašyti, kad pradinė vykdančioji valstybė narė duotų sutikimą vykdyti baudžiamąjį persekiojimą arba skirti bausmę už kitas nusikalstamas veikas (EAO pagrindų sprendimo 27 straipsnio 3 dalies g punktas). Sutikimas turi būti duodamas tuomet, kai nusikalstama veika, dėl kurios prašoma duoti sutikimą, pati savaime gali būti perduodama pagal EAO pagrindų sprendimą, išskyrus atvejus, kai taikomas privalomas arba pasirenkamas nevykdymo pagrindas.

Kai taikytina, vykdančioji teisminė institucija gali nustatyti, kad jos sutikimas priklauso nuo vienos iš EAO pagrindų sprendimo 5 straipsnyje nustatytų sąlygų, susijusių su laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmėmis ir piliečių ir gyventojų grąžinimu (žr. šio vadovo 5.8 skirsnį). Tokiais atvejais išduodančioji valstybė narė privalo suteikti atitinkamas garantijas (EAO pagrindų sprendimo 27 straipsnio 4 dalis).

Atsisakymo taikyti specialiąją taisyklę procedūra vykdančiosios teisminės institucijos sutikimu

Prašymas duoti sutikimą turi būti pateikiamas laikantis tokios pat procedūros ir jame turi būti nurodoma tokia pat informacija kaip ir įprastame EAO. Todėl kompetentinga teisminė institucija perduoda prašymą dėl sutikimo tiesiogiai vykdančiajai teisminei institucijai, kuri perdavė asmenį. Prašyme pateikta informacija, kaip nustatyta EAO pagrindų sprendimo 8 straipsnio 1 dalyje, turi būti išversta laikantis tokių pat taisyklių, kurios taikomos EAO. Vykdančioji teisminė institucija sprendimą privalo priimti ne vėliau kaip per 30 dienų nuo prašymo gavimo (EAO pagrindų sprendimo 27 straipsnio 4 dalis).

Teisingumo Teismas byloje C-388/08 PPU *Leymann ir Pustovarov*[25] nagrinėjo, kaip nustatyti, ar nagrinėjama nusikalstama veika yra „kita nusikalstama veika“ nei ta, dėl kurios asmuo buvo perduotas, kaip apibrėžta EAO pagrindų sprendimo 27 straipsnio 2 dalyje, kurioje reikalaujama įgyvendinti minėto sprendimo 27 straipsnio 3 dalies g punkte ir 27 straipsnio 4 dalyje nurodytą sutikimo procedūrą. Teismas nusprendė, kad:

> „ <...> reikia patikrinti, ar nusikalstamos veikos sudėties požymiai pagal jos aprašymą išduodančios valstybės narės įstatymuose yra tie patys, dėl kurių asmuo buvo perduotas, ir ar pakankamai sutampa duomenys arešto orderyje ir vėlesniame procesiniame dokumente. Nusikalstamos veikos laiko ir vietos aplinkybių pakeitimai leistini, jei juos lemia informacija, surinkta per išduodančioje valstybėje narėje vykstantį procesą dėl arešto orderyje aprašytų veikų, jei jie nekeičia nusikalstamos veikos pobūdžio ir nelemia nevykdymo pagrindų pagal aptariamo Pagrindų sprendimo 3 ir 4 straipsnius atsiradimo.“

3. EAO IŠDAVIMO PROCEDŪRA

3.1. Kitos su tuo pačiu asmeniu susijusios nagrinėjamos baudžiamosios bylos ir Europos arešto orderiai

3.1.1. Išduodančiojoje valstybėje narėje

Prieš išduodant EAO, kompetentingai teisminei institucijai rekomenduojama patikrinti, ar išduodančiojoje valstybėje narėje yra kitų dėl prašomo perduoti asmens pradėtų baudžiamųjų bylų ar kitų išduotų EAO.

Jeigu išduodančiojoje valstybėje narėje dėl prašomo perduoti asmens nagrinėjamos kitos baudžiamosios bylos arba galioja kitos vykdytinos laisvės atėmimo bausmės, rekomenduojama prieš išduodant EAO perduoti šią informaciją kitoms nacionalinėms institucijoms ir, jei įmanoma, koordinuoti savo veiksmus. Svarbu užtikrinti, kad EAO apimtų visas nusikalstamas veikas, už kurias prašomas perduoti asmuo išduodančiojoje valstybėje narėje bus teisiamas arba yra nuteistas. Tai patartina daryti ypač dėl specialiosios taisyklės, kurią taikant gali būti užkertamas kelias baudžiamajam persekiojimui arba nuteisimui už nusikalstamas veikas, išskyrus tas, dėl kurių vykdančioji valstybė narė perdavė prašomą asmenį (žr. 2.6 skirsnį). Nors prašomo perduoti asmens arba vykdančiosios valstybės narės sutikimo vykdyti baudžiamąjį

[25] 2008 m. gruodžio 1 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Leymann ir Pustovarov*, C-388/08 PPU, ECLI:EU:C:2008:669.

persekiojimą arba įvykdyti bausmę už šias nusikalstamas veikas gali būti prašoma po perdavimo (žr. EAO pagrindų sprendimo 27 straipsnio 3 dalies f ir g punktus), tačiau patirtis rodo, kad toks sutikimas gali būti gaunamas lėtai arba jį gali būti sudėtinga gauti.

Jei įmanoma, EAO reikėtų nurodyti visas nusikalstamas veikas, – taip procedūra vykdančiojoje valstybėje narėje taps greitesnė ir veiksmingesnė. Jeigu galioja anksčiau dėl to paties asmens išduotas EAO, tą EAO, kai įmanoma, galėtų pakeisti naujas EAO, kuris apima ankstesniame EAO nurodytas ir naujas nusikalstamas veikas. Jeigu asmeniui galioja ankstesnis perspėjimas dėl suėmimo, jis turėtų būti atnaujintas taip, kad apimtų naująjį EAO. Į vieną perspėjimą dėl suėmimo galima įtraukti daugiau nei vieną EAO (žr. SIRENE vadovo 3.1 punktą).

3.1.2. Kitoje valstybėje narėje

Jeigu yra požymių, kad kitoje (-ose) valstybėje (-ėse) narėje (-ėse) dėl prašomo perduoti asmens nagrinėjama kita baudžiamoji byla arba galioja kitos vykdytinos laisvės atėmimo bausmės, prieš išduodant EAO gali būti naudinga susisiekti su kitos (-ų) valstybės (-ių) narės (-ių) institucijomis. Šiais atvejais skirtingų valstybių narių institucijos galėtų apsvarstyti galimybę koordinuoti savo veiksmus nustatant, kuri iš jų turėtų išduoti (pirmąjį) EAO, ir įvertinti galimybę perduoti baudžiamąją bylą į vieną arba bent jau kelias valstybes nares.

Kompetentingos institucijos turėtų patikrinti SIS sistemoje, ar kitoje valstybėje narėje yra išduotas perspėjimas dėl to paties asmens suėmimo. Kelios valstybės narės gali įvesti perspėjimą dėl to paties asmens suėmimo. Suėmimo atveju vykdančiosios valstybės narės SIRENE biuras vienu metu informuos kiekvieną susijusią valstybę narę (žr. SIRENE vadovo 3.2 punktą).

Kompetentingos institucijos taip pat gali susisiekti su Eurojustu ir (arba) ETT kontaktiniais asmenimis arba tiesiogiai susisiekti su kitos valstybės narės kompetentinga institucija[26].

Reikėtų pažymėti, kad tais atvejais, kai vykdančioji valstybė narė gauna keletą EAO dėl prašomo perduoti asmens, bet kuriuo atveju būtina nuspręsti, kur prašomas perduoti asmuo turi būti perduotas pirmiausia (žr. 5.10 skirsnį). Todėl gali būti veiksmingiau, jei išduodančiosios teisminės institucijos susitartų, kurioms valstybėms narėms prašomas perduoti asmuo prieš išduodant keletą EAO pirmiausia turėtų būti perduodamas. Nors vykdančioji teisminė institucija nėra saistoma susitarimų, susijusių su vienu metu galiojančiais EAO, kuriuos sudarė išduodančiosios teisminės institucijos, vykdančioji teisminė institucija turėtų į juos atsižvelgti.

Todėl patartina užpildyti EAO formos f skirsnį (kitos bylai svarbios aplinkybės), kuriame nurodomi tokie susitarimai, kad vykdančiosios teisminės institucijos būtų iš karto apie juos informuojamos.

---

[26] Bendrą įvadą apie Eurojusto ir ETT užduotis rasite dokumente „Praktikams skirta pagalba tarptautiniame bendradarbiavime baudžiamosiose bylose. Europos teisminis tinklas ir Eurojustas. Kuo galime padėti?“; skelbiamas ETT svetainėje (https://www.ejn-crimjust.europa.eu) ir Eurojusto svetainėje (http://www.eurojust.europa.eu).

3.2. EAO formos pildymas

Išsamios EAO formos pildymo rekomendacijos pateikiamos III priede.

3.2.1. Informacija, kurią visada būtina pateikti

Vykdančioji teisminė institucija visada turėtų turėti minimalią būtiną informaciją, kad galėtų priimti sprendimą dėl perdavimo (žr. EAO pagrindų sprendimo 15 straipsnio 2 dalį). Vykdančioji teisminė institucija visų pirma turi sugebėti patvirtinti asmens tapatybę ir įvertinti, ar taikomas kuris nors nevykdymo pagrindas. Todėl išduodančioji teisminė institucija turėtų ypatingą dėmesį atkreipti į EAO formoje aprašytą (-as) nusikalstamą (-as) veiką (-as).

Tiksli pateiktina informacija priklauso nuo kiekvienos bylos aplinkybių. Tačiau būtų gerai atsižvelgti į tai, kad vykdančioji teisminė institucija gali turėti labai mažai informacijos arba apskritai nieko nežinoti apie bylą, kurioje buvo išduotas EAO, arba išduodančiosios valstybės narės teisės sistemą. Todėl labai svarbu, kad išduodančiosios teisminės institucijos užtikrintų EAO pateikiamos informacijos aiškumą, teisingumą ir išsamumą. Tais atvejais, kai EAO forma yra tinkamai užpildyta, nereikalingi jokie papildomi dokumentai.

Iš patirties matyti, kad išduodančiųjų ir vykdančiųjų teisminių institucijų tarpusavio prašymai pateikti papildomos informacijos yra viena pagrindinių vėlavimo vykdyti EAO priežasčių. Dėl šios priežasties dažnai nesilaikoma EAO pagrindų sprendime nustatytų terminų (dėl terminų žr. 4.1 skirsnį).

3.2.2. Naudinga išduodančiosios teisminės institucijos papildoma informacija

Kai įmanoma, prie SIS perspėjimo turi būti pridedamos prašomo perduoti asmens nuotraukos ir pirštų atspaudai. Be to, visada reikėtų nurodyti budinčio pareigūno ir atsakingo asmens kontaktinę informaciją ir mobiliojo telefono numerį, kad būtų galima juos nedelsiant informuoti, nepriklausomai nuo to, kuriuo paros metu randamas prašomas perduoti asmuo.

Tais atvejais, kai tikėtina, jog vykdančioji valstybė narė prašys, kad išduodančioji valstybė narė pagal EAO pagrindų sprendimo 5 straipsnį suteiktų garantijas, patartina prie EAO pridėti susijusią informaciją. Pavyzdžiui, išduodančioji teisminė institucija galėtų iš anksto nurodyti savo sutikimą grąžinti prašomą perduoti asmenį į vykdančiąją valstybę narę konkrečiomis sąlygomis (žr. 5.8 skirsnį).

3.3. EAO perdavimas

EAO perdavimo procedūra priklauso nuo to, ar išduodančioji valstybė žino prašomo perduoti asmens buvimo vietą (EAO pagrindų sprendimo 9 straipsnis). Dažniausiai asmens buvimo vieta nėra žinoma arba neaiški ir EAO turėtų būti perduodamas visoms valstybėms narėms per SIS sistemą. Net jeigu asmens buvimo vieta yra žinoma, išduodančioji teisminė institucija gali nuspręsti SIS sistemoje įvesti perspėjimą (EAO pagrindų sprendimo 9 straipsnio 2 dalis).

3.3.1. Jeigu prašomo perduoti asmens buvimo vieta nėra žinoma

Jeigu prašomo perduoti asmens buvimo vieta nėra žinoma, EAO turėtų būti perduotas visoms valstybėms narėms. Šiuo tikslu SIS sistemoje turėtų būti sukuriamas perspėjimas dėl suėmimo arba perdavimo, kaip nustatyta SIS II sprendimo 26 straipsnyje. Svarbu pažymėti, kad išduodančioji teisminė institucija privalo pirmiausia išduoti EAO, tik tuomet į SIS sistemą gali būti įrašomas perspėjimas.

Išduodančioji teisminė institucija, kai tinkama, per kompetentingą policijos įstaigą turėtų nusiųsti nacionaliniam SIRENE biurui EAO originalo kopiją ir visą svarbią informaciją, susijusią su asmeniu.

Išduodančiosios valstybės narės SIRENE biuras patikrina, ar informacija yra išsami (pavyzdžiui, ar pateiktos nuotraukos ir pirštų atspaudai ir ar juos galima pridėti), prie perspėjimo prideda EAO originalo kopiją ir vertimą, jei jis yra, ir patvirtina įrašą apie perspėjimą SIS sistemoje. Be to, SIRENE biuras perduoda EAO turinį visiems kitiems SIRENE biurams keisdamasis papildoma informacija (A forma). A forma išduodama anglų kalba. A formoje (311 lauke) svarbu nurodyti, ar asmens paieška buvo atlikta tik tam tikrų valstybių narių teritorijose (geografinė paieška).

Gavę A formą, visi kiti SIRENE biurai patikrina, ar A formoje pateikta informacija ir EAO yra išsamūs. Pagal SIS II sprendimo 25 straipsnį SIRENE biurai, taikant teisminę priežiūrą, taip pat gali patikrinti, ar nėra akivaizdžių atsisakymo vykdyti EAO pagrindų, ir, jei tokie pagrindai yra, prie perspėjimo pridėti žymą, kuri reikš, kad suėmimas negalimas. Per šį patikrinimo procesą naudotojams toliau turėtų būti suteikiama galimybė susipažinti su perspėjimu. Būtina paminėti, kad jeigu valstybė narė nevykdo EAO ir todėl nusprendžia pažymėti perspėjimą, jis vis tiek bus matomas naudotojams. Šis veiksmas, bus susijęs ne su prašomo perduoti asmens sulaikymu, bet su asmens buvimo vietos nustatymu (SIRENE vadovo 3.6 skirsnis).

Gaunantieji SIRENE biurai taip pat patikrina nacionalines duomenų bazes, pavyzdžiui, policijos ir kalėjimų sistemas, kad išsiaiškintų, ar prašomas perduoti asmuo jiems jau yra žinomas, o gal net jau sulaikytas už kitą nusikalstamą veiką. Jeigu asmens buvimo vieta nustatoma remiantis tokiu patikrinimu, SIRENE biuras persiunčia A formoje pateiktą informaciją kompetentingai institucijai, kuri įvykdys EAO.

Perspėjimas dėl suėmimo matomas visų valstybių narių kompetentingoms institucijoms (paprastai teisėsaugos ir teisminėms institucijoms). Jeigu asmuo, remiantis SIS sistemoje pateiktu perspėjimu, nustatomas ir sulaikomas kitoje valstybėje narėje, išduodančioji teisminė institucija bus informuojama per nacionalinį SIRENE biurą.

> SIS sistemoje esantis perspėjimas dėl suėmimo, prie kurio yra pridėtas EAO originalas, prilygsta EAO ir turi tokią pat galią kaip ir EAO (SIS II sprendimo 31 straipsnio 1 dalis). Pradėjus veikti antros kartos SIS sistemai, nebereikalaujama perduoti popierinės EAO originalo kopijos, nes EAO originalo kopija tiesiogiai pridedama prie perspėjimo. Tačiau kadangi EAO originalas išduodamas išduodančiosios valstybės kalba, o A forma išduodama anglų kalba, išduodančiajai teisminei institucijai vis tiek gali prireikti nusiųsti vykdančiajai valstybei narei išverstą EAO po to, kai prašomas perduoti asmuo sulaikomas. EAO vertimo į vieną ar daugiau oficialių Sąjungos kalbų kopiją taip pat įmanoma nedelsiant pridėti prie perspėjimo.

ETT svetainėje (http://www.ejn-crimjust.europa.eu) pateikiamas valstybėms narėms priimtinų kalbų sąrašas (žr. 3.4 skirsnį).

Išduodančioji teisminė institucija turėtų užtikrinti, kad į SIS sistemą įrašytas perspėjimas būtų saugomas tik tiek, kiek to reikia norint pasiekti jo įrašymo tikslus (SIS II sprendimo 44 straipsnio 1 dalis). Tai reiškia, kad perspėjimas turi būti ištrintas, kai EAO panaikinamas (žr. šio vadovo 10.4 skirsnį) arba asmuo perduodamas (SIRENE vadovo 3.11 skirsnis).

3.3.2. Jeigu prašomo perduoti asmens buvimo vieta nėra žinoma

Jeigu prašomo perduoti asmens buvimo vieta yra žinoma, išduodančioji teisminė institucija EAO gali nusiųsti tiesiogiai vykdančiosios valstybės narės kompetentingai institucijai, kad pastaroji jį įvykdytų (EAO pagrindų sprendimo 9 straipsnio 1 dalis).

Jei išduodančioji teisminė institucija nežino kompetentingos vykdančiosios teisminės institucijos, ji privalo pateikti užklausas, taip pat per Europos teisminio tinklo kontaktinius asmenis, kad gautų tą informaciją iš vykdančiosios valstybės narės (EAO pagrindų sprendimo 10 straipsnio 1 dalis). ETT svetainėje (http://www.ejn-crimjust.europa.eu) esančioje atlaso priemonėje pateikiama informacija apie kiekvienos valstybės narės kompetentingas institucijas ir jų kontaktiniai duomenys.

Siekiant sumažinti bet kokią riziką, susijusią su prašomo perduoti asmens slapstymusi, išduodančioji teisminė institucija taip pat gali nusiųsti EAO savo nacionaliniam SIRENE biurui, kad šis jį perduotų kitoms valstybėms narėms per SIS sistemą (žr. 3.3.1 skirsnį). SIS perspėjimas sudaro sąlygas valstybių narių policijos įstaigoms sužinoti, kad asmuo ieškomas sulaikymo tikslu. Tačiau siekiant išvengti nereikalingo darbo tikrinant, ar asmuo yra žinomas arba yra jų teritorijoje, visiems SIRENE biurams reikėtų aiškiai nurodyti, kad asmens buvimo vieta yra žinoma.

3.3.3. EAO perdavimas valstybėms narėms, kurios nenaudoja SIS

Šiuo metu SIS sistemos nenaudoja šios ES valstybės narės: Airija ir Kipras. Jeigu EAO reikia perduoti šioms valstybėms narėms, tai galima padaryti EAO nusiunčiant tiesiogiai arba tai gali padaryti atitinkamas nacionalinis Interpolo biuras. Perdavimas per Interpolą nustatytas EAO pagrindų sprendimo 10 straipsnio 3 dalyje.

Tačiau reikėtų pažymėti, kad kai kuriose valstybėse narėse Interpolo perspėjimas nėra pagrindas areštuoti asmenį. Todėl perspėjime svarbu aiškiai nurodyti EAO buvimo faktą, nes EAO visada yra susijęs su pareiga sulaikyti prašomą perduoti asmenį.

3.4. EAO vertimas

EAO forma turi būti užpildyta vykdančiosios valstybės narės valstybine kalba arba viena iš vykdančiosios valstybės narės valstybinių kalbų arba į tokią (-as) kalbą (-as) išversta. Tačiau, jei vykdančioji valstybė narė pareiškime nurodė, kad ji taip pat priims vertimus į vieną ar kelias oficialiąsias Sąjungos institucijų kalbas, EAO taip pat gali būti išverstas į tas kalbas (EAO pagrindų sprendimo 8 straipsnio 2 dalis).

ETT svetainėje (http://www.ejn-crimjust.europa.eu – priemonė *Fiches belges*) pateikiamas valstybėms narėms priimtinų kalbų sąrašas.

Jeigu EAO perduodamas per SIS sistemą, išduodančioji valstybė narė taip pat gali prie perspėjimo pridėti EAO vertimo į vieną arba kelias oficialiąsias Sąjungos institucijų kalbas kopiją, kaip nustatyta SIS II sprendimo 27 straipsnio 2 dalyje. Šie vertimai, taip pat A formos turėtų būti naudojami kaip pakankamas pagrindas šio vadovo 3.3.1 skirsnyje nurodytiems patikrinimams atlikti. Reikėtų pažymėti, kad tai nedaro poveikio pareigai išversti EAO į kalbą, kuri yra priimtina vykdančiajai valstybei narei.

Jeigu galima nuspėti prašomo perduoti asmens sulaikymo vietą, gali būti geriau iš anksto išversti EAO į tos valstybės narės kalbą. Dėl to tampa lengviau laikytis trumpų EAO vykdymo terminų.

Jeigu EAO perduodamas tiesiogiai vykdančiajai teisminei institucijai, prie jo turi būti pridedamas vertimas. Kadangi EAO turi būti nagrinėjamas ir vykdomas skubos tvarka (EAO pagrindų sprendimo 17 straipsnio 1 dalis), išduodančioji valstybė narė turėtų vertimą nusiųsti kuo greičiau ir bet kuriuo atveju per valstybės narės nustatytą išversto EAO gavimo terminą (žr. šio vadovo 4.3 skirsnį).

Vertimai turėtų būti atliekami naudojant standartinę EAO formą, kuri yra skelbiama 24 oficialiosiomis Sąjungos kalbomis. Formų visomis kalbomis versijas galima rasti ETT svetainėje (teisminėje bibliotekoje ir kompendiume „pdf“ ir „Word“ formatais).

3.5. Po to, kai sulaikomas prašomas perduoti asmuo: bendradarbiavimas ir ryšių palaikymas su vykdančiosios valstybės narės kompetentingomis institucijomis

Po to, kai prašomas perduoti asmuo sulaikomas kitoje valstybėje narėje, išduodančiosios valstybės narės kompetentingos institucijos turėtų greitai atsakyti į prašymus pateikti informaciją arba kitus vykdančiosios valstybės narės institucijų prašymus. Išduodančiosios valstybės narės kompetentingoms institucijoms rekomenduojama perskaityti šio vadovo II dalį, kurioje pateikiamos gero bendradarbiavimo ir ryšių palaikymo su vykdančiosios valstybės narės kompetentingomis institucijomis rekomendacijos. ETT arba Eurojustas gali padėti išspręsti su ryšių palaikymu susijusias problemas. SIRENE biurai taip pat reguliariai padeda palaikyti ryšius tais atvejais, kai asmuo buvo sulaikytas remiantis SIS sistemoje paskelbtu perspėjimu.

Jeigu išduodančioji teisminė institucija nusprendžia panaikinti savo EAO, ji apie tai turėtų nedelsdama pranešti vykdančiajai teisminei institucijai, visų pirma tais atvejais, kai prašomam perduoti asmeniui buvo atimta laisvė. Ji taip pat privalo užtikrinti, kad perspėjimas būtų ištrintas SIS sistemoje.

Išduodančioji teisminė institucija gali bet kuriuo metu vykdančiajai teisminei institucijai nusiųsti bet kokią papildomą naudingą informaciją (EAO pagrindų sprendimo 15 straipsnio 3 dalis).

II DALIS. EAO VYKDYMAS

4. EAO VYKDYMO PROCEDŪRA

4.1. Terminai, per kuriuos turi būti priimamas sprendimas dėl EAO vykdymo

EAO įvykdymui taikomi griežti terminai. Terminai priklauso nuo to, ar prašomas perduoti asmuo sutinka būti perduotas. Pažymėtina, kad, nepriklausomai nuo terminų, visi EAO turi būti nagrinėjami ir vykdomi **skubos** tvarka (EAO pagrindų sprendimo 17 straipsnio 1 dalis).

Jeigu prašomas perduoti asmuo sutinka būti perduotas, galutinis sprendimas dėl Europos arešto orderio vykdymo turėtų būti priimtas per **10 dienų nuo sutikimo davimo** (EAO pagrindų sprendimo 17 straipsnio 2 dalis).

Jeigu prašomas perduoti asmuo nesutinka būti perduotas, galutinis sprendimas dėl Europos arešto orderio vykdymo turėtų būti priimtas per **60 dienų nuo** prašomo perduoti asmens **sulaikymo** (EAO pagrindų sprendimo 17 straipsnio 3 dalis).

Pagal EAO pagrindų sprendimą sutikimo paprastai negalima atšaukti. Tačiau kiekviena valstybė narė gali numatyti, kad sutikimas ir, jei reikia, teisės taikyti specialiąją taisyklę atsisakymas (žr. 2.6 skirsnį) gali būti atšauktas pagal jos vidaus teisėje galiojančias taisykles. Jeigu prašomas perduoti asmuo atšaukia savo sutikimą, pradinis 10 dienų terminas nebetaikomas ir pradeda galioti 60 dienų terminas, kuris skaičiuojamas nuo sulaikymo dienos (EAO pagrindų sprendimo 13 straipsnio 4 dalis). Nustatant tą terminą, į laikotarpį, kuris praėjo nuo sutikimo dienos iki jo atšaukimo, neatsižvelgiama.

Išimtiniais atvejais, kai konkrečiu atveju EAO negalima įvykdyti per pirmiau minėtus taikomus terminus, tie terminai gali būti pratęsiami **dar 30 dienų**. Tokiu atveju vykdančioji teisminė institucija privalo nedelsiant informuoti išduodančiąją teisminę instituciją apie tokį termino pratęsimą ir nurodyti vėlavimo priežastis (EAO pagrindų sprendimo 17 straipsnio 4 dalis).

Byloje C-168/13 PPU *Jeremy F.*[27] priimtame sprendime Teisingumo Teismas nustatė, kad kiekvienas skundas dėl sprendimo perduoti asmenį, kuris pagal nacionalinės teisės aktus turi stabdomąjį poveikį, bet kuriuo atveju turi būti išnagrinėtas per EAO pagrindų sprendime nustatytus galutinio sprendimo priėmimo terminus.

Byloje C-237/15 PPU *Lanigan*[28] priimtame sprendime Teisingumo Teismas nusprendė, kad terminų, per kuriuos turi būti priimamas sprendimas dėl EAO vykdymo, pabaiga neatleidžia kompetentingo teismo nuo jo pareigos priimti sprendimą šiuo atžvilgiu ir pati savaime netrukdo toliau kalinti prašomo perduoti asmens. Tačiau jeigu kalinimo trukmė yra pernelyg ilga, būtina priimti nutartį dėl prašomo perduoti asmens paleidimo į laisvę kartu numatant kardomąsias priemones nuo slapstymosi.

---

27 2013 m. gegužės 30 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Jeremy F.*, C-168/13 PPU, ECLI:EU:C:2013:358.

28 2015 m. liepos 16 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Lanigan*, C-237/15 PPU, ECLI:EU:C:2015:474.

Pareiga informuoti Eurojustą apie vėlavimus

Jeigu valstybė narė negali laikytis terminų, kompetentingos institucijos privalo informuoti Eurojustą ir nurodyti vėlavimo priežastis (EAO pagrindų sprendimo 17 straipsnio 7 dalis). Atsižvelgiant į ypatingą terminų laikymosi svarbą EAO vykdymo srityje, Eurojustas stebi atvejus, kai šių terminų negalima laikytis, jei jam apie juos pranešama. Remdamasis šiuo pagrindu, Eurojustas gali padėti nustatyti vėlavimus sukeliančias problemas. Labai dažnai Eurojustas gali padėti kompetentingoms institucijoms laikytis terminų, pavyzdžiui, palengvindamas keitimąsi informacija tarp kompetentingų institucijų.

4.2. Prašomo perduoti asmens perdavimo terminai (priėmus sprendimą dėl EAO vykdymo)

Prašomo perduoti asmens perdavimo terminas pradedamas skaičiuoti iš karto po to, kai priimamas galutinis sprendimas dėl EAO vykdymo. Atitinkamos institucijos turėtų kuo greičiau nustatyti asmens perdavimo tvarką ir dėl jos susitarti (EAO pagrindų sprendimo 23 straipsnio 1 dalis). Bet kuriuo atveju asmuo turi būti perduodamas ne vėliau nei per **10 dienų** nuo galutinio sprendimo dėl EAO vykdymo (EAO pagrindų sprendimo 23 straipsnio 2 dalis). Dėl šios priežasties būtina nedelsiant susitarti dėl praktinių perdavimo aspektų.

Jei prašomo perduoti asmens perdavimui per 10 dienų terminą trukdo nuo valstybių narių valios nepriklausančios aplinkybės, vykdančioji ir išduodančioji teisminės institucijos privalo nedelsdamos susisiekti ir susitarti dėl naujos perdavimo datos. Tokiu atveju perdavimas turi įvykti per 10 dienų nuo iš naujo suderintos datos (EAO pagrindų sprendimo 23 straipsnio 3 dalis).

Byloje C-640/15 *Vilkas*[29] priimtame sprendime Teisingumo Teismo padarė išvadą, kad vykdančioji teisminė institucija gali susitarti su išduodančiąja teismine institucija dėl naujos perdavimo datos, net jeigu ankstesni du bandymai perduoti asmenį nebuvo sėkmingi dėl prašomo perduoti asmens parodyto pasipriešinimo, jeigu institucijos negalėjo numatyti to pasipriešinimo ir jeigu nebuvo galima išvengti perdavimo metu parodyto pasipriešinimo pasekmių, nepaisant visų tinkamų tų institucijų įgyvendintų priemonių; šį klausimą išsprendžia prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas. Pasibaigus 23 straipsnyje nustatytiems terminams, toms institucijoms toliau galioja pareiga susitarti dėl naujos perdavimo datos.

Jei perdavimas atidedamas dėl rimtų humanitarinių priežasčių, pavyzdžiui, prašomo perduoti asmens sunkios ligos, žr. 5.9.1 skirsnį.

4.3. EAO vertimas

Vykdančioji teisminė institucija gali nustatyti EAO vertimo gavimo terminą. EAO turi būti išverstas į vieną iš vykdančiosios valstybės narės oficialių kalbų arba kitą kalbą, kurią nurodė ta valstybė narė. Vykdančiosioms teisminėms institucijoms primygtinai rekomenduojama nustatyti, kad šis terminas būtų **nuo 6 iki 10 kalendorinių dienų.**

Iš patirties matyti, kad trumpesnis nei šešių dienų terminas dažnai yra per trumpas tinkamos kokybės vertimui pateikti. Ilgesnis nei 10 dienų terminas galėtų būti laikomas

[29] 2017 m. sausio 25 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Vilkas*, C-640/15, ECLI:EU:C:2017:39.

procedūros vilkinimu, visų pirma tais atvejais, kai prašomas perduoti asmuo yra kalinamas.

4.4. Valstybių narių kompetentingų teisminių institucijų ryšių palaikymas *prieš* priimant sprendimą dėl perdavimo

4.4.1. Kada reikia palaikyti ryšį?

Papildoma informacija, kuri yra būtina norint priimti sprendimą dėl perdavimo

Prašymai pateikti papildomą informaciją turėtų būti teikiami išimtiniais atvejais. Šie ryšiai turėtų būti palaikomi per SIRENE biurus naudojant specialias formas (M formą). EAO veikia taikant bendrą prezumpciją, kad vykdančioji teisminė institucija gali priimti sprendimą dėl perdavimo remdamasi EAO pateikta informacija. Ši prezumpcija yra pagrįsta tarpusavio pripažinimo principu ir poreikiu greitai priimti sprendimą dėl perdavimo. Tam tikrais atvejais prašymai pateikti papildomą informaciją vis tiek yra būtini, siekiant laikytis pareigos įvykdyti EAO.

Jeigu išduodančiosios valstybės narės perduotos informacijos nepakanka tam, kad vykdančioji teisminė institucija galėtų priimti sprendimą dėl perdavimo, vykdančioji teisminė institucija privalo susisiekti su išduodančiąja teismine institucija, kad gautų būtiną papildomą informaciją. Svarbu pažymėti, kad EAO pagrindų sprendime ši nuostata įvardijama kaip vykdančiosios teisminės institucijos **pareiga** (EAO pagrindų sprendimo 15 straipsnio 2 dalis).

Išduodančiosios teisminės institucijos ir vykdančiosios teisminės institucijos ryšių palaikymas iki sprendimo dėl perdavimo priėmimo visų pirma turėtų būti susijęs su sprendimui dėl perdavimo priimti reikalinga papildoma informacija (žr. 5.6 skirsnį). Todėl prašymai pateikti papildomą informaciją visų pirma turėtų būti susiję su pagal EAO formą reikalaujamu turiniu, kurio reikia norint įvertinti galimybę įvykdyti EAO ir taikyti bet kurį atsisakymo pagrindą.

Remiantis tarpusavio pripažinimo principu, vykdančioji teisminė institucija negali kvestionuoti išduodančiosios valstybės narės teisminių institucijų sprendimų turinio.

Visada reikėtų užtikrinti kuo didesnį ryšių palaikymo operatyvumą ir laikytis EAO pagrindų sprendimo 17 straipsnyje nustatytų su EAO susijusių terminų.

Dažniausiai papildomos informacijos gali prireikti tais atvejais, kai:

a) neužpildyta atitinkama EAO forma;

b) neaiškus EAO turinys;

c) EAO yra akivaizdi klaida arba

d) neaišku, ar pagal EAO buvo suimtas būtent tas asmuo.

Prieš pradedant taikyti atsisakymo pagrindą

Labai dažnai vykdančioji teisminė institucija, prieš nuspręsdama taikyti nevykdymo pagrindą, gali susisiekti su išduodančiąja teismine institucija. Pavyzdžiui, tai gali būti

naudinga nustatant, ar yra kitų teisminio bendradarbiavimo priemonių, kurios galėtų būti naudojamos tais atvejais, kai EAO negalima įvykdyti.

Kitos priežastys palaikyti ryšius

Papildomų ryšių palaikymas taip pat gali būti reikalingas, pavyzdžiui:

a) gaunant išduodančiosios valstybės narės garantijas dėl laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmių arba piliečių ar gyventojų grąžinimo laisvės atėmimo bausmių atlikimo vykdančiojoje valstybėje narėje tikslais (žr. 5.8 skirsnį) ir

b) jeigu dėl to paties asmens išduota keletas EAO (žr. 5.10 skirsnį).

4.4.2. Kaip palaikyti ryšius?

EAO yra pagrįstas tiesioginio kompetentingų institucijų bendravimo principu. Tiesioginis išduodančiosios teisminės institucijos ir vykdančiosios teisminės institucijos ryšių palaikymas padeda užtikrinti greitą ir patikimą procesą.

Tačiau ryšiai turi būti palaikomi per centrines institucijas, jeigu valstybė narė paskyrė centrinę instituciją, atsakingą už oficialų susirašinėjimą pagal EAO pagrindų sprendimo 7 straipsnį. Informaciją apie valstybes nares, kurios pasinaudojo šia galimybe, galima rasti ETT svetainėje (*https://www.ejn-crimjust.europa.eu*).

Teisminis atlasas (kontaktiniai duomenys)

Valstybių narių kompetentingų institucijų kontaktinius duomenis galima rasti ETT svetainės atlaso priemonėje, kuri yra prieinama internete *(https://www.ejn-crimjust.europa.eu)*. Atlasas buvo sukurtas siekiant nustatyti instituciją, kuri vietos lygmeniu turi kompetenciją gauti vykdytiną sprendimą ir susisiekti su atitinkamu asmeniu, kad aptartų praktinius klausimus, susijusius su EAO ir kitomis tarpusavio pripažinimo priemonėmis.

Ryšių palaikymo būdai

EAO pagrindų sprendime nėra jokių konkrečių taisyklių dėl ryšių palaikymo formų ar procedūrų gavus EAO. Ryšiai gali būti palaikomi bet kuriomis turimomis, pakankamai saugiomis priemonėmis (pavyzdžiui, telefonu ar e. paštu). Veiksmingiausias ryšių palaikymo būdas – tiesiogiai bendrauti taikant kuo mažiau formalumų ir, kai įmanoma, susitariant vartoti bendrą kalbą.

Palaikant ryšius raštu patartina vartoti kuo paprastesnę kalbą. Reikėtų vengti vartoti terminus ir sąvokas, kurios įvairiose teisės sistemose gali turėti skirtingą reikšmę, arba jas paaiškinti. Tai padės išvengti su vertimais raštu susijusių nesusipratimų ir problemų.

Geras ryšių palaikymas padeda greitai vykdyti procedūrą, išvengti nesusipratimų ir laikytis EAO pagrindų sprendimo 17 straipsnyje nustatytų trumpų terminų (dėl terminų žr. šio vadovo 4.1 ir 4.2 skirsnius).

Neatidėliotina skuba

Išduodančioji teisminė institucija prašymus pateikti papildomą informaciją privalo nagrinėti skubos tvarka. Vykdančioji teisminė institucija, atsižvelgdama į poreikį laikytis

EAO pagrindų sprendimo 17 straipsnyje nustatytų terminų, gali nustatyti (protingą) šios informacijos gavimo terminą (EAO pagrindų sprendimo 15 straipsnio 2 dalis).

Kompetentingos institucijos taip pat turėtų atsižvelgti į vėlavimus, kuriuos gali nulemti prašymai pateikti papildomą informaciją, ir pasistengti kuo labiau sumažinti tokius vėlavimus.

Palaikyti ryšius gali padėti Eurojustas arba ETT kontaktiniai asmenys

ETT kontaktiniai asmenys arba Eurojusto nacionaliniai nariai gali padėti palaikyti ryšius su kitų valstybių narių institucijomis naudodami savo papildomas priemones. ETT ir Eurojustas gali užtikrinti greitus ir neformalius ryšius tarp visų valstybių narių teisės sistemų atstovų.

Skubiais atvejais ir (arba) kai sudėtinga susisiekti su atitinkama institucija, ypač rekomenduojama pasinaudoti ETT arba Eurojustu, atsižvelgiant į jų konkrečias funkcijas.

Pavyzdžiui, ETT svetainės įrankiai (teisminis atlasas, *Fiches belges*) ir ETT kontaktiniai asmenys gali padėti nustatyti kompetentingas vykdančiąsias teismines institucijas ir suteikti informacijos apie konkrečius reikalavimus vykdančiojoje valstybėje narėje, o Eurojusto nacionalinis narys turėtų dalyvauti, jei nuolat vėluojama arba atsisakoma vykdyti EAO arba jeigu keletas EAO sutampa. Be to, ETT saugiu telekomunikacijų ryšiu galima pasinaudoti kaip EAO perdavimo kanalu, kaip nustatyta EAO pagrindų sprendimo 10 straipsnio 2 dalyje. Taip pat gera praktika – EAO formoje paminėti, ar rengiant EAO dalyvavo ETT kontaktiniai asmenys, Eurojusto nacionaliniai nariai ar kiti už bylą atsakingi asmenys[30].

SIRENE biurų vaidmuo

Dėl SIS sistemoje nustatytų perspėjimų pažymėtina, kad SIRENE biurai atsako už keitimąsi informacija nustačius atitiktį (tuo momentu, kai randamas asmuo) bent jau iki oficialios perdavimo procedūros pradžios. Teisminės institucijos turėtų informuoti SIRENE biurą apie visus pokyčius, kurie įvyksta nuo atitikties nustatymo momento iki galutinio sprendimo dėl EAO vykdymo priėmimo.

4.5. Vykdančiosios teisminės institucijos pareiga, susijusi su išduodančiosios teisminės institucijos informavimu *priėmus* sprendimą dėl vykdymo

Priėmusi sprendimą dėl prašomo perduoti asmens perdavimo, vykdančioji teisminė institucija turi pareigą informuoti išduodančiąją valstybę narę apie sprendimą, taip pat apie įkalinimo įstaigoje praleistą laiką.

4.5.1. Informacija apie sprendimą dėl perdavimo

Vykdančioji teisminė institucija privalo informuoti išduodančiąją teisminę instituciją apie sprendimą dėl perdavimo. Nepaisant to, ar prašomas perduoti asmuo bus perduotas, ši informacija turi būti pateikiama **nedelsiant po to, kai priimamas sprendimas**, – taip

[30] Dėl bendro įvado, kuriame aptariamos Eurojusto ir ETT užduotys, žr. dokumentą „Praktikams skirta pagalba tarptautiniame bendradarbiavime baudžiamosiose bylose. Europos teisminis tinklas ir Eurojustas. Kuo galime padėti?“; skelbiamas ETT svetainėje (https://www.ejn-crimjust.europa.eu) ir Eurojusto svetainėje (http://www.eurojust.europa.eu).

siekiama leisti išduodančiosios valstybės narės institucijoms imtis tinkamų veiksmų. Ši pareiga nedelsiant informuoti išduodančiąją valstybę narę kyla iš EAO pagrindų sprendimo 22 straipsnio.

Šiuo tikslu rekomenduojama naudoti šio vadovo VII priede pateiktą standartinę formą. Taip pat rekomenduojama, kad vykdančioji teisminė institucija perduotų sprendimą **tiesiogiai** išduodančiajai teisminei institucijai, nes taip padedama greitai ir aiškiai palaikyti ryšius (žr. 4.4.2 skirsnį).

Atsisakius vykdyti Europos arešto orderį, visais atvejais privaloma nurodyti atsisakymo priežastis (EAO pagrindų sprendimo 17 straipsnio 6 dalis).

Svarbu, kad vykdančiosios teisminės institucijos **aiškiai nurodytų, su kuria (-iomis) nusikalstama (-omis) veika (-omis) susijęs perdavimas**. Tai yra svarbu atsižvelgiant į EAO pagrindų sprendimo 27 straipsnyje nustatytą specialiąją taisyklę (žr. šio vadovo 2.6 skirsnį). Dėl specialiosios taisyklės taikymo išduodančiajai valstybei narei gali būti užkertamas kelias vykdyti baudžiamąjį persekiojimą už iki perdavimo padarytas nusikalstamas veikas, išskyrus nusikalstamą (-as) veiką (-as), už kurią (-ias) prašomas perduoti asmuo buvo perduotas.

Jeigu apie EAO buvo įrašyta į SIS sistemą, vykdančioji teisminė institucija apie savo sprendimą turėtų informuoti valstybės narės SIRENE biurą.

4.5.2. Informacija apie įkalinimo įstaigoje praleistą laiką

Visa informacija, susijusi su prašomo perduoti asmens įkalinimo įstaigoje praleistu laiku, remiantis EAO turi būti perduodama išduodančiajai teisminei institucijai. EAO pagrindų sprendime reikalaujama, kad ši informacija būtų pateikiama **perdavimo metu** (EAO pagrindų sprendimo 26 straipsnio 2 dalis). Šią informaciją gali perduoti vykdančioji teisminė institucija arba paskirtoji centrinė institucija.

Svarbu, kad išduodančiosios valstybės narės institucijos žinotų tikslų įkalinimo įstaigoje praleistą laiką. Šis laikas turi būti išskaičiuojamas iš galutinės laisvės atėmimo arba įkalinimo bausmės (EAO pagrindų sprendimo 26 straipsnio 1 dalis).

Tipinėje VII priedo formoje yra skiltis, kurioje pateikiama informacija apie įkalinimo įstaigoje praleistą laiką.

Byloje C-294/16 PPU *JZ*[31] priimtame sprendime Teisingumo Teismas nusprendė:

> „47 <...> sąvoką „laisvės atėmimas“, kaip ji suprantama pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 26 straipsnio 1 dalį, reikia aiškinti kaip, be įkalinimo, apimančią bet kokią arba visas priemones, taikomas susijusiam asmeniui, kurios dėl savo pobūdžio, trukmės, pasekmių ir vykdymo būdų atima iš susijusio asmens laisvę ir yra panašios į įkalinimą.
>
> <...>
>
> 53 Taikydama Pagrindų sprendimo 2002/584 26 straipsnio 1 dalį Europos arešto orderį išdavusios valstybės narės teisminė institucija turi išnagrinėti,

[31] 2016 m. liepos 28 d. Teisingumo Teismo sprendimas *JZ*, C-294/16 PPU, ECLI:EU:C:2016:610.

ar priemonės, kurių imtasi dėl susijusio asmens vykdančiojoje valstybėje narėje, turi būti prilyginamos laisvės atėmimui, nurodytam šio sprendimo 47 punkte, todėl laikytinos laisvės atėmimu pagal šio 26 straipsnio 1 dalį. Jeigu tai nagrinėdama ši teisminė institucija prieina prie išvados, kad taip yra nagrinėjamu atveju, pagal Pagrindų sprendimo 26 straipsnio 1 dalį iš laisvės atėmimo laikotarpio, kuris šiam asmeniui turi būti taikomas Europos arešto orderį išdavusioje valstybėje narėje, reikia išskaičiuoti visą laikotarpį, kurį jam taikytos šios priemonės.

<...>

55 Vis dėlto, kadangi minėto Pagrindų sprendimo 26 straipsnio 1 dalyje nustatomas tik minimalus asmens, kuriam išduotas Europos arešto orderis, pagrindinių teisių apsaugos lygis, jo negalima aiškinti, kaip tai savo išvados 72 punkte nurodė generalinis advokatas, kaip uždraudžiančio, kad šį arešto orderį išdavusios valstybės narės teisminė institucija, remdamasi tik nacionaline teise, iš viso laisvės atėmimo laikotarpio, kuris susijusiam asmeniui turi būti taikomas šioje valstybėje narėje, išskaičiuotų visą arba dalį laikotarpio, kai šiam asmeniui vykdančiojoje valstybėje narėje taikytos laisvę ribojančios, bet jos neatimančios priemonės.

56 Galiausiai reikia priminti, kad, atlikdama šio sprendimo 53 punkte nurodytą nagrinėjimą, Europos arešto orderį išdavusios valstybės narės teisminė institucija, remdamasi Pagrindų sprendimo 2002/584 26 straipsnio 2 dalimi, gali prašyti vykdančiosios valstybės narės kompetentingos institucijos bet kokios informacijos, kurią laiko būtina perduoti.“

4.6. Prašomo perduoti asmens laikymas įkalinimo įstaigoje vykdančiojoje valstybėje narėje

Po to, kai, remiantis EAO, buvo areštuotas prašomas perduoti asmuo, vykdančioji teisminė institucija privalo nuspręsti, ar asmenį reikia laikyti įkalinimo įstaigoje, ar paleisti į laisvę iki bus priimtas sprendimas dėl EAO vykdymo. Todėl kalinimas nėra būtinas ir asmuo gali būti laikinai paleistas į laisvę bet kuriuo metu laikantis vykdančiosios valstybės vidaus teisės (EAO pagrindų sprendimo 12 straipsnis).

Jeigu asmuo nėra laikomas įkalinimo įstaigoje, vykdančiosios valstybės narės kompetentinga institucija turi pareigą imtis visų reikalingų priemonių, kad užkirstų kelią asmens slapstymuisi (EAO pagrindų sprendimo 12 straipsnis). Šios priemonės galėtų apimti, pavyzdžiui, draudimą keliauti arba pareigą reguliariai registruotis ir elektroninę priežiūrą.

Sprendimas dėl kalinimo priimamas pagal nacionalinę teisę ir laikantis Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 6 straipsnio, kuriame nustatyta, kad kiekvienas asmuo turi teisę į laisvę ir saugumą.

Byloje C-237/15 PPU *Lanigan* priimtame sprendime Teisingumo Teismas nusprendė:

„<...> Tarybos pagrindų sprendimo 2002/584 <...> 15 straipsnio 1 dalį ir 17 straipsnį reikia aiškinti taip, kad vykdančioji teisminė institucija turi priimti sprendimą dėl Europos arešto orderio vykdymo ir pasibaigus 17 straipsnyje nustatytiems terminams.

Šio Pagrindų sprendimo 12 straipsnį, siejamą su šio sprendimo 17 straipsniu ir atsižvelgiant į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 6 straipsnį, reikia aiškinti taip, kad juo susiklosčius tokiai situacijai vykdančiajai teisminei institucijai nedraudžiama laikyti prašomo perduoti asmens įkalinto pagal vykdančiosios valstybės narės teisę, net jeigu visas šio asmens įkalinimo laikas ilgesnis už šiuos terminus, su sąlyga, kad šis laikotarpis nėra pernelyg ilgas atsižvelgiant į pagrindinėje byloje vykdomos procedūros aplinkybes, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas. Jeigu vykdančioji teisminė institucija nusprendžia nutraukti šio asmens įkalinimą, ji turi pasirūpinti, kad jis būtų laikinai paleistas taikant bet kokias priemones, kurias ji laikytų būtinomis siekiant išvengti jo slapstymosi ir užtikrinti efektyviam jo perdavimui būtinas materialiąsias sąlygas, kol bus priimtas galutinis sprendimas dėl Europos arešto orderio vykdymo.“

5. PERDAVIMO SPRENDIMAS

5.1. Bendra pareiga vykdyti EAO

Vykdančioji teisminė institucija turi bendrą pareigą vykdyti EAO remdamasi tarpusavio pripažinimo principu ir vadovaudamasi EAO pagrindų sprendimo nuostatomis (1 straipsnis). Tos nuostatos aptariamos šio vadovo 5–8 skirsniuose. Sprendimas dėl perdavimo turi būti įvykdytas per 4 skirsnyje nurodytus terminus.

Be to, kompetentingos institucijos privalo užtikrinti pagarbą minimalioms procesinėms prašomo perduoti asmens teisėms, kaip nurodyta 11 skirsnyje.

5.2. 32 nusikalstamų veikų, dėl kurių asmuo gali būti perduodamas netikrinant dvigubo baudžiamumo, sąrašas

Vykdančioji teisminė institucija turėtų patikrinti, ar išduodančioji teisminė institucija kurią nors iš nusikalstamų veikų priskyrė vienai iš 32 nusikalstamų veikų kategorijų, kurių sąrašas pateikiamas EAO pagrindų sprendimo 2 straipsnio 2 dalyje. Vykdančioji teisminė institucija dvigubą baudžiamumą gali tikrinti tik dėl tų nusikalstamų veikų, kurios nėra įtrauktos į 32 nusikalstamų veikų sąrašą.

Reikėtų pažymėti, kad galioja tik išduodančiosios valstybės narės teisėje nustatyta nusikalstamos veikos apibrėžtis ir maksimali bausmė. Vykdančioji teisminė institucija privalo pripažinti tai, ką išduodančioji teisminė institucija nurodė EAO.

Byloje C-289/15 *Grundza* priimtame sprendime Teisingumo Teismas išaiškino Pamatinio sprendimo 2008/909/TVR 7 straipsnio 3 dalį ir 9 straipsnio 1 dalies d punktą (t. y., kaip turi būti vertinama dvigubo baudžiamumo sąlyga). Teisingumo Teismas nusprendė, kad:

> „38 <...> vertindama dvigubą baudžiamumą kompetentinga vykdančiosios valstybės institucija turi patikrinti, ar dėl išduodančiosios valstybės kompetentingos institucijos paskelbtame nuosprendyje apibūdintų faktinių aplinkybių, kuriomis remiantis buvo konstatuota nusikalstama veika, jeigu jos susiklostytų vykdančiosios valstybės teritorijoje, šioje teritorijoje būtų skirta baudžiamoji sankcija.

<...>

49 <...> vertindama dvigubą baudžiamumą kompetentinga vykdančiosios valstybės institucija turi patikrinti ne tai, ar buvo pažeistas išduodančiosios valstybės saugomas interesas, bet tai, ar tuo atveju, jei atitinkama nusikalstama veika būtų buvusi padaryta valstybės narės, kurioje yra ši institucija, teritorijoje, panašus interesas, saugomas pagal šios valstybės nacionalinę teisę, būtų buvęs laikomas pažeistu.“

Jeigu vykdančioji teisminė institucija mano, kad šiuo atžvilgiu yra akivaizdi klaida, jai rekomenduojama susisiekti su išduodančiąja teismine institucija ir prašyti, kad ji pateiktų paaiškinimus (dėl ryšių palaikymo žr. 4.4 skirsnį).

5.3. Šalutinės nusikalstamos veikos

Šalutinės nusikalstamos veikos – tai viena ar kelios nusikalstamos veikos, baustinos švelnesne bausme, nei EAO pagrindų sprendimo 2 straipsnio 1 dalyje nustatyta riba. Tokios nusikalstamos veikos EAO gali būti nurodomos kaip šalutinės nusikalstamos veikos. Išduodančioji teisminė institucija tokias nusikalstamas veikas gali įtraukti į EAO formą, net jeigu jos nepatenka į EAO taikymo sritį (žr. 2.3 skirsnį).

Tačiau EAO turi būti išduodamas dėl bent vienos nusikalstamos veikos, kuri atitinka EAO pagrindų sprendimo 2 straipsnio 1 dalyje nustatytą ribą.

Pačiame EAO pagrindų sprendime nėra aiškiai nustatyta, kaip spręsti perdavimo už šalutines nusikalstamas veikas klausimą. Kai kurios valstybės narės tokį perdavimą leidžia, kai kurios – ne. Jeigu vykdančioji valstybė narė neperduoda asmens už šalutines nusikalstamas veikas, pagal specialiąją taisyklę išduodančiajai valstybei narei gali būti neleidžiama vykdyti tų nusikalstamų veikų baudžiamojo persekiojimo (dėl specialiosios taisyklės žr. 2.6 skirsnį).

Jeigu EAO yra numatytos šalutinės nusikalstamos veikos, vykdančiajai teisminei institucijai rekomenduojama sprendime dėl perdavimo aiškiai nurodyti, ar perdavimas yra susijęs ir su šalutinėmis nusikalstamomis veikomis. Perdavimas už šalutines nusikalstamas veikas suteikia išduodančiajai valstybei narei kompetenciją vykdyti baudžiamąjį persekiojimą arba laisvės atėmimo bausmę už tas nusikalstamas veikas.

VIII priede pateikiamas valstybių narių, kurių teisės sistemoje numatyta galimybė perduoti asmenį, padariusį šalutines nusikalstamas veikas, sąrašas.

5.4. Nevykdymo (atsisakymo) pagrindai

Bendra pareiga vykdyti EAO (nustatyta EAO pagrindų sprendimo 1 straipsnio 2 dalyje) yra ribojama atsižvelgiant į privalomo ir neprivalomo EAO nevykdymo pagrindus, t. y. *atsisakymo* pagrindus (EAO pagrindų sprendimo 3, 4 ir 4a straipsniai). Svarbu pažymėti, kad pagal EAO pagrindų sprendimą vykdančioji teisminė institucija nevykdymą gali motyvuoti tik šiais pagrindais. Kalbant apie neprivalomo nevykdymo pagrindus, pažymėtina, kad vykdančioji teisminė institucija gali remtis tik tais pagrindais, kurie yra perkelti į jos nacionalinę teisę. Teisingumo Teismas paaiškino, kad pagrindų sąrašas yra

išsamus (visų pirma sprendimuose byloje C-123/08 *Wolzenburg*, 57 punkte, ir sujungtose bylose C-404/15 ir C-659/15 PPU *Aranyosi ir Căldăraru*, 80 punkte)[32].

Vykdančioji teisminė institucija, prieš priimdama sprendimą atsisakyti perduoti asmenį, gali susisiekti su išduodančiąja teismine institucija. Tai rekomenduojama padaryti kilus abejonėms dėl kurių nors nevykdymo pagrindų taikymo. Vykdančioji teisminė institucija, prieš priimdama sprendimą dėl atsisakymo, taip pat gali susisiekti dėl galimybių taikyti kitas priemones, pavyzdžiui, kalinių perdavimą (dėl ryšių palaikymo žr. 4.4 skirsnį, dėl kitų Sąjungos teisminio bendradarbiavimo priemonių žr. 2.5 skirsnį).

Priėmus sprendimą dėl atsisakymo perduoti asmenį, prašomas perduoti asmuo nebegali būti laikomas įkalinimo įstaigoje remiantis EAO.

5.4.1. Privalomi nevykdymo pagrindai

Jei taikomas vienas ar daugiau privalomų nevykdymo pagrindų, vykdančioji teisminė institucija privalo atsisakyti vykdyti EAO (EAO pagrindų sprendimo 3 straipsnis). Todėl teisminei institucijai nustačius, kad taikomas vienas iš šių atsisakymo pagrindų, ji privalo atsisakyti vykdyti EAO. Šie pagrindai nustatyti EAO pagrindų sprendimo 3 straipsnyje.

Amnestija (3 straipsnio 1 dalis)

Nusikalstamai veikai, kuria grindžiamas arešto orderis, vykdančiojoje valstybėje narėje taikoma amnestija. Taip pat reikalaujama, kad vykdančioji valstybė narė būtų turėjusi jurisdikciją vykdyti nusikalstamos veikos baudžiamąjį persekiojimą pagal savo pačios baudžiamąją teisę.

Ne bis in idem (3 straipsnio 2 dalis)

Vykdančiajai teisminei institucijai yra pranešta, kad prašomam perduoti asmeniui kurioje nors valstybėje narėje yra priimtas galutinis teismo sprendimas už tą pačią veiką. Taip pat reikalaujama, kad tais atvejais, kai bausmė paskiriama, ta bausmė būtų atlikta arba atliekama, arba nebegalėtų būti atlikta pagal nuteisusios valstybės narės teisę.

Teisingumo Teismas priėmė keletą sprendimų su *ne bis in idem* principo aiškinimu susijusiose bylose, kuriose buvo nagrinėjamas Konvencijos dėl Šengeno susitarimo įgyvendinimo (CISA) 54 straipsnis. Šie sprendimai EAO pagrindų sprendimui taikomi atsižvelgiant į sprendimą byloje C-261/09 *Mantello*[33], kuriame paaiškinamos sąvokos „galutinis sprendimas“, „tos pačios veikos“ ir „bausmė yra atlikta“. Byloje C-129/14 PPU *Spasic*[34] Teisingumo Teismas nusprendė, kad iš esmės CISA 54 straipsnis yra suderinamas su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 50 straipsniu, kuriame nustatytas tas principas.

VI priede pateikiamos Teisingumo Teismo sprendimų, susijusių su *ne bis in idem* principu, santraukos.

---

32 2009 m. spalio 6 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Wolzenburg*, C-123/08, ECLI:EU:C:2009:616, 2016 m. balandžio 5 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Aranyosi ir Căldăraru*, sujungtos bylos C-404/15 ir C-659/15 PPU, ECLI:EU:C:2016:198.

33 2010 m. lapkričio 16 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Mantello,* C-261/09, ECLI:EU:C:2010:683.

34 2014 m. gegužės 27 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Spasic,* C-129/14 PPU, ECLI:EU:C:2014:586.

CISA 54 straipsnis

„Asmuo, kurio teismo procesas vienoje Susitariančiojoje Šalyje yra galutinai baigtas, už tas pačias veikas negali būti persekiojamas kitoje Susitariančiojoje Šalyje, jei jau paskirta bausmė, ji jau įvykdyta, faktiškai vykdoma arba pagal nuosprendį priėmusios Susitariančiosios Šalies įstatymus nebegali būti vykdoma.“

Chartijos 50 straipsnis

„Teisė nebūti du kartus teisiamam ar baudžiamam už tą pačią nusikalstamą veiką

Niekas negali būti antrą kartą teisiamas ar baudžiamas už nusikalstamą veiką, dėl kurios Sąjungoje jis jau buvo galutinai išteisintas ar pripažintas kaltu pagal įstatymą.“

Asmeniui dėl amžiaus negali būti taikoma baudžiamoji atsakomybė (3 straipsnio 3 dalis)

Prašomam perduoti asmeniui dėl jo amžiaus pagal vykdančiosios valstybės narės teisę negali būti taikoma baudžiamoji atsakomybė už veikas, kurių pagrindu yra išduotas arešto orderis.

Valstybės narės įstatymuose nustatytas skirtingas minimalus amžius, nuo kurio atsiranda baudžiamoji atsakomybė. Be to, konkrečioje byloje skiriasi ir momentas, nuo kurio pradedamas taikyti šis amžius, pavyzdžiui, įtariamos nusikalstamos veikos padarymo arba kaltinimų asmeniui pateikimo momentas.

Nevykdymo pagrindai taikomi, jeigu vykdančiojoje valstybėje narėje prašomas perduoti asmuo dėl savo amžiaus gali būti patrauktas tik civilinėn arba administracinėn, bet ne baudžiamojon atsakomybėn.

5.4.2. Neprivalomo nevykdymo pagrindai

Jeigu taikomas kuris nors į nacionalinę teisę perkeltas neprivalomo vykdymo pagrindas, vykdančioji teisminė institucija gali atsisakyti vykdyti EAO priklausomai nuo bylos aplinkybių. Šie pagrindai nustatyti EAO pagrindų sprendimo 4 straipsnyje:

Dvigubo baudžiamumo nebuvimas (4 straipsnio 1 dalis)

Veika, dėl kurios išduotas EAO, nėra nusikalstama veika pagal vykdančiosios valstybės narės teisę.

Tai yra susiję tik su nusikalstamomis veikomis, kurios nėra paminėtos EAO pagrindų sprendimo 2 straipsnio 2 dalyje pateiktame nusikalstamų veikų, kurioms nebegalima taikyti dvigubo baudžiamumo patikrinimo, sąraše. Tačiau net jeigu veika yra susijusi su viena iš EAO pagrindų sprendimo 2 straipsnio 2 dalyje išvardytų nusikalstamų veikų, tačiau už ją pagal išduodančiosios valstybės narės teisę baudžiama laisvės atėmimo bausme arba įkalinimu, kurio ilgiausias terminas yra trumpesnis nei treji metai, ir ta veika nėra priskiriama nusikalstamai veikai pagal vykdančiosios valstybės narės teisę, gali būti taikomas šis neprivalomo vykdymo pagrindas. Byloje C-289/15 *Grundza* priimtame

sprendime Teisingumo Teismas paaiškino, kaip turi būti vertinama dvigubo baudžiamumo sąlyga (žr. 5.2 skirsnį).

Mokesčių ar rinkliavų, muitų ar valiutos keitimo atveju atsisakyti vykdyti EAO negalima remiantis tuo, kad vykdančiosios valstybės narės teisėje nenumatyti tokie patys mokesčiai ar rinkliavos arba tokios pačios mokesčius, muitus ir valiutų keitimą reglamentuojančios taisyklės, kaip išduodančiosios valstybės narės teisėje.

Asmens atžvilgiu vykdomas baudžiamasis persekiojimas vykdančiojoje valstybėje narėje (4 straipsnio 2 dalis)

Asmens, kuriam taikomas EAO, atžvilgiu vykdomas baudžiamasis persekiojimas vykdančiojoje valstybėje narėje už tą pačią veiką, kurios pagrindu yra išduotas EAO.

Vykdančiojoje valstybėje narėje baudžiamasis persekiojimas už tą pačią nusikalstamą veiką negalimas (4 straipsnio 3 dalis)

Vykdančiosios valstybės narės teisminės institucijos nusprendė nepradėti baudžiamojo persekiojimo už nusikalstamą veiką, dėl kurios yra išduotas EAO, arba sustabdyti teismo procesą, arba kai prašomam perduoti asmeniui kurioje nors valstybėje narėje už tą pačią veiką yra priimtas galutinis teismo sprendimas, ir dėl to teismo procesas negali būti tęsiamas.

Taip pat žr. 5.4.1 skirsnį, kuriame aptariama *ne bis in idem* principas.

Baudžiamasis persekiojimas arba bausmės skyrimas draudžiamas pagal įstatymą (4 straipsnio 4 dalis)

Pagal vykdančiosios valstybės narės teisę prašomą perduoti asmenį patraukti baudžiamojon atsakomybėn arba nubausti draudžia įstatymas, ir veikos priklauso tos valstybės narės jurisdikcijai pagal jos pačios baudžiamąją teisę.

Taip pat žr. 5.4.1 skirsnį, kuriame aptariama *ne bis in idem* principas.

Trečiojoje valstybėje priimtas galutinis teismo sprendimas (4 straipsnio 5 dalis)

Vykdančioji teisminė institucija informuojama, kad prašomam perduoti asmeniui trečiojoje valstybėje dėl tos pačios veikos yra priimtas galutinis teismo sprendimas, jei skyrus bausmę, toji bausmė yra atlikta arba tuo metu atliekama, arba pagal nuosprendį priėmusios šalies teisę nebegali būti atliekama.

Vykdančioji valstybė narė įsipareigoja įvykdyti bausmę (4 straipsnio 6 dalis)

Jei EAO yra išduotas, siekiant įvykdyti laisvės atėmimo bausmę arba sprendimą dėl įkalinimo, ir prašomas perduoti asmuo yra vykdančiojoje valstybėje arba yra jos pilietis ar gyventojas, vykdančioji teisminė institucija gali įvertinti, ar bausmė galėtų būti įvykdyta jos valstybėje narėje, užuot perdavus asmenį išduodančiajai valstybei narei.

Pamatinio sprendimo 2008/909/TVR 25 straipsnyje įtvirtinta konkreti nuostata dėl laisvės atėmimo bausmių vykdymo vykdančiojoje valstybėje narėje EAO pagrindų sprendimo 4 straipsnio 6 dalyje nustatytais atvejais (žr. šio vadovo 2.5.2 skirsnį). Pamatinis sprendimas 2008/909/TVR pakeitė 1983 m. konvenciją ir jos papildomą

protokolą. Todėl Pamatinis sprendimas 2008/909 turi būti taikomas perkeliant bausmę į valstybę narę, kurioje ji yra įvykdoma.

Pagal Pamatinį sprendimą 2008/909/TVR nuteisto asmens sutikimas dėl jo perdavimo jau nebėra būtina sąlyga visais atvejais.

Byloje C-66/08 *Kozłowski*[35] priimtame sprendime Teisingumo Teismas nustatė, kad EAO pagrindų sprendimo 4 straipsnio 6 dalyje vartojamos sąvokos „gyvenimas“ ir „buvimas“ turi būti apibrėžiamos vienodai, nes jos yra autonomiškos Sąjungos teisės sąvokos. Jos atitinkamai taikomos tais atvejais, kai prašomas perduoti asmuo įsteigė savo faktinę gyvenamąją vietą vykdančiojoje valstybėje narėje arba dėl nuolatinio buvimo tam tikrą laiką toje valstybėje užmezgė tam tikrus ryšius su ta valstybe, kurie yra panašūs į gyvenant valstybėje atsirandančius ryšius. Norint nustatyti „gyvenimo“ faktą, reikia iš esmės įvertinti įvairius objektyvius veiksnius, įskaitant asmens buvimo trukmę, pobūdį ir sąlygas, ir šeimos bei ekonominius ryšius su vykdančiąja valstybe nare.

Byloje C-123/08 *Wolzenburg* Teismas nusprendė, kad kalbant apie EAO pagrindų sprendimo 4 straipsnio 6 dalį ir vienodo elgesio su Sąjungos piliečiais principą, pažymėtina, jog vidaus taisyklės, kuriose numatyta EAO nevykdymo migrantų Sąjungos piliečių atžvilgiu galimybė siekiant įvykdyti laisvės atėmimo bausmę, tik jeigu tokie piliečiai teisėtai nepertraukiamai gyveno nacionalinėje teritorijoje penkerius metus, buvo suderinamos su buvusiu Europos bendrijos steigimo sutarties 12 straipsniu (dabartinis SESV 18 straipsnis). Tačiau valstybė narė negali nustatyti, kad EAO pagrindų sprendimo 4 straipsnio 6 dalyje įtvirtinto neprivalomo EAO nevykdymo pagrindo taikymas priklausytų nuo papildomų administracinių reikalavimų, pavyzdžiui, neterminuoto leidimo gyventi turėjimo.

Byloje C-42/11 *Lopes da Silva Jorge*[36] Teismas nusprendė, kad EAO pagrindų sprendimo 4 straipsnio 6 dalis ir SESV 18 straipsnis turi būti aiškinami kaip reiškiantys, kad valstybė narė, perkeldama EAO pagrindų sprendimo 4 straipsnio 6 dalį į nacionalinę teisę, gali nuspręsti apriboti situacijas, kuriose vykdančioji teisminė institucija gali atsisakyti perduoti asmenį, kuriam taikoma ta nuostata, tačiau negali automatiškai ir absoliučiai į jos taikymo sritį neįtraukti kitų valstybių narių piliečių, kurie yra apsistoję arba gyvena jos teritorijoje, nepaisant jų ryšių su ta valstybe nare. Reikalaujama, kad nacionaliniai teismai teisę aiškintų atsižvelgdami į EAO pagrindų sprendimo formuluotę ir taip užtikrintų jo visišką veiksmingumą.

Eksteritorialumas (už išduodančiosios valstybės narės teritorijos padarytos nusikalstamos veikos) (4 straipsnio 7 dalis)

EAO yra susijęs su nusikalstamomis veikomis, kurios:

a) pagal vykdančiosios valstybės narės teisę laikomos padarytomis visai ar iš dalies vykdančiosios valstybės narės teritorijoje arba tokiai teritorijai prilyginamoje vietovėje;

---

35 2008 m. liepos 17 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Kozłowski,* C-66/08, ECLI:EU:C:2008:437.

36 2012 m. rugsėjo 5 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Lopes da Silva Jorge,* C-42/11, ECLI:EU:C:2012:517.

b) yra įvykdytos už išduodančiosios valstybės narės teritorijos ribų, o vykdančiosios valstybės narės įstatymai neleidžia traukti baudžiamojon atsakomybėn už tokias nusikalstamas veikas, kai jos yra įvykdytos ne jos teritorijoje.

5.5. Teisminis nagrinėjimas *in absentia*

Pamatiniu sprendimu 2009/299/TVR iš dalies pakeistas EAO pagrindų sprendimas, kurio 5 straipsnio 1 dalis buvo išbraukta ir įterptas naujas 4a straipsnis dėl *in absentia* priimtų sprendimų. Šios nuostatos yra susijusios su atvejais, kai vykdančioji teisminė institucija gauna EAO dėl laisvės atėmimo bausmės, kuri buvo paskirta išduodančiojoje valstybėje narėje nagrinėjamoje byloje, kurioje asmuo nedalyvavo, įvykdymo.

EAO pagrindų sprendimo 4a straipsnyje nustatytas neprivalomo nevykdymo pagrindas, kuriuo remiantis galima atsisakyti vykdyti laisvės atėmimo bausmės ar sprendimo dėl įkalinimo vykdymo tikslu išduotą EAO, jeigu asmuo neatvyko į teisminį nagrinėjimą, kuriame buvo priimtas sprendimas (*in absentia* priimtas sprendimas).

Tačiau šiai taisyklei taikomos įvairios išimtys. Vykdančioji teisminė institucija negali atsisakyti vykdyti EAO, kuris yra pagrįstas *in absentia* priimtu sprendimu, jei EAO nurodyta, kad pagal kitus išduodančiosios valstybės narės nacionalinėje teisėje nustatytus procesinius reikalavimus:

a) laiku:

   i) asmeniui buvo asmeniškai įteiktas teismo šaukimas ir tokiu būdu jis buvo informuotas apie numatytą teisminio nagrinėjimo, po kurio buvo priimtas sprendimas, laiką ir vietą, arba jis kitomis priemonėmis faktiškai gavo oficialią informaciją apie numatytą teisminio nagrinėjimo laiką ir vietą tokiu būdu, kad buvo aiškiai nustatyta, jog jis žinojo apie numatytą teisminį nagrinėjimą, ir

   ii) asmuo buvo informuotas, kad sprendimas gali būti priimtas, jei jis neatvyks į teisminį nagrinėjimą, arba

b) žinodamas apie numatomą teisminį nagrinėjimą, asmuo įgaliojo advokatą, kurį paskyrė atitinkamas asmuo arba valstybė, jį ginti teisminio nagrinėjimo metu ir tas advokatas iš tiesų jį gynė teisminio nagrinėjimo metu, arba

c) jam įteikus sprendimą ir jį aiškiai informavus apie teisę į bylos persvarstymą arba teisę pateikti apeliacinį skundą, kurių nagrinėjimo procese šis asmuo turi teisę dalyvauti ir kurie suteikia galimybę bylą pakartotinai nagrinėti iš esmės, įskaitant naujus įrodymus, o po šio proceso pirminis sprendimas gali būti panaikintas, asmuo:

   i) aiškiai nurodė, kad jis neginčija sprendimo, arba

   ii) per taikomą laikotarpį nepareikalavo persvarstyti bylą arba nepateikė apeliacinio skundo, arba

d) sprendimas asmeniui nebuvo asmeniškai įteiktas, tačiau:

i) po perdavimo jis bus nedelsiant asmeniškai įteiktas ir tas asmuo bus aiškiai informuotas apie teisę į bylos persvarstymą arba teisę pateikti apeliacinį skundą, kurių nagrinėjimo procese šis asmuo turi teisę dalyvauti ir kurie suteikia galimybę bylą pakartotinai nagrinėti iš esmės, įskaitant naujus įrodymus, o po šio proceso pirminis sprendimas gali būti panaikintas, ir

ii) bus informuotas apie laikotarpį, per kurį jis turi reikalauti persvarstyti bylą arba pateikti apeliacinį skundą, kaip nurodyta atitinkamame EAO.

Byloje C-399/11 *Melloni*[37] buvo nagrinėjamas klausimas, ar EAO pagrindų sprendimo 4a straipsnio 1 dalį būtina aiškinti kaip nuostatą, kuria joje nurodytomis aplinkybėmis vykdančiosioms teisminėms institucijoms panaikinama galimybė vykdyti EAO, kuris išduotas laisvės atėmimo bausmės įvykdymo tikslais, kai toks bausmės vykdymas priklauso nuo *in absentia* priimto nuosprendžio, kurį galima persvarstyti išduodančiojoje valstybėje narėje.

Teisingumo Teismas konstatavo, kad EAO pagrindų sprendimo 4a straipsnio 1 dalyje nustatytas neprivalomas EAO, kuris išduotas laisvės atėmimo bausmės įvykdymo tikslu, nevykdymo pagrindas tuo atveju, kai atitinkamas asmuo buvo nuteistas *in absentia*. Šiai galimybei vis tiek taikomos keturios išimtys, kurios nustatytos 4a straipsnio 1 dalies a–d punktuose. Teismas nusprendė, kad šiais keturiais atvejais vykdančioji teisminė institucija negali nuspręsti, kad *in absentia* nuteistas asmuo gali būti perduodamas tik jei sprendimas bus persvarstytas jam dalyvaujant.

Byloje C-108/16 PPU *Dworzecki*[38] priimtame sprendime TeisingumoTeismas nusprendė:

> „Tarybos pagrindų sprendimo 2002/584 <...> 4a straipsnio 1 dalies a punkto i papunktį reikia aiškinti taip, kad toks teismo šaukimo įteikimas, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, kai įteikiama ne tiesiogiai suinteresuotajam asmeniui, bet perduodama pastarojo adresu gyvenančiam pilnamečiam asmeniui, šio namų ūkio nariui, kuris jį įsipareigoja perduoti suinteresuotajam asmeniui, ir iš Europos arešto orderio neįmanoma nustatyti, ar namų ūkio narys faktiškai perdavė teismo šaukimą prašomam perduoti asmeniui ir, atitinkamu atveju, kada, pats savaime neatitinka šioje nuostatoje nustatytų sąlygų.“

5.6. Su pagrindinėmis teisėmis susijusios aplinkybės, į kurias atsižvelgia vykdančioji teisminė institucija

EAO pagrindų sprendime nėra nuostatos dėl nevykdymo remiantis prašomo perduoti asmens pagrindinių teisių pažeidimu išduodančiojoje valstybėje narėje.

Tačiau EAO pagrindų sprendimo 1 straipsnio 3 dalyje, ją skaitant kartu su 12 ir 13 konstatuojamosiomis dalimis, paaiškinama, kad vykdant EAO turėtų būti gerbiamos pagrindinės teisės ir pagrindiniai teisiniai principai.

---

37 2013 m. vasario 26 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Melloni,* C-399/11, ECLI:EU:C:2013:107.

38 2016 m. gegužės 24 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Dworzecki,* C-108/16 PPU, ECLI:EU:C:2016:346.

Sujungtose bylose C-404/15 ir C-659/15 PPU *Aranyosi ir Căldăraru* Teisingumo Teismas nusprendė:

> „<...> kad, esant objektyvių, patikimų, tikslių ir tinkamai atnaujinamų duomenų apie sisteminius ar apibendrintus trūkumus dėl tam tikrų asmenų grupių arba tam tikrų sulaikymo centrų, kiek tai susiję su laikymo laisvės atėmimo įstaigose sąlygomis išduodančiojoje valstybėje narėje, vykdančioji teisminė institucija turi konkrečiai ir tiksliai patikrinti, ar yra svarių ir neginčijamų motyvų manyti, kad asmuo, dėl kurio išduotas Europos arešto orderis siekiant patraukti jį baudžiamojon atsakomybėn arba įvykdyti laisvės atėmimo bausmę, dėl laikymo šios valstybės narės laisvės atėmimo įstaigoje sąlygų patirs realų nežmoniško ar žeminančio elgesio, kaip jis suprantamas pagal Chartijos 4 straipsnį, pavojų, jeigu bus perduotas šiai valstybe narei.
>
> Šiuo tikslu ji turi paprašyti išduodančiosios teisminės institucijos pateikti papildomos informacijos, ir ši po to, kai prireikus gavo valstybės narės centrinės institucijos arba vienos iš centrinių institucijų pagalbą, kaip tai suprantama pagal Pagrindų sprendimo 7 straipsnį, turi pateikti šią informaciją laikydamasi tokiame prašyme numatytų terminų. Vykdančioji teisminė institucija turi atidėti savo sprendimo dėl atitinkamo asmens perdavimo priėmimą, kol gaus papildomos informacijos, leidžiančios jai atmesti tokį pavojų.
>
> Jeigu šis pavojus negali būti atmestas per protingą terminą, ši institucija turi nuspręsti, ar reikia nutraukti perdavimo procedūrą.“

Jeigu vykdančiosios valstybės narės teisminė institucija turi įrodymų apie realią nežmoniško ar žeminančio elgesio su išduodančiojoje valstybėje narėje kalinamais asmenimis riziką, kurią lemia bendros sulaikymo sąlygos, ji privalo vadovautis Teisingumo Teismo sprendime, priimtame sujungtose bylose C-404/15 ir C-659/15 PPU *Aranyosi ir Căldăraru*, nustatyta procedūra (89–104 punktai).

Procesiniai veiksmai, kuriuos turi atlikti nacionalinės vykdančiosios teisminės institucijos, ***jeigu jos turi įrodymų*** *apie realią nežmoniško ar žeminančio elgesio su išduodančiojoje valstybėje narėje kalinamais asmenimis riziką.*

Reikėtų atlikti toliau nurodytus veiksmus:

1. Patikrinti, ar yra reali nežmoniško ar žeminančio elgesio su prašomu perduoti asmeniu rizika, kurią lemia <u>bendros kalinimo sąlygos</u>:

– *remiantis objektyvia, patikima, konkrečia ir tinkamai atnaujinta informacija, kurią galima gauti, inter alia, iš tarptautinių teismų, pavyzdžiui, Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimų, išduodančiosios valstybės narės teismų sprendimų, taip pat sprendimų, ataskaitų ir kitų dokumentų, parengtų Europos Tarybos arba Jungtinių Tautų sistemai priklausančių organų.*

2. **Jeigu, atsižvelgiant į bendras kalinimo sąlygas, nustatoma tokia rizika, tikrinama, ar yra rimtų priežasčių manyti, kad tokia reali nežmoniško ar žeminančio elgesio rizika yra susijusi su <u>konkrečiomis bylos, kurioje prašoma perduoti asmenį, aplinkybėmis,</u> tuomet atsiranda:**

   – ***pareiga prašyti*** *– remiantis EAO pagrindų sprendimo 15 straipsnio 2 dalimi, – kad išduodančioji teisminė institucija skubiai pateiktų visą būtiną* papildomą *informaciją apie sąlygas, kuriomis numatoma kalinti prašomą perduoti asmenį;*

   – ***galimybė prašyti pateikti informaciją****, susijusią su galimų kalinimo sąlygų* stebėjimo *mechanizmų buvimu;*

   – ***galimybė nustatyti konkretų atsakymo terminą****, kurio trukmė nustatoma atsižvelgiant į laiką, reikalingą informacijai surinkti, taip pat EAO pagrindų sprendimo 17 straipsnyje nustatytus terminus.*

3. **Jeigu, remiantis iš išduodančiosios teisminės institucijos gauta informacija ir bet kuria kita informacija, kurią gali turėti vykdančioji teisminė institucija, (ir galutiniu sprendimu dėl EAO, kuris turi įsiteisėti) nustatoma, kad prašomam perduoti asmeniui kyla reali nežmoniško ar žeminančio elgesio rizika, tuomet atsiranda:**

   – ***pareiga atidėti atitinkamo EAO vykdymą.*** *Būtina informuoti Eurojustą (pagal EAO pagrindų sprendimo 17 straipsnio 7 dalį);*

   – ***galimybė kalinti atitinkamą asmenį****, tačiau tik jeigu EAO procedūra buvo įvykdyta pakankamai kruopščiai ir kalinimo trukmė nėra pernelyg ilga (remiantis byloje C-237/15 Lanigan priimtu sprendimu, 58, 59 ir 60 punktai), tinkamai atsižvelgiant į nekaltumo prezumpcijos principą, kuris garantuojamas Chartijos 48 straipsniu, ir į proporcingumo principą, nustatytą Chartijos 52 straipsnio 1 dalyje;*

   – ***galimybė ar netgi prievolė atitinkamą asmenį laikinai paleisti į laisvę*** *taikant priemones, kurių paskirtis – užkirsti kelią asmens slapstymuisi.*

4. **Galutinis sprendimas**

   – *jeigu vykdančioji teisminė institucija, remdamasi iš išduodančiosios teisminės institucijos gauta informacija, gali atmesti realią riziką, kad su prašomu perduoti asmeniu bus nežmoniškai ir žeminančiai elgiamasi, ji privalo priimti sprendimą dėl EAO vykdymo;*

   – *jeigu vykdančioji teisminė institucija nustato, kad nežmoniško ir žeminančio elgesio rizikos negalima atmesti per pagrįstą terminą, ji privalo nuspręsti, ar reikėtų užbaigti perdavimo procedūrą.*

5.7. Proporcingumas – vykdančiosios valstybės narės vaidmuo

EAO pagrindų sprendime nenumatyta, kad vykdančioji valstybė narė gali įvertinti EAO proporcingumą. Tai atitinka tarpusavio pripažinimo principą. Jei vykdančiojoje valstybėje narėje kyla rimtų abejonių dėl gauto EAO proporcingumo, išduodančiajai

teisminei institucijai ir vykdančiajai teisminei institucijai patariama užmegzti tiesioginį ryšį. Numatoma, kad tokie atvejai galėtų atsirasti tik išimtinėmis aplinkybėmis. Pasitarus su kompetentingomis teisminėmis institucijomis galima rasti tinkamesnį sprendimo būdą (dėl kompetentingų institucijų ryšių palaikymo žr. 4.4 skirsnį). Pavyzdžiui, priklausomai nuo bylos aplinkybių gali būti įmanoma panaikinti EAO ir panaudoti kitas nacionalinėje ar Sąjungos teisėje nustatytas priemones.

Tokiais atvejais teisminės institucijos taip pat gali konsultuotis su Eurojustu ar ETT kontaktiniais asmenimis. Šios įstaigos gali palengvinti ryšių palaikymą ir padėti rasti sprendimo būdus.

5.8. Išduodančiosios valstybės narės suteikiamos garantijos

EAO pagrindų sprendimo 5 straipsnyje nustatyta, kad vykdančioji teisminė institucija, vykdydama EAO, gali taikyti tam tikras jos nacionalinėje teisėje nustatytas sąlygas. Šios sąlygos gali būti susijusios su toliau nurodytais atvejais: įkalinimo iki gyvos galvos bausmės persvarstymu ir piliečių grąžinimu į vykdančiąją valstybę narę, kad joje būtų atliktos laisvės atėmimo bausmės.

Šios garantijos gali būti tiesiogiai nustatytos išduodančiosios valstybės narės nacionalinėje teisėje arba išduodančiosios valstybės narės ir vykdančiosios valstybės narės kompetentingų institucijų susitarime. Vis dėlto jos gali būti susijusios tik su EAO pagrindų sprendimo 5 straipsnyje nustatytais reikalavimais, kuriuos patvirtino Teisingumo Teismas (visų pirma sprendimuose sujungtose bylose C-404/15 ir C-659/15 PPU *Aranyosi ir Căldăraru,* 80 punktas, ir byloje C-237/15 PPU *Lanigan*, 36 punktas).

Pastaba. 5 straipsnio 1 dalyje su pakartotiniu bylos nagrinėjimu dėl *in absentia* priimtų sprendimų susijusi garantija buvo išbraukta priėmus Pamatinį sprendimą 2009/299/TVR ir pakeista nauju 4a straipsniu, kuriame pateiktos išsamesnės nuostatos dėl *in absentia* sprendimų (žr. šio vadovo 5.5 skirsnį).

Byloje C-306/09 *I.B.*[39] priimtame sprendime Teisingumo Teismas nustatė:

> „Tarybos pagrindų sprendimo 2002/584/TVR <...> 4 straipsnio 6 punktas ir 5 straipsnio 3 punktas turi būti aiškinami taip, kad, jei atitinkama vykdančioji valstybė narė vidaus teisės sistemoje taiko šio pagrindų sprendimo 5 straipsnio 1 ir 3 punktus, pagal minėto 5 straipsnio 1 punktą už akių skirtos bausmės vykdymo tikslais išduoto Europos arešto orderio vykdymui gali būti taikomas reikalavimas, kad atitinkamas asmuo, kuris yra vykdančiosios valstybės narės pilietis arba gyventojas, būtų į ją grąžintas atlikti jam skirtos bausmės po naujo teismo proceso, kuris įvyktų išduodančioje valstybėje narėje jam dalyvaujant.“

5.8.1. Laisvės atėmimo iki gyvos galvos arba įkalinimo iki gyvos galvos bausmės persvarstymas

Jeigu EAO išduotas dėl nusikalstamos veikos, už kurią baudžiama laisvės atėmimu iki gyvos galvos arba įkalinimu iki gyvos galvos, vykdančioji valstybė narė gali reikalauti iš išduodančiosios valstybės narės persvarstymo garantijos (EAO pagrindų sprendimo 5 straipsnio 2 dalis).

[39] 2010 m. spalio 21 d. Teisingumo Teismo sprendimas *I.B.,* C-306/09, ECLI:EU:C:2010:626.

Laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmė reiškia kalėjime atliekamas bausmes. **Sprendimas dėl įkalinimo iki gyvos galvos** reiškia kitas kalinimo rūšis, pavyzdžiui, psichiatrijos ligoninėse.

Garantiją gali suteikti išduodančioji valstybė narė įrodydama, kad pagal jos teisės sistemą bausmė ar taikoma priemonė gali būti persvarstoma pateikus prašymą arba ne vėliau kaip po 20 metų. Kita vertus, pakankama garantija laikoma tai, kad asmuo turi teisę pagal išduodančiosios valstybės narės teisę arba praktiką kreiptis dėl malonės, kurios prašant siekiama atleidimo nuo tokios bausmės ar priemonės.

5.8.2. Piliečių ir gyventojų grąžinimas

Pagal EAO numatoma galimybė grąžinti prašomą perduoti asmenį, kad jis laisvės atėmimo bausmę atliktų savo gimtojoje šalyje. Pagal EAO pagrindų sprendimo 5 straipsnio 3 dalį, kai asmuo, kurio atžvilgiu yra išduotas EAO, siekiant jį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, yra vykdančiosios valstybės narės pilietis arba gyventojas, vykdančioji valstybė narė gali nustatyti sąlygą, pagal kurią išduodančioji valstybė narė tokį asmenį grąžina į vykdančiosios valstybės narės teritoriją, kad joje jis atliktų jam paskirtą laisvės atėmimo bausmę arba būtų įvykdytas sprendimas dėl įkalinimo.

Vykdančioji valstybė narė šią sąlygą turėtų aiškiai nurodyti. Kai įmanoma, išduodančioji valstybė narė ir vykdančioji valstybė narė turėtų susitarti dėl šios sąlygos aspektų prieš vykdančiajai valstybei narei nusprendžiant dėl perdavimo.

Jeigu prieš išduodant EAO jau žinoma, kad prašomas perduoti asmuo yra vykdančiosios valstybės narės pilietis arba gyventojas, išduodančioji teisminė institucija galėtų iš anksto EAO formoje duoti sutikimą dėl galimos grąžinimo sąlygos.

Išduodančioji valstybė narė privalo užtikrinti, kad ši sąlyga būtų įgyvendinta. Kai laisvės atėmimo bausmė arba sprendimas dėl įkalinimo perduoto asmens atžvilgiu tampa galutinis, išduodančioji valstybė narė privalo susisiekti su vykdančiąja valstybe nare, kad susitartų dėl grąžinimo. Išduodančioji valstybė narė turėtų užtikrinti, kad bausmės tekstas būtų išverstas į vykdančiosios valstybės narės kalbą.

Pamatinio sprendimo 2008/909/TVR 25 straipsnyje taip pat įtvirtinta konkreti nuostata dėl laisvės atėmimo bausmių vykdymo vykdančiojoje valstybėje narėje atsižvelgiant į EAO pagrindų sprendimo 5 straipsnio 3 dalyje nustatytus atvejus. Perduodant bausmę į vykdančiąją valstybę narę, kurioje ji įvykdoma, turi būti taikoma Pamatiniame sprendime 2008/909/TVR nustatyta reikalaujama procedūra ir sąlygos (žr. šio vadovo 2.5.2 skirsnį).

5.9. Atidėjimas arba laikinas perdavimas

5.9.1. Svarbios humanitarinės priežastys

Po to, kai vykdančioji teisminė institucija nusprendė įvykdyti EAO, pradedamas skaičiuoti asmens perdavimo terminas (kaip paaiškinta 4.2 skirsnyje). Tačiau vykdančioji teisminė institucija išimtiniais atvejais gali nuspręsti laikinai atidėti perdavimą dėl svarbių humanitarinių priežasčių, pavyzdžiui, jei yra rimtų pagrindų manyti, kad dėl perdavimo prašomo asmens gyvybei ar sveikatai kiltų akivaizdus pavojus (EAO pagrindų sprendimo 23 straipsnio 5 dalis).

EAO turi būti įvykdomas, kai tik išnyksta tokios priežastys. Vykdančioji teisminė institucija privalo nedelsdama apie tai pranešti išduodančiajai teisminei institucijai ir susitarti dėl naujos perdavimo datos. Tokiu atveju perdavimas turi įvykti per 10 dienų nuo iš naujo suderintos datos. Pasibaigus tam terminui vykdančioji valstybė narė nebegali ilgiau kalinti asmens remdamasi EAO ir asmuo turi būti paleistas į laisvę (EAO pagrindų sprendimo 23 straipsnio 5 dalis).

Tais atvejais, kai tokios humanitarinės priežastys yra **neapibrėžtos arba pastovios**, išduodančioji teisminė institucija ir vykdančioji teisminė institucija gali konsultuotis ir įvertinti, ar yra EAO alternatyvų. Pavyzdžiui, galima išnagrinėti galimybes perduoti bylą arba laisvės atėmimo bausmę vykdančiajai valstybei narei arba panaikinti EAO (pavyzdžiui, sunkios nuolatinės ligos atveju).

5.9.2. Vykstantis baudžiamasis procesas arba laisvės atėmimo bausmės vykdymas

Nusprendusi vykdyti EAO, vykdančioji teisminė institucija gali atidėti prašomo perduoti asmens perdavimą, kad jo atžvilgiu būtų galima vykdyti baudžiamąjį persekiojimą vykdančiojoje valstybėje narėje už **kitą** nusikalstamą veiką (EAO pagrindų sprendimo 24 straipsnio 1 dalis).

Tokiais atvejais asmuo turėtų būti perduodamas nedelsiant po to, kai baigiamas baudžiamasis persekiojimas ir tą dieną, dėl kurios susitarė išduodančioji teisminė institucija ir vykdančioji teisminė institucija.

Jeigu prašomas perduoti asmuo jau yra nuteistas už kitą nusikalstamą veiką, perdavimas gali būti atidėtas, kad asmuo atliktų bausmę vykdančiojoje valstybėje narėje (EAO pagrindų sprendimo 24 straipsnio 1 dalis).

Tokiais atvejais asmuo turėtų būti perduodamas po to, kai atlieka bausmę ir tą dieną, dėl kurios susitarė išduodančioji teisminė institucija ir vykdančioji teisminė institucija.

Pastaba. Jeigu baudžiamasis procesas vykdančiojoje valstybėje narėje yra susijęs su **ta pačia** nusikalstama veika, dėl kurios buvo išduotas EAO, vykdančioji valstybė narė gali atsisakyti vykdyti EAO (dėl tos nusikalstamos veikos) (žr. EAO pagrindų sprendimo 4 straipsnio 2 dalį ir šio vadovo 5.4.2 skirsnį). Jeigu tenkinamos EAO pagrindų sprendimo 3 straipsnio 2 dalies sąlygos, EAO vykdymo būtina atsisakyti (žr. šio vadovo 5.4.1 skirsnį).

5.9.3. Laikinas perdavimas vietoj atidėjimo

5.9.2 skirsnyje aprašytais atvejais vietoj perdavimo atidėjimo vykdančioji teisminė institucija gali laikinai atidėti prašomo asmens perdavimą išduodančiajai valstybei narei (EAO pagrindų sprendimo 24 straipsnio 2 dalis). Tai galima padaryti asmens baudžiamojo persekiojimo arba jau priimtos bausmės vykdymo tikslais.

Vykdančioji teisminė institucija ir išduodančioji teisminė institucija turi raštu ir aiškiai susitarti dėl laikino perdavimo sąlygų. Susitarimas yra privalomas visoms išduodančiosios valstybės narės institucijoms (EAO pagrindų sprendimo 24 straipsnio 2 dalis).

Laikinas perdavimas leidžia išvengti ilgai trunkančių vėlavimų išduodančiojoje valstybėje narėje nagrinėjamoje byloje, kurie gali atsirasti dėl to, kad vykdančiojoje valstybėje narėje taip pat nagrinėjama byla arba yra paskirta bausmė.

5.9.4. EAO atidėjimas nustačius realią nežmoniško ar žeminančio elgesio su prašomu perduoti asmeniu riziką

Remiantis Teisingumo Teismo sprendimu sujungtose bylose C-404/15 ir C-659/15 PPU *Aranyosi ir Căldăraru,* jeigu, remiantis iš išduodančiosios teisminėsinstitucijos gauta informacija ir bet kuria kita informacija, kurią gali turėti vykdančioji teisminė institucija (ir galutiniu sprendimu dėl EAO, kuris turi įsiteisėti) nustatoma, kad prašomam perduoti asmeniui kyla reali nežmoniško ar žeminančio elgesio rizika, EAO vykdymas turi būti atidėtas, bet ne panaikintas. Jeigu vykdančioji teisminė institucija nusprendžia dėl tokio atidėjimo, vykdančioji valstybė narė turi informuoti Eurojustą pagal EAO pagrindų sprendimo 17 straipsnio 7 dalį ir nurodyti vėlavimo priežastis (žr. šio vadovo 5.6 ir 4.1 skirsnius).

5.10. Keletas EAO dėl to paties asmens

5.10.1. Sprendimas, kurį EAO vykdyti

Vienu metu gali būti priimta keletas EAO dėl to paties asmens ir dėl tų pačių arba skirtingų veikų, be to, tokius EAO gali išduoti vienos ar kelių valstybių narių institucijos. Taikomos toliau nurodytos rekomendacijos, nepaisant to, ar EAO išduotas dėl tų pačių ar skirtingų veikų.

Jei dėl to paties asmens priimta keletas EAO, vykdančioji teisminė institucija priima sprendimą, kurį EAO vykdyti, tinkamai atsižvelgdama į visas aplinkybes (EAO pagrindų sprendimo 16 straipsnis).

Rekomenduojama, kad vykdančioji teisminė institucija, prieš priimdama sprendimą dėl perdavimo, pabandytų koordinuoti EAO išdavusių išduodančiųjų teisminių institucijų veiksmus. Jeigu išduodančiosios teisminės institucijos koordinavo savo veiksmus iš anksto, vykdančioji teisminė institucija turėtų į tai atsižvelgti, nors ji nėra saistoma jokių susitarimų, kurie galėjo būti pasiekti, pagal EAO pagrindų sprendimą.

Vykdančioji teisminė institucija taip pat gali kreiptis patarimo į Eurojustą (EAO pagrindų sprendimo 16 straipsnio 2 dalis). Eurojustas gali palengvinti ir pagreitinti koordinavimą, be to, jo gali būti prašoma pateikti nuomonę dėl konkuruojančių EAO. Būtų geriausia, jei sprendimas kurį iš kelių EAO vykdyti būtų pagrįstas visų išduodančiųjų teisminių institucijų sutikimu.

Nagrinėdama, kurį iš EAO vykdyti, ir atsižvelgdama į tai, ar išduodančiosios teisminės institucijos pasiekė bendrą sutarimą, vykdančioji teisminė institucija turėtų atsižvelgti visų pirma į šiuos veiksnius (EAO pagrindų sprendimo 16 straipsnio 1 dalis):

a) sąlyginį nusikalstamų veikų sunkumą;

b) nusikalstamų veikų padarymo vietą;

c) atitinkamas kelių EAO datas;

d) ar arešto orderis išduotas baudžiamojo persekiojimo, laisvės atėmimo bausmės ar sprendimo dėl įkalinimo vykdymo tikslu.

Šis sąrašas nėra išsamus. Be to, taip pat nėra griežtų taisyklių, kuriose būtų nurodyta, kuriems iš šių veiksnių reikėtų teikti pirmenybę, – šis klausimas nagrinėjamas kiekvienu konkrečiu atveju. Bet kuriuo atveju pagal EAO pagrindų sprendimo 16 straipsnį reikalaujama, kad vykdančioji teisminė institucija tinkamai atsižvelgtų į situaciją. Todėl reikėtų vengti paprasčiausiai priimti sprendimą pagal eiliškumo principą.

Vykdančiosios teisminės institucijos taip pat gali remtis Eurojusto parengtomis *Rekomendacijomis dėl sprendimų, susijusių su konkuruojančiais EAO*, kurias galima rasti *2004 m. Eurojusto metinėje ataskaitoje* (skelbiama internete www.eurojust.europa.eu).

Priimant sprendimą dėl perdavimo, svarbu, kad vykdančioji teisminė institucija aiškiai nurodytų, kuriuo EAO grindžiamas perdavimas. Be to, tuomet vykdančiosios valstybės narės SIRENE biuras turi kiekvienai susijusiai valstybei narei nusiųsti G formą (SIRENE vadovo 3.2 punktas).

Vertinant, kuris iš EAO turi būti vykdomas, reikėtų atsižvelgti tik į **vykdytinus** EAO. Todėl vykdančioji teisminė institucija iš pradžių galėtų įvertinti kiekvieną EAO, kad nustatytų, ar juos būtų galima vykdyti atskirai. Jeigu kuriam nors EAO taikomas nevykdymo pagrindas, vykdančioji teisminė institucija aiškumo sumetimais galėtų priimti atskirą sprendimą nevykdyti to EAO.

5.10.2. Vienu metu vykstantys teismo procesai

Jeigu kelis EAO dėl nusikalstamų veikų, susijusių su **tomis pačiomis faktinėmis aplinkybėmis ir tuo pačiu asmeniu**, išduoda dvi ar daugiau valstybių narių, kompetentingos institucijos privalo palaikyti ryšius ir bendradarbiauti. Ši pareiga kyla iš 2009 m. lapkričio 30 d. Tarybos pamatinio sprendimo 2009/948/TVR dėl jurisdikcijos įgyvendinimo kolizijų baudžiamuosiuose procesuose prevencijos ir sprendimo[40]. Tokiais atvejais kompetentingoms institucijoms patariama remtis savo nacionalinės teisės aktais, kuriais įgyvendinamas šis pamatinis sprendimas.

Tais atvejais, kai negalima pasiekti susitarimo, suinteresuota kompetentinga institucija privalo perduoti klausimą Eurojustui, jeigu pastarasis turi kompetenciją veikti[41]. Su Eurojustu galima konsultuotis ir kitais atvejais.

Valstybės narės, kurios gavo tokius lygiagrečius EAO, turėtų informuoti išduodančiųjų valstybių narių kompetentingas institucijas apie vienu metu vykstančius teismo procesus.

Kelis EAO išdavusios valstybių narių kompetentingos institucijos turėtų informuoti vykdančiąją teisminę instituciją apie savo bendradarbiavimą sprendžiant jurisdikcijos koliziją ir bet kokį šioje procedūroje pasiektą sutarimą.

[40] OL L 328, 2009 12 15, p. 42.

[41] Žr. 2002 m. vasario 28 d. Tarybos sprendimą 2002/187/TVR, įkuriantį Eurojustą siekiant sustiprinti kovą su sunkiais nusikaltimais (OL L 63, 2002 3 6, p. 1).

6. LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĖS LAIKO, ATLIKTO VYKDANČIOJOJE VALSTYBĖJE NARĖJE, IŠSKAIČIAVIMAS

Po to, kai perduodamas prašomas perduoti asmuo, išduodančioji valstybė narė privalo atsižvelgti į laisvės atėmimo bausmės laiką, atliktą vykdant EAO. Visas šis laikas turi būti išskaičiuojamas iš bendro laisvės atėmimo arba kalinimo bausmės, kuri turi būti atlikta išduodančiojoje valstybėje narėje, laiko (EAO pagrindų sprendimo 26 straipsnis). Jeigu asmuo išteisinamas, gali būti taikomos išduodančiosios valstybės narės nuostatos dėl žalos atlyginimo.

Dėl šios priežasties, kaip aprašyta 4.5.2 skirsnyje, vykdančioji teisminė institucija arba vykdančiosios valstybės narės centrinė institucija turi pateikti visą informaciją, susijusią su prašomo perduoti asmens kalinimo remiantis EAO trukme. Ši informacija turi būti pateikta perduodant asmenį (taip pat žr. Teisingumo Teismo sprendimą byloje C-294/16 PPU, *JZ*).

7. VĖLESNIS PERDAVIMAS

7.1. Į kitą valstybę narę

Perdavus prašomą perduoti asmenį išduodančiajai valstybei narei remiantis EAO, šiai valstybei narei gali prireikti priimti sprendimą dėl kito EAO, kurį dėl to paties asmens išdavė kita valstybė narė, vykdymo. Pagal EAO pagrindų sprendimo 28 straipsnio 2 dalį išduodančioji valstybė narė vėliau gali perduoti asmenį kitai valstybei narei **neturėdama** pradinės vykdančiosios valstybės narės **sutikimo** šiais atvejais:

a) kai prašomas perduoti asmuo, turėjęs galimybę išvykti iš valstybės narės, kuriai jis buvo perduotas, teritorijos, to nepadarė per 45 dienas nuo jo galutinio paleidimo dienos arba išvykęs vėl sugrįžo į tą teritoriją;

b) kai prašomas perduoti asmuo sutinka būti perduotas valstybei narei, išskyrus vykdančiąją valstybę narę, remiantis EAO.

   Prašomo perduoti asmens sutikimas turi būti pareiškiamas išduodančiosios valstybės narės kompetentingoms teisminėms institucijoms. Sutikimas turi būti įforminamas pagal tos valstybės nacionalinę teisę. Iš sutikimo dokumento turi būti aišku, kad atitinkamas asmuo savanoriškai davė savo sutikimą ir yra visapusiškai supažindintas su pasekmėmis;

c) kai prašomam perduoti asmeniui netaikoma specialioji taisyklė. Pagal specialiąją taisyklę, jei ji taikoma, užkertamas kelias prašomo perduoti asmens laisvės atėmimui už nusikalstamas veikas, dėl kurių asmuo nebuvo perduotas, taigi užkertamas kelias ir vėlesniam perdavimui (žr. 2.6 skirsnį).

Kitais atvejais būtina prašyti pradinės vykdančiosios valstybės narės sutikimo dėl bet kurio vėlesnio perdavimo[42]. Sutikimas turi būti duodamas, kai dėl tos pačios

[42] Pagal EAO pagrindų sprendimo 28 straipsnio 1 dalį valstybėms narėms suteikiama galimybė pranešti, kad jų sutikimas dėl tokio perdavimo arba vėlesnės ekstradicijos yra preziumuojamas santykių su kitomis valstybėmis narėmis, kurios pateikė tokį pat pranešimą, atžvilgiu. Remiantis Komisijos turima informacija, tokį pranešimą pateikė tik Rumunija.

nusikalstamos veikos, dėl kurios prašoma sutikimo, taikomas perdavimas pagal EAO pagrindų sprendimo nuostatas, išskyrus atvejus, kai taikomas privalomas arba neprivalomas nevykdymo pagrindas.

Kai taikytina, vykdančioji teisminė institucija gali nustatyti, kad jos sutikimas priklauso nuo vienos iš EAO pagrindų sprendimo 5 straipsnyje nustatytų sąlygų, susijusių su laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmėmis ir piliečių ir gyventojų grąžinimu (žr. šio vadovo 5.8 skirsnį). Tokiais atvejais išduodančioji valstybė narė privalo suteikti atitinkamas garantijas (EAO pagrindų sprendimo 28 straipsnio 3 dalis).

Jeigu asmuo buvo perduotas keletą kartų iš vienos valstybės narės į kitą remiantis keliais vienas po kito išduotais EAO, vėliau perduodant tą asmenį į valstybę narę, išskyrus valstybę narę, kuri jį perdavė paskutinė, turi būti gaunamas **tik** valstybės narės, kuri asmenį **perdavė paskutinė**, sutikimas (žr. Teisingumo Teismo sprendimą byloje C-192/12 PPU *West*[43]).

Procedūra

Prašymas dėl sutikimo turi būti pateikiamas laikantis tos pačios procedūros kaip išduodant įprastą EAO ir jame turi būti pateikiama ta pati informacija. Kompetentinga teisminė institucija perduoda prašymą dėl sutikimo tiesiogiai vykdančiajai teisminei institucijai, kuri perdavė asmenį. Prašyme pateikta būtina informacija, kaip nustatyta EAO pagrindų sprendimo 8 straipsnio 1 dalyje, turi būti išversta pagal tas pačias taisykles, kurios taikomos EAO vertimui. Vykdančioji teisminė institucija sprendimą dėl sutikimo privalo priimti ne vėliau kaip per 30 dienų nuo prašymo gavimo (EAO pagrindų sprendimo 28 straipsnio 3 dalis).

> Teisingumo Teismo sprendimas byloje C-192/12 PPU *West*
>
> „Tarybos pagrindų sprendimo 2002/584/TVR <...> 28 straipsnio 2 dalį reikia aiškinti taip, kad tuo atveju, kai asmuo daugiau nei vieną kartą perduodamas iš vienos valstybės narės į kitą vykdant vieną po kito išduotus Europos arešto orderius, atliekant vėlesnį šio asmens perdavimą valstybei narei, kuri nėra paskutinį kartą jį perdavusi valstybė narė, sutikimą reikia gauti tik iš valstybės narės, kuri jį perdavė paskutinį kartą.“

7.2. Į trečiąją valstybę

Asmuo, kuris buvo perduotas pagal EAO, negali būti išduodamas valstybei, kuri nėra valstybė narė (trečiajai valstybei), be valstybės narės, kuri perdavė asmenį, kompetentingos institucijos sutikimo. Toks sutikimas duodamas pagal valstybei narei privalomus ekstradicijos susitarimus, taip pat pagal jos vidaus teisę (EAO pagrindų sprendimo 28 straipsnio 4 dalis).

[43] 2012 m. birželio 28 d. Teisingumo Teismo sprendimas *West*, C-192/12 PPU, ECLI:EU:C:2012:404.

8. PAREIGOS TREČIŲJŲ ŠALIŲ ATŽVILGIU

8.1. Vienu metu galiojantys EAO ir ekstradicijos prašymai išduoti tą patį asmenį

8.1.1. Trečiųjų valstybių prašymai

Valstybė narė vienu metu gali gauti EAO ir trečiosios valstybės ekstradicijos prašymą dėl to paties jos teritorijoje esančio asmens. EAO ir ekstradicijos prašymas gali būti susijęs su tomis pačiomis arba skirtingomis veikomis. Gali būti, kad valstybėje narėje už EAO vykdymą ir ekstradicijos prašymų nagrinėjimą atsako skirtingos institucijos. Tokiais atvejais šios institucijos, remdamosi pirmiau išvardytais kriterijais, turėtų bendradarbiauti spręsdamos, kokių veiksmų imtis. Susijusios valstybės taip pat gali prašyti, kad Eurojustas ar ETT suteiktų konsultaciją ar pagalbą koordinuojant veiksmus.

EAO pagrindų sprendime nėra taisyklių, kuriam prašymui teikti pirmenybę. Pagal EAO pagrindų sprendimo 16 straipsnio 3 dalį valstybė narė privalo tinkamai atsižvelgti į visas aplinkybes ir visų pirma į EAO pagrindų sprendimo 16 straipsnio 1 dalyje paminėtus kriterijus, kurie taikomi sprendžiant, kurį prašymą vykdyti, tais atvejais, kai dėl to paties asmens buvo išduota keletas prašymų.

Todėl kompetentingos institucijos turėtų atsižvelgti į toliau nurodytus veiksnius:

a) santykinį sunkumą;

b) nusikalstamų veikų padarymo vietą;

c) atitinkamas EAO ir ekstradicijos prašymo datas ir

d) ar arešto orderis išduotas baudžiamojo persekiojimo, laisvės atėmimo bausmės ar sprendimo dėl įkalinimo vykdymo tikslu.

Vykdančiosios teisminės institucijos taip pat gali remtis Eurojusto parengtomis *Rekomendacijomis dėl sprendimų, susijusių su konkuruojančiais EAO*, kurias galima rasti *2004 m. Eurojusto metinėje ataskaitoje* (skelbiama internete www.eurojust.europa.eu).

Be to, reikia atsižvelgti į atitinkamame ekstradicijos susitarime paminėtus kriterijus. Šie kriterijai visų pirma turėtų būti susiję su atsisakymo išduoti pagrindais ir taisyklėmis dėl kelių ekstradicijos prašymų.

Kai trečiosios valstybės ekstradicijos prašymas yra adresuotas valstybei narei, kurioje galioja taisyklės dėl jos piliečių apsaugos nuo ekstradicijos, ir prašymas yra susijęs su kitos valstybės narės piliečiu, vykdančioji teisminė institucija privalo informuoti valstybę narę, kurios pilietybę turi atitinkamas asmuo, ir, kai taikytina, perduoti asmenį tai valstybei narei pagal jos EAO, kaip nustatyta Teisingumo Teismo sprendime, priimtame byloje C-182/15 *Petruhhin*[44].

> „SESV 18 ir 21 straipsniai turi būti aiškinami taip: kai valstybei narei, į kurią buvo atvykęs Sąjungos pilietis, turintis kitos valstybės narės pilietybę, trečioji valstybė, su kuria pirmoji valstybė narė sudarė ekstradicijos sutartį, pateikia

[44] 2016 m. rugsėjo 6 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Petruhhin*, C-182/15, ECLI:EU:C:2016:630.

ekstradicijos prašymą, ji turi informuoti valstybę narę, kurios pilietybę toks asmuo turi ir, jeigu to reikalauja aplinkybės, pastarosios prašymu perduoti šį asmenį laikydamasi <...> Tarybos pagrindų sprendimo 2002/584/TVR <...> nuostatų, jeigu pagal nacionalinę teisę tokia valstybė narė turi kompetenciją vykdyti šio asmens baudžiamąjį persekiojimą už nusikaltimus, padarytus už jos teritorijos ribų.

Kai valstybei narei trečioji valstybė pateikia prašymą išduoti kitos valstybės narės pilietį, pirmoji valstybė narė turi patikrinti, ar išdavus šį asmenį nebus pažeistos Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 19 straipsnyje įtvirtintos teisės.“

8.1.2. Tarptautinio baudžiamojo teismo (TBT) prašymai

Jeigu valstybė narė tuo pat metu gauna EAO ir TBT ekstradicijos prašymą dėl to paties asmens, kompetentinga institucija ar institucijos turėtų įvertinti visas 8.1.1 skirsnyje nurodytas aplinkybes. Tačiau valstybių narių pareigos pagal Tarptautinio baudžiamojo teismo statutą yra viršesnės už EAO vykdymą (EAO pagrindų sprendimo 16 straipsnio 4 dalis).

8.2. Pirmesnė ekstradicija iš trečiosios valstybės ir specialioji taisyklė

Jeigu trečioji valstybė išdavė asmenį vykdančiajai valstybei narei, ekstradicijos atveju gali galioti specialioji taisyklė, kurios taikymas priklauso nuo galiojančiame ekstradicijos susitarime nustatytų taisyklių. Pagal specialiąją taisyklę išduotas asmuo gali būti persekiojamas arba laisvė jam gali būti atimama dėl nusikalstamos (-ų) veikos (-ų), dėl kurios (-ių) jis buvo išduotas. EAO pagrindų sprendimas nekeičia pareigos tokiais atvejais laikytis specialiosios taisyklės (EAO pagrindų sprendimo 21 straipsnis). Tai reiškia, kad vykdančiajai valstybei narei gali būti neleidžiama toliau perduoti asmens be valstybės, kuri išdavė prašomą perduoti asmenį, sutikimo.

Kad būtų išspręstos tokios situacijos, EAO pagrindų sprendime reikalaujama, kad vykdančioji valstybė narė imtųsi visų būtinų priemonių, kad iš karto paprašytų trečiosios valstybės (kuri išdavė prašomą perduoti asmenį) sutikimo, kad asmenį būtų galima perduoti EAO išdavusiai valstybei narei (EAO pagrindų sprendimo 21 straipsnis).

EAO pagrindų sprendimo 17 straipsnyje nurodyti terminai (žr. šio vadovo 4.1 skirsnį) nebus pradėti skaičiuoti tol, kol galios šios specialiosios taisyklės. Laukdama trečiosios valstybės, kuri išdavė prašomą perduoti asmenį, sprendimo, vykdančioji valstybė narė privalo užtikrinti, kad būtų įvykdytos veiksmingam perdavimui būtinos materialiosios sąlygos (EAO pagrindų sprendimo 21 straipsnis). Visų pirma gali prireikti imtis būtinų priemonių, kad būtų užkirstas kelias asmens slapstymuisi.

9. TRANZITAS

9.1. Tranzitas per kitą valstybę narę

Tranzitas (EAO pagrindų sprendimo 25 straipsnis) yra susijęs su situacija, kai prašomą asmenį vykdančioji valstybė narė išduodančiajai valstybei narei perduoda per trečiosios ES valstybės narės sausumą arba teritorinius vandenis. Šiais atvejais trečioji valstybė

narė turi leisti pervežti asmenį tranzitu. Tačiau išduodančiosios valstybės narės kompetentinga institucija privalo informuoti trečiąją valstybę narę apie:

a) asmens, kuriam taikomas EAO, tapatybę ir pilietybę;

b) EAO buvimą;

c) nusikalstamos veikos pobūdį ir teisinę klasifikaciją;

d) nusikalstamos veikos aplinkybes, įskaitant nusikalstamos veikos padarymo laiką ir vietą.

Siekiant palengvinti tranzitą, ši informacija turėtų būti pateikiama kuo greičiau iki tranzito organizavimo. Todėl išduodančiajai teisminei institucijai patariama įvertinti galimą tranzito poreikį net prieš susitariant su vykdančiąja teismine institucija dėl perdavimo dienos. Tai taip pat svarbu siekiant laikytis griežtų asmens perdavimo terminų, nustatytų EAO pagrindų sprendimo 23 straipsnyje (paprastai šis terminas yra 10 dienų).

Informacija turėtų būti teikiama institucijai, atsakingai už tranzito prašymų gavimą atitinkamoje valstybėje narėje. Informaciją apie šias institucijas kiekvienoje valstybėje narėje galima rasti ETT svetainėje (teisminiame atlase, *Fiches belges*). Informaciją atitinkamai institucijai galima pateikti bet kuriomis priemonėmis, kuriomis sukuriamas rašytinis įrašas, įskaitant e. paštą. Tranzito valstybė narė, vadovaudamasi ta pačia procedūra, privalo informuoti apie savo sprendimą (EAO pagrindų sprendimo 25 straipsnio 3 dalis).

EAO pagrindų sprendime nenustatytas tranzito prašymams taikomas terminas, tačiau tranzito valstybė juos turėtų nagrinėti nedelsiant.

Jeigu asmuo vežamas oru be numatyto sustojimo, pirmiau minėtos taisyklės netaikomos. Tačiau jeigu įvyksta neplanuotas nutūpimas, išduodančioji valstybė narė privalo pateikti tranzito valstybės narės paskirtajai institucijai pirmiau minėtą informaciją, kaip ir tuo atveju, jei asmuo vežamas sausumos ar vandens transportu (EAO pagrindų sprendimo 25 straipsnio 4 dalis).

9.2. Tranzito valstybės narės piliečiai ir gyventojai

Pareigos leisti tranzitą išimtys yra susijusios su tais atvejais, kai asmuo, kuriam taikomas EAO, yra tranzito valstybės narės pilietis arba gyventojas. Jeigu EAO išduodamas baudžiamojo persekiojimo tikslais, tranzito valstybė narė gali nustatyti sąlygą, kad asmuo, jį išklausius, grąžinamas į tranzito valstybę, kad joje atliktų laisvės atėmimo arba įkalinimo bausmę, kuri tam asmeniui buvo paskirta išduodančiojoje valstybėje narėje (EAO pagrindų sprendimo 25 straipsnio 1 dalis). Šiuo atžvilgiu EAO pagrindų sprendimo 5 straipsnio 3 dalies turėtų būti laikomasi *mutatis mutandis* (žr. šio vadovo 5.8.2 skirsnį). Jeigu EAO išduodamas laisvės atėmimo bausmės arba sprendimo dėl įkalinimo įvykdymo tikslais, tranzito valstybė narė gali atsisakyti leisti pervežti asmenį tranzitu.

9.3. Ekstradicija iš trečiosios valstybės į valstybę narę

Nors EAO pagrindų sprendimas nėra tiesiogiai susijęs su ekstradicija iš trečiųjų valstybių, ekstradicijai iš trečiosios valstybės į valstybę narę *mutatis mutandis* taikomos šio vadovo 9.1 ir 9.2 skirsniuose išdėstytos EAO pagrindų sprendimo 25 straipsnio tranzito taisyklės. Šiomis aplinkybėmis EAO pagrindų sprendimo 25 straipsnyje frazė „Europos arešto orderis“ turi būti skaitoma kaip „ekstradicijos prašymas“ (25 straipsnio 5 dalis).

10. NEVYKDOMI EAO

10.1. Pareiga užtikrinti, kad asmuo nebūtų dar kartą sulaikomas toje pačioje valstybėje narėje

Jeigu vykdančioji teisminė institucija nusprendžia atsisakyti vykdyti EAO, tos valstybės narės kompetentinga institucija turi užtikrinti, kad jos teritorijoje remiantis EAO, kurį atsisakyta vykdyti, prašomas perduoti asmuo nebebūtų sulaikomas. Siekdama tai užtikrinti, kompetentinga institucija privalo imtis toliau nurodytų veiksmų, kad:

a) būtų pažymėtas atitinkamas SIS įspėjimas ir

b) šiuo atžvilgiu būtų panaikinti bet kokie vidaus sistemose nustatyti susiję įspėjimai. Daugiau informacijos apie žymėjimo procedūrą pateikiama SIRENE vadovo 2.6 punkte.

10.2. Pranešimų teikimas išduodančiajai valstybei narei

Vykdančioji teisminė institucija privalo informuoti išduodančiąją teisminę instituciją apie sprendimą dėl veiksmų, kurių būtina imtis dėl (EAO pagrindų sprendimo 22 straipsnis). Šiuo tikslu rekomenduojama naudoti šio vadovo VII priede pateiktą standartinę formą. Kai vykdančioji teisminė institucija nusprendžia atsisakyti vykdyti EAO, šis pranešimas suteikia išduodančiajai teisminei institucijai galimybę apsvarstyti, ar ji turėtų palikti EAO, ar jį panaikinti.

10.3. Išduodančiųjų teisminių institucijų atliekamas svarstymas, ar palikti EAO

EAO pagrindų sprendime nėra reikalaujama panaikinti EAO tais atvejais, kai jį atsisako vykdyti viena valstybė narė, – kitos valstybės narės vis tiek gali vykdyti EAO. Todėl EAO ir susijęs SIS perspėjimas galioja toliau, nebent išduodančioji teisminė institucija nusprendžia jį panaikinti.

Tačiau kiekvienas išduotas EAO visada turi turėti teisėtus pagrindus. Išduodančioji teisminė institucija, nagrinėdama, ar palikti EAO po to, kai valstybė narė atsisakė jį vykdyti, turėtų įvertinti bylos aplinkybes ir taikytiną nacionalinę ir Sąjungos teisę, įskaitant pagrindines teises. Visų pirma reikėtų išnagrinėti toliau nurodytus klausimus:

a) ar tikėtina, kad privalomo nevykdymo pagrindą, kurį taikė vykdančioji teisminė institucija, taikytų kitos valstybės narės? Tai yra svarbu visų pirma atsižvelgiant į *ne bis in idem* principą (EAO pagrindų sprendimo 3 straipsnio 2 dalis);

b) ar vis dar proporcinga palikti EAO (žr. 2.4 skirsnį)?;

c) ar EAO yra vienintelė tikėtina veiksminga priemonė (žr. 2.5 skirsnį)?.

10.4. Ilgą laiką SIS sistemoje esančių EAO peržiūra

Kiekviena išduodančioji teisminė institucija turėtų atidžiai stebėti savo perspėjimus SIS. Jai gali prireikti atsižvelgti į atitinkamoms nusikalstamoms veikoms taikomus senaties terminus ir visus susijusius baudžiamojo proceso ir vidaus teisės aktų pakeitimus, darančius poveikį prašomo perduoti asmens padėčiai.

Pagal SIS II sprendimą į SIS sistemą įrašyti perspėjimai apie asmenis gali būti saugomi tik tiek, kiek tai yra reikalinga šio perspėjimo įrašymo tikslams pasiekti (SIS II sprendimo 44 straipsnio 1 dalis). Kai nebelieka EAO pagrindų, išduodančiosios valstybės narės kompetentinga institucija privalo SIS sistemoje ištrinti įrašą apie tokį EAO. Į sistemą įrašyti EAO galioja trejus metus (išskyrus atvejus, kai EAO galiojimo terminas yra trumpesnis) ir suėjus šiam terminui automatiškai ištrinami (SIS II sprendimo 44 straipsnio 5 dalis). Todėl bet kuriuo atveju per trejus metus nuo EAO įrašymo į SIS sistemą išduodančioji teisminė institucija turėtų nuspręsti, ar pratęsti EAO galiojimo terminą. Valstybės narės gali nustatyti trumpesnį persvarstymo terminą (SIS II sprendimo 44 straipsnio 3 dalis).

EAO perspėjimai iš SIS sistemos turėtų būti ištrinami iš karto, kai asmuo perduodamas.

11. PRAŠOMO PERDUOTI ASMENS PROCESINĖS TEISĖS

EAO pagrindų sprendime prašomam perduoti asmeniui suteikiama keletas procesinių teisių. Pagal EAO pagrindų sprendimo 11 straipsnį prašomas perduoti asmuo turi teisę būti informuotas apie EAO ir jo turinį, galimybę sutikti su perdavimu, taip pat teisę turėti advokatą ir vertėją. Šios teisės turi būti užtikrinamos pagal vykdančiosios valstybės narės nacionalinę teisę. Be to, prašomam perduoti asmeniui suteikiamos teisės įtvirtintos įvairiose EAO pagrindų sprendimo nuostatose, visų pirma 4a straipsnio 2 dalyje (teisė gauti informaciją apie teismo sprendimus, kurie buvo priimti *in absentia*), 13 straipsnio 2 dalyje (teisė turėti advokatą priimant sprendimą dėl sutikimo), 14 ir 19 straipsniuose (teisė būti išklausytam), 23 straipsnio 5 dalyje (asmens paleidimas į laisvę pasibaigus perdavimo terminams).

Šios teisės yra sustiprinamos konkrečiomis procesinių garantijų priemonėmis, kaip paaiškinta 11.1–11.8 skirsniuose.

11.1. Teisė į vertimą žodžiu ir raštu

Vykdant EAO galioja teisė į vertimą žodžiu ir raštu, kaip nustatyta 2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos 2010/64/ES dėl teisės į vertimo žodžiu ir raštu paslaugas baudžiamajame procese[45].

[45] OL L 280, 2010 10 26, p. 1. Danijai ši direktyva neprivaloma.

Pagal Direktyvos 2010/64/ES 2 straipsnio 7 dalį reikalaujama, kad vykdančiosios valstybės narės kompetentingos institucijos kiekvienam asmeniui, kurio atžvilgiu vykdomas EAO procesas ir kuris nekalba proceso kalba ar jos nesupranta, suteiktų šias teises:

a) baudžiamojo proceso metu teisę į skubų vertimą žodžiu ikiteisminio tyrimo ir teisminėse institucijose, įskaitant per policijos apklausą, visus teismo posėdžius ir visus būtinus tarpinius posėdžius;

b) teisę į vertimą žodžiu bendraujant įtariamiesiems ar kaltinamiesiems ir jų advokatui, kai toks bendravimas yra tiesiogiai susijęs su bet kokia proceso metu atlikta apklausa ar išklausymu per teismo posėdį arba su skundo įteikimu ar kitais procesiniais reikalavimais;

c) teisę ginčyti sprendimą, kuriuo nustatoma, kad nėra poreikio užtikrinti vertimą žodžiu, ir galimybę pateikti skundą dėl nepakankamos suteiktų vertimo žodžiu paslaugų kokybės, siekiant užtikrinti sąžiningą procesą.

Pagal direktyvos 2010/64/ES 3 straipsnio 6 dalį reikalaujama, kad vykdančiosios valstybės narės kompetentingos institucijos kiekvienam asmeniui, kurio atžvilgiu vykdomas EAO vykdymo procesas ir kuris nesupranta EAO kalbos, pateiktų raštišką EAO vertimą. Išimtiniais atvejais galima pateikti žodinį vertimą arba žodinę santrauką, jeigu toks žodinis vertimas ar žodinė santrauka nekenkia sąžiningam procesui.

Vertimo žodžiu ir raštu kokybė turi būti pakankama, kad būtų užtikrintas sąžiningas procesas, visų pirma turi būti užtikrinama, kad įtariamieji ar kaltinamieji būtų susipažinę su jiems iškelta byla ir galėtų pasinaudoti savo teisėmis į gynybą. Taip pat svarbu pažymėti, kad valstybės narės privalo sumokėti vertimo žodžiu ir raštu išlaidas, nepaisant to, kaip baigiasi procesas.

11.2. Teisė gauti informaciją

Teisė į rašytinę informaciją apie teises sulaikymo metu taikoma asmenims, kurie buvo sulaikyti siekiant įvykdyti EAO, kaip nustatyta 2012 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2012/13/ES dėl teisės į informaciją baudžiamajame procese[46].

Pagal Direktyvos 2012/13/ES 5 straipsnį reikalaujama, kad asmenims, kurie yra sulaikomi siekiant įvykdyti EAO, iš karto įteikiamas pranešimas apie teises, kuriame pateikiama informacija apie jų teises, numatytas įstatyme, kuriuo vykdančiojoje valstybėje narėje įgyvendinamas EAO pagrindų sprendimas. Direktyvos 2012/13/ES II priede išdėstytas orientacinis pranešimo apie teises pavyzdys, pateikiamas šio vadovo IX priede.

Pateikus informaciją apie tai pažymima laikantis atitinkamos valstybės narės registravimo tvarkos. Įtariamieji ir kaltinamieji asmenys turi teisę užginčyti informacijos nepateikimą arba atsisakymą ją pateikti pagal nacionalinėje teisėje nustatytas procedūras.

[46] OL L 142, 2012 6 1, p. 1. Danijai ši direktyva neprivaloma.

11.3. Teisė turėti advokatą

Teisė turėti advokatą taikoma asmenims, dėl kurių išduotas EAO, kaip nustatyta 2013 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2013/48/ES dėl teisės turėti advokatą vykstant baudžiamajam procesui ir Europos arešto orderio vykdymo procedūroms ir dėl teisės reikalauti, kad po laisvės atėmimo būtų informuota trečioji šalis, ir teisės susisiekti su trečiaisiais asmenimis ir konsulinėmis įstaigomis laisvės atėmimo metu[47].

Asmenys, dėl kurių išduotas EAO, turi teisę turėti advokatą vykdančiojoje valstybėje narėje po to, kai jie sulaikomi pagal EAO (Direktyvos 2013/48/ES 10 straipsnio 1, 2 ir 3 dalys). Kiek tai susiję su teisės turėti advokatą vykdančiojoje valstybėje narėje turiniu, prašomi perduoti asmenys turi šias teises:

a) teisę turėti advokatą tokiu laiku ir tokiu būdu, kad prašomi perduoti asmenys galėtų savo teisėmis pasinaudoti veiksmingai ir bet kuriuo atveju nedelsiant po to, kai jiems atimama laisvė;

b) teisę susitikti ir bendrauti su jiems atstovaujančiais advokatais;

c) teisę, kad jų advokatas atvyktų ir dalyvautų vykdančiosios teisminės institucijos rengiamame posėdyje laikantis nacionalinėje teisėje nustatytų procedūrų.

Be to, prašomi perduoti asmenys turi teisę paskirti advokatą išduodančiojoje valstybėje narėje (Direktyvos 2013/48/ES 10 straipsnio 4, 5 ir 6 dalys). To advokato užduotis – padėti vykdančiosios valstybės narės advokatui suteikiant pastarajam informaciją ir jį konsultuojant, kad būtų veiksmingai įgyvendintos prašomų perduoti asmenų teisės pagal EAO pagrindų sprendimą.

11.4. Teisė reikalauti, kad apie laisvės atėmimą būtų informuotas trečiasis asmuo

Asmenys, kurių atžvilgiu išduotas EAO, nuo jų sulaikymo vykdančiojoje valstybėje narėje momento turi teisę, kad bent vienas jų nurodytas asmuo, pavyzdžiui, giminaitis arba darbdavys, būtų nedelsiant informuotas apie tai, kad jiems buvo atimta laisvė[48].

11.5. Teisė susisiekti su trečiaisiais asmenimis

Asmenys, kurių atžvilgiu išduotas EAO, nuo jų sulaikymo vykdančiojoje valstybėje narėje momento turi teisę nedelsiant susisiekti bent su vienu jų nurodytu trečiuoju asmeniu, pavyzdžiui, giminaičiu[49].

11.6. Teisė susisiekti su konsulinėmis įstaigomis

Asmenys, kurių atžvilgiu išduotas EAO ir kurie nėra vykdančiosios valstybės narės piliečiai, nuo jų sulaikymo vykdančiojoje valstybėje narėje momento turi teisę, kad nepagrįstai nedelsiant apie jų laisvės atėmimą būtų informuotos jų pilietybės valstybės konsulinės įstaigos, ir teisę susisiekti su tomis įstaigomis[50].

---

47 OL L 294, 2013 11 6, p. 1. Šios direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę terminas buvo 2016 m. lapkričio 27 d. Danijai, Jungtinei Karalystei ir Airijai ši direktyva neprivaloma.

48 Direktyva 2013/48/ES, 5 straipsnis.

49 Direktyva 2013/48/ES, 6 straipsnis.

50 Direktyva 2013/48/ES, 7 straipsnis.

Jie taip pat turi teisę būti lankomi jų konsulinių įstaigų atstovų, teisę su jais bendrauti žodžiu bei susirašinėti ir teisę, kad jų konsulinės įstaigos pasirūpintų jų teisiniu atstovavimu.

11.7. Konkrečios vaikų teisės

Nuo vaikų, kurių atžvilgiu išduotas EAO, sulaikymo pagal EAO momento vykdančiojoje valstybėje narėje jiems taikomos konkrečios apsaugos priemonės[51]. Šios priemonės visų pirma yra susijusios su:

a) teise į informaciją;

b) teise į tai, kad būtų informuotas tėvų pareigų turėtojas;

c) teise į advokato pagalbą;

d) teise į sveikatos patikrinimą;

e) teise į specialias sąlygas laisvės apribojimo atveju;

f) teise į privatumo apsaugą;

g) teise proceso metu būti lydimam tėvų pareigų turėtojo.

11.8. Teisė į teisinę pagalbą

Teisė į teisinę pagalbą taikoma asmenims, kurių atžvilgiu išduotas EAO, kaip nustatyta 2016 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2016/1919 dėl teisinės pagalbos įtariamiesiems ir kaltinamiesiems vykstant baudžiamajam procesui ir prašomiems perduoti asmenims vykstant Europos arešto orderio vykdymo procedūroms[52].

Asmenys, kurių atžvilgiu išduotas EAO ir kurie vykdančiojoje valstybėje narėje buvo sulaikyti pagal EAO, turi teisę gauti teisinę pagalbą iki jų perdavimo arba iki tol, kol sprendimas jų neperduoti tampa galutinis (Direktyvos (ES) 2016/1919 5 straipsnio 1 dalis).

Be to, prašomi perduoti asmenys, kurie pasinaudoja teise turėti advokatą išduodančiojoje valstybėje narėje, kuris padėtų advokatui vykdančiojoje valstybėje narėje pagal Direktyvos 2013/48/ES 10 straipsnio 4 ir 5 dalis, taip pat turi teisę į teisinę pagalbą išduodančiojoje valstybėje narėje, jeigu tokia pagalba yra būtina siekiant užtikrinti veiksmingą teisę kreiptis į teismą (Direktyvos (ES) 2016/1919 5 straipsnio 2 dalis).

Valstybės narės abiem atvejais gali taikyti Direktyvos (ES) 2016/1919 4 straipsnio 3 dalyje nustatytus finansinės padėties įvertinimo kriterijus, kurie teisinei pagalbai vykdant EAO procesą taikomi *mutatis mutandis* (tos direktyvos 5 straipsnio 3 dalis). Todėl, atliekant tokį finansinės padėties įvertinimą, reikėtų atsižvelgti į visus susijusius ir

---

51 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/800 dėl procesinių garantijų vaikams, kurie baudžiamajame procese yra įtariamieji ar kaltinamieji, OL L 132, 2016 5 21, p. 1. Direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę terminas – 2019 m. birželio 11 d. Danijai, Jungtinei Karalystei ir Airijai ši direktyva neprivaloma.

52 OL L 297, 2016 11 4, p. 1. Šios direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę terminas – 2019 m. gegužės 25 d. Danijai, Jungtinei Karalystei ir Airijai ši direktyva neprivaloma.

objektyvius veiksnius, pavyzdžiui, atitinkamo asmens pajamas, kapitalą ir šeiminę padėtį, taip pat advokato paslaugų išlaidas ir pragyvenimo lygį toje valstybėje narėje, ir nustatyti, ar pagal toje valstybėje narėje taikytinus kriterijus prašomam perduoti asmeniui trūksta pakankamai išteklių, kad jis sumokėtų už advokato paslaugas.

I PRIEDAS. EAO pagrindų sprendimas (neoficiali suvestinė redakcija)[1]

EAO pagrindų sprendimo tekstas lietuvių kalba

TARYBOS PAGRINDŲ SPRENDIMAS

2002 m. birželio 13 d.

dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos

(2002/584/TVR)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 31 straipsnio a ir b punktus ir 34 straipsnio 2 dalies b punktą,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą[2],

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę[3],

kadangi:

(1) Vadovaujantis 1999 m. spalio 15 ir 16 d. Tampere Europos Vadovų Tarybos išvadomis, ypač jų 35 punktu, oficiali įsiteisėjusiu sprendimu nuteistų asmenų, besislapstančių nuo teisingumo, ekstradicijos tarp valstybių narių procedūra turėtų būti panaikinta, o įtariamų nusikalstamos veikos padarymu asmenų ekstradicijos procedūros turėtų būti paspartintos.

(2) Priemonių programoje, skirtoje baudžiamųjų sprendimų abipusio pripažinimo principui, numatytam Tampere Europos Vadovų Tarybos išvadų 37 punkte ir Tarybos priimtoje 2000 m. lapkričio 30 d., įgyvendinti[4], sprendžiamas klausimas dėl arešto orderių abipusio vykdymo.

(3) Visos arba kai kurios valstybės narės yra daugelio ekstradicijos srityje priimtų konvencijų šalys, įskaitant 1957 m. gruodžio 13 d. Europos konvenciją dėl ekstradicijos ir 1977 m. sausio 27 d. Europos konvenciją dėl kovos su terorizmu. Šiaurės valstybės turi ekstradicijos įstatymus, kurių tekstai yra tapatūs.

---

1 Šioje neoficialioje suvestinėje redakcijoje pateikiamos tik Pagrindų sprendimo 2002/584/TVR konstatuojamosios dalys. Pagrindų sprendimo 2009/299/TVR, iš dalies pakeitusio Pagrindų sprendimą 2002/584/TVR, konstatuojamosios dalys nėra įtrauktos į šią redakciją.

2 OL C 332 E, 2001 11 27, p. 305.

3 Nuomonė pareikšta 2002 m. sausio 9 d. (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

4 OL C 12 E, 2001 1 15, p. 10.

(4) Be to, valstybės narės susitarė dėl šių trijų konvencijų, kurios visiškai ar iš dalies yra susijusios su ekstradicija ir sudaro Europos Sąjungos *acquis*: 1990 m. birželio 19 d. konvencija dėl 1985 m. birželio 14 d. Šengeno susitarimo dėl laipsniško jų bendrų sienų kontrolės panaikinimo įgyvendinimo[5] (susijusi su valstybių narių − konvencijos šalių tarpusavio santykiais), 1995 m. kovo 10 d. Konvencijos dėl supaprastintos ekstradicijos tvarkos tarp Europos Sąjungos valstybių narių[6] ir 1996 m. rugsėjo 27 d. Konvencijos dėl ekstradicijos tarp Europos Sąjungos valstybių narių[7].

(5) Sąjungos siekis tapti laisvės, saugumo ir teisingumo erdve reikalauja panaikinti ekstradiciją tarp valstybių narių ir pakeisti ją perdavimo sistema tarp teisminių institucijų. Be to, pradėjus taikyti naują nuteistų ar įtariamų asmenų perdavimo sistemą vykdant baudžiamuosius nuosprendžius ar traukiant baudžiamojon atsakomybėn, galima panaikinti dabartinės ekstradicijos tvarkos sudėtingumą ir jai būdingas vilkinimo tendencijas. Tradiciniai iki šiol egzistavę valstybių narių bendradarbiavimo santykiai laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje turėtų būti pakeisti teismo sprendimų baudžiamosiose bylose laisvo judėjimo sistema, taikoma ir ikiteisminiams, ir galutiniams sprendimams.

(6) Šiame pagrindų sprendime numatytas Europos arešto orderis baudžiamosios teisės srityje yra pirmoji konkreti priemonė, įgyvendinanti abipusio pripažinimo principą, kurį Europos Vadovų Taryba pavadino teisminio bendradarbiavimo „kertiniu akmeniu“.

(7) Kadangi valstybės narės, veikdamos vienašališkai, negali pakeisti daugiašalės ekstradicijos sistemos, kuri remiasi 1957 m. gruodžio 13 d. Europos konvencija dėl ekstradicijos, ir todėl dėl šios užduoties masto ir poveikio ją geriau galima įvykdyti Sąjungos lygiu, Taryba gali priimti priemones, vadovaudamasi subsidiarumo principu, nurodytu Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnyje ir Europos bendrijos steigimo sutarties 5 straipsnyje. Vadovaujantis proporcingumo principu, nustatytu pastarajame straipsnyje, šis pagrindų sprendimas nereglamentuoja daugiau nei būtina šiam tikslui pasiekti.

(8) Sprendimams dėl Europos arešto orderio vykdymo turi būti taikoma pakankama kontrolė, o tai reiškia, kad valstybės narės, kurioje prašomas perduoti asmuo buvo areštuotas, teisminė institucija turi priimti sprendimą dėl jo (jos) perdavimo.

(9) Centrinių valdžios institucijų vaidmuo, vykdant Europos arešto orderį, turi apsiriboti praktine ir administracine pagalba.

(10) Europos arešto orderio mechanizmas remiasi aukštu valstybių narių tarpusavio pasitikėjimu. Jo įgyvendinimą galima sustabdyti tik tuo atveju, jei viena iš valstybių narių sunkiai ir nuolat pažeidinėja Europos Sąjungos sutarties 6 straipsnio 1 dalyje išdėstytus principus, Tarybos nustatytus pagal minėtos sutarties 7 straipsnio 1 dalį, ir dėl to atsiranda jos 7 straipsnio 2 dalyje nurodytos pasekmės.

---

5 OL L 239, 2000 9 22, p. 19.

6 OL C 78, 1995 3 30, p. 2.

7 OL C 313, 1996 10 13, p. 12.

(11) Valstybių narių tarpusavio santykiuose Europos arešto orderis turėtų pakeisti visus ankstesniuosius dokumentus, susijusius su ekstradicija, įskaitant Konvencijos, įgyvendinančios Šengeno susitarimą, III antraštinės dalies nuostatas, susijusias su ekstradicija.

(12) Šis pagrindų sprendimas grindžiamas pagarba pagrindinėms teisėms ir principams, kurie pripažįstami Europos Sąjungos sutarties 6 straipsnyje ir kurie atsispindi Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje[8], ypač jos VI skyriuje. Jokia šio pagrindų sprendimo nuostata negali būti išaiškinta taip, lyg ji draustų atsisakyti perduoti asmenį, kurio areštui yra išduotas Europos orderis, kai yra objektyvių priežasčių manyti, kad minėtas arešto orderis yra išduotas, siekiant persekioti ar bausti asmenį dėl jo (jos) lyties, rasės, religijos, etninės kilmės, tautybės, kalbos, politinių įsitikinimų ar seksualinės orientacijos arba kad to asmens padėtis gali būti pažeista dėl bet kurios iš tų priežasčių.

Šis pagrindų sprendimas nekliudo valstybei narei taikyti savo konstitucines taisykles, susjusias su teisingu procesu, asociacijos laisve, spaudos laisve ir žodžio laisve kitose žiniasklaidos priemonėse.

(13) Joks asmuo neturėtų būti perkeltas, išsiųstas ar perduotas valstybei, kurioje yra rimtas pavojus, kad jam bus pritaikyta mirties bausmė, kankinimai arba kitoks nežmoniškas ar žeminantis elgesys arba bausmė.

(14) Kadangi visos valstybės narės yra ratifikavusios 1981 m. sausio 28 d. Europos Tarybos konvenciją dėl asmenų apsaugos ryšium su asmens duomenų automatizuotu tvarkymu, asmens duomenys, tvarkomi įgyvendinant šį pagrindų sprendimą, turėtų būti apsaugoti, vadovaujantis minėtos konvencijos principais,

PRIĖMĖ ŠĮ PAGRINDŲ SPRENDIMĄ:

1 SKYRIUS

BENDRIEJI PRINCIPAI

1 straipsnis

Europos arešto orderio apibrėžimas ir įpareigojimas jį vykdyti

1. Europos arešto orderis yra teisminis sprendimas, kurį išduoda valstybė narė, kad kita valstybė narė areštuotų ir perduotų prašomą perduoti asmenį, siekiant patraukti baudžiamojon atsakomybėn arba vykdyti laisvės atėmimo bausmę, arba sprendimą dėl įkalinimo.

2. Valstybės narės vykdo Europos arešto orderį, remdamosi tarpusavio pripažinimo principu ir vadovaudamosi šio pagrindų sprendimo nuostatomis.

[8] OL C 364, 2000 12 18, p. 1.

3. Šis pagrindų sprendimas nekeičia pareigos gerbti pagrindines teises ir pagrindinius teisinius principus, įtvirtintus Europos Sąjungos sutarties 6 straipsnyje.

2 straipsnis

Europos arešto orderio taikymo sritis

1. Europos arešto orderis gali būti išduotas už veiką, baustiną pagal išduodančios valstybės narės teisę laisvės atėmimo bausme arba įkalinimu, kurio ilgiausias terminas − bent 12 mėnesių, arba, kai bausmė arba sprendimas dėl įkalinimo jau yra priimtas, – bent keturi mėnesiai.

2. Už šias nusikalstamas veikas, jei išduodančioje valstybėje narėje už jas baudžiama laisvės atėmimu arba įkalinimu, kurio ilgiausias terminas − bent treji metai, ir laikantis jų apibrėžimo išduodančios valstybės narės teisėje, taikomas perdavimas pagal Europos arešto orderį, atsižvelgiant į šio pamatinio sprendimo reikalavimus ir netikrinant veikos dvigubo baudžiamumo principo:

– dalyvavimas nusikalstamame susivienijime,

– terorizmas,

– prekyba žmonėmis,

– seksualinis vaikų išnaudojimas ir vaikų pornografija,

– neteisėta prekyba narkotikais ir psichotropinėmis medžiagomis,

– neteisėta prekyba ginklais, šaudmenimis ir sprogmenimis,

– korupcija,

– sukčiavimas, įskaitant sukčiavimą, kuris turi poveikį Europos Bendrijų finansiniams interesams, kaip apibrėžta 1995 m. liepos 26 d. Konvencijoje dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos,

– nusikalstamu būdu įgytų pajamų plovimas,

– valiutos, įskaitant eurą, padirbinėjimas,

– nusikaltimai informatikai,

– nusikaltimai aplinkai, įskaitant neteisėtą prekybą nykstančiomis gyvūnų ir nykstančiomis augalų rūšimis bei veislėmis,

– pagalba neteisėtai patekti į šalį ir apsigyventi joje,

– nužudymas, sunkus sveikatos sužalojimas,

– neteisėta prekyba žmogaus organais ir audiniais,

– žmogaus pagrobimas, neteisėtas laisvės atėmimas ir įkaitų ėmimas,

– rasizmas ir ksenofobija,

– organizuotas arba ginkluotas apiplėšimas,

– neteisėta prekyba kultūros vertybėmis, įskaitant antikvarines vertybes ir meno kūrinius,

– apgaulė,

– reketavimas ir turto prievartavimas,

– gaminių klastojimas ir piratavimas,

– administracinių dokumentų klastojimas ir prekyba jais,

– mokėjimo priemonių klastojimas,

– neteisėta prekyba hormoninėmis medžiagomis ir kitomis augimo skatinimo medžiagomis,

– neteisėta prekyba branduolinėmis ir radioaktyviomis medžiagomis,

– prekyba vogtomis transporto priemonėmis,

– iššaginimas,

– padegimas,

– Tarptautiniam baudžiamajam teismui teismingi nusikaltimai,

– neteisėtas orlaivių arba laivų užgrobimas,

– diversija.

3. Taryba, Europos Sąjungos sutarties (ESS) 39 straipsnio 1 dalyje nustatytomis sąlygomis pasikonsultavusi su Europos Parlamentu, gali bet kuriuo metu vieningai papildyti šio straipsnio 2 dalyje pateiktą sąrašą kitomis nusikalstamų veikų kategorijomis. Taryba, atsižvelgdama į Komisijos pagal 34 straipsnio 3 dalį pateiktą pranešimą, ištiria, ar šį sąrašą reikėtų praplėsti ar pakeisti.

4. Kitų, į šio straipsnio 2 dalį neįrašytų, nusikalstamų veikų atvejais, perdavimas gali būti vykdomas su sąlyga, kad veikos, už kurias yra išduotas Europos arešto orderis, būtų laikomos nusikalstamomis veikomis pagal vykdančiosios valstybės narės teisę, nesvarbu, kokia būtų veikos sudėtis ar kaip ji būtų apibūdinama.

3 straipsnis

Europos arešto orderio privalomo nevykdymo pagrindai

Vykdančiosios valstybės narės teisminė institucija (toliau – „vykdančioji teisminė institucija“) atsisako vykdyti Europos arešto orderį šiais atvejais:

1. jei nusikalstamai veikai, kurios pagrindu yra išduotas arešto orderis, vykdančiojoje valstybėje narėje taikoma amnestija, kai persekiojimas už tokios nusikalstamos veikos padarymą priklausė tos valstybės jurisdikcijai pagal jos baudžiamąją teisę;

2. jei vykdančiajai teisminei institucijai yra pranešta, kad prašomam perduoti asmeniui kurioje nors valstybėje narėje yra priimtas galutinis teismo sprendimas už tą pačią veiką, jei paskyrus bausmę, toji bausmė yra atlikta arba atliekama, arba nebegali būti atlikta pagal nuteisusios valstybės narės įstatymus;

3. jei asmeniui, kuriam taikomas Europos arešto orderis, dėl jo amžiaus pagal vykdančiosios valstybės teisę negali būti taikoma baudžiamoji atsakomybė už veiką, kurios pagrindu yra išduotas arešto orderis.

4 straipsnis

Europos arešto orderio neprivalomo nevykdymo pagrindai

Vykdančioji teisminė institucija gali atsisakyti vykdyti Europos arešto orderį:

1. jei vienu iš 2 straipsnio 4 dalyje nurodytų atvejų veika, dėl kurios išduotas Europos arešto orderis, nėra nusikalstama veika pagal vykdančiosios valstybės narės teisę; tačiau negalima atsisakyti vykdyti Europos arešto orderio, susijusio su mokesčiais, muitais ar valiutų keitimu, remiantis tuo, kad vykdančiosios valstybės narės teisė tokio pat mokesčio ar muito nenumato arba joje nėra tokių pat taisyklių dėl mokesčių, muitų ar valiutų keitimo kaip išduodančiosios valstybės narės teisėje;

2. kai asmuo, kuriam taikomas Europos arešto orderis, vykdančiojoje valstybėje narėje yra patrauktas baudžiamojon atsakomybėn už tą pačią veiką, kurios pagrindu yra išduotas Europos arešto orderis;

3. kai vykdančiosios valstybės narės teisminės institucijos yra nusprendusios netraukti baudžiamojon atsakomybėn už nusikalstamą veiką, dėl kurios yra išduotas Europos arešto orderis, arba sustabdyti teismo procesą, arba kai prašomam perduoti asmeniui kurioje nors valstybėje narėje už tą pačią veiką yra priimtas galutinis teismo sprendimas, ir dėl to teismo procesas toliau negali būti vykdomas;

4. kai pagal vykdančiosios valstybės narės teisę prašomą perduoti asmenį patraukti baudžiamojon atsakomybėn arba nubausti draudžia įstatymas, ir veika priklauso tos valstybės narės jurisdikcijai pagal jos pačios baudžiamąją teisę;

5. jei vykdančiajai teisminei institucijai yra pranešta, kad prašomam perduoti asmeniui trečiojoje valstybėje dėl tos pačios veikos yra priimtas galutinis teismo sprendimas, jei skyrus bausmę, toji bausmė yra atlikta arba tuo metu atliekama, arba pagal nuosprendį priėmusios šalies teisę nebegali būti atliekama;

6. jei Europos arešto orderis yra išduotas, siekiant įvykdyti laisvės atėmimo bausmę arba sprendimą dėl įkalinimo, kai prašomas perduoti asmuo yra vykdančiojoje valstybėje arba yra jos pilietis ar gyventojas, ir toji valstybė imasi vykdyti bausmę arba sprendimą dėl įkalinimo pagal savo vidaus teisę;

7. kai Europos arešto orderis yra susijęs su nusikalstamomis veikomis, kurios:

   a) pagal vykdančiosios valstybės narės teisę laikomos įvykdytomis visai ar iš dalies vykdančiosios valstybės narės teritorijoje arba tokiai teritorijai prilyginamoje vietovėje;

   b) yra įvykdytos už išduodančiosios valstybės narės teritorijos ribų, o vykdančiosios valstybės narės įstatymai neleidžia traukti baudžiamojon atsakomybėn už tokias nusikalstamas veikas, kai jos yra įvykdytos ne jos teritorijoje.

4a straipsnis

Sprendimai, priimti po teisminio nagrinėjimo, kuriame asmuo asmeniškai nedalyvavo

1. Vykdančioji teisminė institucija taip pat gali atsisakyti vykdyti Europos arešto orderį, išduotą siekiant vykdyti laisvės atėmimo bausmę arba nutartį paskirti suėmimą, jeigu asmuo asmeniškai nedalyvavo teisminiame nagrinėjime, po kurio buvo priimtas tas sprendimas, išskyrus atvejus, kai Europos arešto orderyje nurodyta, kad pagal kitus išduodančiosios valstybės narės nacionalinėje teisėje nustatytus procesinius reikalavimus:

   a) laiku:

      i) asmeniui buvo asmeniškai įteiktas teismo šaukimas ir tokiu būdu jis buvo informuotas apie numatytą teisminio nagrinėjimo, po kurio buvo priimtas sprendimas, laiką ir vietą, arba jis kitomis priemonėmis faktiškai gavo oficialią informaciją apie numatytą teisminio nagrinėjimo laiką ir vietą tokiu būdu, kad buvo aiškiai nustatyta, jog jis žinojo apie numatytą teisminį nagrinėjimą;

      ir

      ii) asmuo buvo informuotas, kad sprendimas gali būti priimtas, jei jis neatvyks į teisminį nagrinėjimą;

   arba

   b) žinodamas apie numatomą teisminį nagrinėjimą, asmuo įgaliojo advokatą, kurį paskyrė atitinkamas asmuo arba valstybė, jį ginti teisminio

nagrinėjimo metu ir tas advokatas iš tiesų jį gynė teisminio nagrinėjimo metu;

arba

c) jam įteikus sprendimą ir jį aiškiai informavus apie teisę į bylos persvarstymą arba teisę pateikti apeliacinį skundą, kurių nagrinėjimo procese šis asmuo turi teisę dalyvauti ir kurie suteikia galimybę bylą pakartotinai nagrinėti iš esmės, įskaitant naujus įrodymus, o po šio proceso pirminis sprendimas gali būti panaikintas, asmuo:

i) aiškiai nurodė, kad jis neginčija sprendimo;

arba

ii) per taikomą laikotarpį nepareikalavo persvarstyti bylą arba nepateikė apeliacinio skundo;

arba

d) sprendimas asmeniui nebuvo asmeniškai įteiktas, tačiau:

i) po perdavimo jis bus nedelsiant asmeniškai įteiktas ir tas asmuo bus aiškiai informuotas apie teisę į bylos persvarstymą arba teisę pateikti apeliacinį skundą, kurių nagrinėjimo procese šis asmuo turi teisę dalyvauti ir kurie suteikia galimybę bylą pakartotinai nagrinėti iš esmės, įskaitant naujus įrodymus, o po šio proceso pirminis sprendimas gali būti panaikintas;

ir

ii) bus informuotas apie laikotarpį, per kurį jis turi reikalauti persvarstyti bylą arba pateikti apeliacinį skundą, kaip nurodyta atitinkamame Europos arešto orderyje.

2. Tuo atveju, jei Europos arešto orderis išduodamas siekiant vykdyti laisvės atėmimo bausmę arba nutartį paskirti suėmimą 1 dalies d punkte nustatytomis sąlygomis, o atitinkamas asmuo prieš tai negavo jokios oficialios informacijos apie jo atžvilgiu pradėtą baudžiamąjį procesą, šis asmuo, pranešus jam Europos arešto orderio turinį, gali prašyti prieš jį perduodant pateikti jam teismo sprendimo kopiją. Nedelsiant po to, kai išduodančiajai institucijai pranešama apie prašymą, ji per vykdančiąją instituciją pateikia prašomam išduoti asmeniui teismo sprendimo kopiją. Dėl prašomo išduoti asmens prašymo neuždelsiama nei perdavimo procedūra, nei sprendimo vykdyti Europos arešto orderį priėmimas. Teismo sprendimas atitinkamam asmeniui pateikiamas tik informavimo tikslais; tai nelaikoma oficialiu teismo sprendimo įteikimu ir nepradedami skaičiuoti terminai, taikomi reikalavimui persvarstyti bylą arba apeliacinio skundo pateikimui.

3. Tuo atveju, jei asmuo perduodamas 1 dalies d punkte nustatytomis sąlygomis ir šis asmuo yra pareikalavęs persvarstyti bylą arba pateikęs apeliacinį skundą, tokio bylos persvarstymo arba apeliacinio skundo nagrinėjimo laukiančio

asmens suėmimas iki šio proceso pabaigos reguliariai arba atitinkamo asmens prašymu peržiūrimas pagal išduodančios valstybės teisę. Toks peržiūrėjimas visų pirma apima galimybę nutraukti arba sustabdyti suėmimą. Bylos persvarstymas arba apeliacinio skundo nagrinėjimas pradedamas tinkamu laiku po perdavimo.

5 straipsnis

Išduodančiosios valstybės narės suteikiamos garantijos ypatingais atvejais

Vykdančiajai teisminei institucijai vykdant Europos arešto orderį, pagal vykdančiosios valstybės narės teisę gali būti taikomi šie reikalavimai:

1. [Išbraukta]

2. jei už nusikalstamą veiką, dėl kurios yra išduotas Europos arešto orderis, baudžiama laisvės atėmimu iki gyvos galvos arba įkalinimu iki gyvos galvos, minėto arešto orderio vykdymui gali būti taikomas reikalavimas, kad išduodančioji valstybė narė savo teisės sistemoje turėtų nuostatas dėl skirtos bausmės ar kitokios priemonės persvarstymo gavus tokį prašymą arba ne vėliau kaip po 20 metų arba turėtų nuostatas dėl malonės suteikimo, kurio asmuo turi teisę prašyti pagal išduodančiosios valstybės narės teisę arba praktiką, siekdamas, kad tokia bausmė arba priemonė nebūtų vykdoma;

3. kai asmuo, kurio atžvilgiu yra išduotas Europos arešto orderis, siekiant jį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, yra vykdančiosios valstybės narės pilietis arba gyventojas, perdavimui gali būti taikomas reikalavimas, kad apklausus asmenį, jis būtų grąžintas vykdančiajai valstybei narei ir ten atliktų išduodančiojoje valstybėje narėje jam priimtą laisvės atėmimo bausmę arba įvykdytų sprendimą dėl įkalinimo.

6 straipsnis

Kompetentingų teisminių institucijų nustatymas

1. Išduodančioji teisminė institucija − tai išduodančiosios valstybės narės teisminė institucija, kuri pagal tos valstybės teisę yra kompetentinga išduoti Europos arešto orderį.

2. Vykdančioji teisminė institucija − tai vykdančiosios valstybės narės teisminė institucija, kuri pagal tos valstybės teisę yra kompetentinga vykdyti Europos arešto orderį.

3. Kiekviena valstybė narė Tarybos Generaliniam sekretoriatui praneša kompetentingą pagal jos teisę teisminę instituciją.

7 straipsnis

Kreipimasis į centrinę instituciją

1. Kiekviena valstybė narė gali paskirti centrinę instituciją arba, jei taip numato jos teisinė sistema, kelias centrines institucijas, kurios padėtų kompetentingoms teisminėms institucijoms.

2. Valstybė narė, prireikus ir atsižvelgdama į savo vidaus teisminės sistemos sąrangos ypatybes, centrinę instituciją (institucijas) gali paskirti atsakingą (-as) už administracinį Europos arešto orderių perdavimą ir priėmimą bei už visą kitą su jais susijusį oficialų susirašinėjimą.

   Valstybė narė, norėdama pasinaudoti pirmiau šiame straipsnyje minėtomis galimybėmis, Tarybos Generaliniam sekretoriatui praneša informaciją, susijusią su paskirtąja centrine institucija ar institucijomis. Tokie nurodymai yra privalomi visoms išduodančiosios valstybės narės institucijoms.

8 straipsnis

Europos arešto orderio turinys ir forma

1. Europos arešto orderyje nurodoma ši informacija, kuri pateikiama forma, nustatyta priede:

   a) prašomo perduoti asmens tapatybė ir pilietybė;

   b) išduodančiosios teisminės institucijos pavadinimas, adresas, telefono ir fakso numeriai bei elektroninio pašto adresas;

   c) vykdytino teismo sprendimo įrodymas, arešto orderis arba kitas tokį pat poveikį turintis vykdytinas teismo sprendimas, kuriam taikomi 1 ir 2 straipsniai;

   d) nusikalstamos veikos pobūdis ir teisinė kvalifikacija, ypač atsižvelgiant į 2 straipsnį;

   e) aplinkybių, kuriomis nusikalstama veika buvo padaryta, aprašymas, ypač laikas, vieta, prašomo perduoti asmens dalyvavimo padarant nusikalstamą veiką laipsnis;

   f) skirta bausmė, jei yra priimtas galutinis teismo sprendimas, arba pagal išduodančiosios valstybės narės teisę skirtinų už tokią nusikalstamą veiką bausmių ribos;

   g) jei įmanoma, kitos nusikalstamos veikos aplinkybės.

2. Europos arešto orderis turi būti išverstas į vykdančiosios valstybės narės valstybinę kalbą arba vieną iš vykdančiosios valstybės narės valstybinių kalbų. Kiekviena valstybė narė, priimdama šį pamatinį sprendimą, arba vėliau kuriuo nors metu Tarybos Generaliniam sekretoriatui deponuojamame pareiškime gali

pareikšti, kad ji priima vertimus į vieną ar kelias kitas Europos Bendrijų institucijų oficialiąsias kalbas.

2 SKYRIUS

PERDAVIMO TVARKA

9 straipsnis

Europos arešto orderio perdavimas

1. Kai perduoti prašomo asmens vieta yra žinoma, išduodančioji teisminė institucija Europos arešto orderį gali perduoti tiesiai vykdančiajai teisminei institucijai.

2. Bet kuriuo atveju išduodančioji teisminė institucija gali nuspręsti paskelbti perduoti prašomo asmens paiešką Šengeno informacinėje sistemoje (ŠIS).

3. Tokia paieška skelbiama pagal 1990 m. birželio 19 d. Konvencijos dėl 1985 m. birželio 14 d. Šengeno susitarimo dėl laipsniško bendrų sienų kontrolės panaikinimo įgyvendinimo, 95 straipsnio nuostatas. Paieška Šengeno informacinėje sistemoje kartu su 8 straipsnio 1 dalyje nurodyta informacija yra tolygi Europos arešto orderiui.

   Pereinamuoju laikotarpiu, kol SIS galės perduoti visą 8 straipsnyje apibūdintą informaciją, paskelbta paieška yra tolygi Europos arešto orderiui tol, kol vykdančioji teisminė institucija gauna deramos ir tinkamos formos originalą.

10 straipsnis

Išsami Europos arešto orderio perdavimo tvarka

1. Jei išduodančioji teisminė institucija nežino kompetentingos vykdančiosios teisminės institucijos, ji pateikia reikiamą užklausimą, taip pat ir per Europos teisminį tinklą[9], kad gautų tokią informaciją iš vykdančiosios valstybės narės.

2. Jei išduodančioji teisminė institucija pageidauja, perduoti galima per saugią Europos teisminio tinklo telekomunikacijų sistemą.

3. Jei negalima pasitelkti ŠIS paslaugų, išduodančioji teisminė institucija gali kreiptis į Interpolą, kad šis perduotų Europos arešto orderį.

4. Išduodančioji teisminė institucija Europos arešto orderį gali išsiųsti bet kokiu saugiu būdu, kuriuo galima gauti raštą tokiomis sąlygomis, kurios leidžia išduodančiajai valstybei narei nustatyti jo autentiškumą.

---

[9] 1998 m. birželio 29 d. Tarybos bendrieji veiksmai 98/428/TVR dėl Europos teisminio tinklo sukūrimo (OL L 191, 1998 7 7, p. 4).

5. Visi sunkumai dėl visų Europos arešto orderio vykdymui reikalingų dokumentų perdavimo ar autentiškumo dalyvaujančių teisminių institucijų sprendžiami tiesiogiai arba tam tikrais atvejais dalyvaujant valstybių narių centrinėms institucijoms.

6. Jei institucija, kuri gauna Europos arešto orderį, yra nekompetentinga imtis dėl jo veiksmų, ji tą Europos arešto orderį automatiškai persiunčia savo valstybės narės kompetentingai institucijai ir apie tai praneša išduodančiajai teisminei institucijai.

11 straipsnis

Prašomo perduoti asmens teisės

1. Kai prašomas perduoti asmuo areštuojamas, vykdančioji kompetentinga teisminė institucija pagal savo šalies įstatymus informuoja tą asmenį apie Europos arešto orderį, apie jo turinį, taip pat apie galimybę sutikti būti perduotu išduodančiajai teisminei institucijai.

2. Prašomas perduoti asmuo, kuris yra areštuojamas vykdant Europos arešto orderį, turi teisę, kad pagal vykdančiosios valstybės narės nacionalinę teisę jam padėtų advokatas ir vertėjas.

12 straipsnis

Asmens laikymas laisvės atėmimo vietose

Kai asmuo areštuojamas pagal Europos arešto orderį, vykdančioji teisminė institucija pagal vykdančiosios valstybės narės teisę nusprendžia, ar prašomą perduoti asmenį reikėtų laikyti laisvės atėmimo vietoje. Asmuo pagal vykdančiosios valstybės narės vidaus teisę gali būti bet kuriuo metu laikinai paleistas, jei minėtos valstybės narės kompetentinga institucija imasi visų, jos nuomone, reikalingų priemonių užtikrinti, kad asmuo nepasislėptų.

13 straipsnis

Sutikimas būti perduotu

1. Jei areštuotasis asmuo nurodo, kad jis sutinka būti perduotu, tas sutikimas ir, jei reikia, aiškus teisės į 27 straipsnio 2 dalyje minimą „specialiąją taisyklę“ atsisakymas duodamas vykdančiajai teisminei institucijai pagal vykdančiosios valstybės narės vidaus teisę.

2. Kiekviena valstybė narė priima priemones, kurios yra būtinos užtikrinti, kad sutikimas ir, jei reikia, šio straipsnio 1 dalyje minėtas atsisakymas būtų duodamas taip, kad būtų aišku, jog asmuo juos duoda savo noru visiškai suvokdamas jų pasekmes. Šiuo tikslu prašomas perduoti asmuo turi teisę turėti advokatą.

3. Sutikimas ir, jei reikia, šio straipsnio 1 dalyje minėtas atsisakymas fiksuojamas oficialiu įrašu vykdančiosios valstybės narės vidaus teisės nustatyta tvarka.

4. Sutikimo paprastai negalima atšaukti. Kiekviena valstybė narė gali numatyti, kad sutikimas ir, jei reikia, atsisakymas gali būti atšauktas pagal jos vidaus teisėje galiojančias taisykles. Šiuo atveju, nustatant 17 straipsnyje nurodytus terminus, į laikotarpį nuo sutikimo dienos iki jo atšaukimo dienos neatsižvelgiama. Valstybė narė, kuri nori turėti tokią galimybę, priimdama šį pamatinį sprendimą apie tai praneša Tarybos Generaliniam sekretoriatui ir nurodo tvarką, pagal kurią sutikimą galima atšaukti, bei tos tvarkos pakeitimus.

14 straipsnis

Prašomo perduoti asmens apklausa

Kai areštuotasis asmuo nesutinka būti perduotas, kaip nurodyta 13 straipsnyje, jis turi teisę būti išklausytas vykdančiosios teisminės institucijos pagal vykdančiosios valstybės narės įstatymus.

15 straipsnis

Perdavimo sprendimas

1. Vykdančioji teisminė institucija, laikydamasi šiame pamatiniame sprendime nustatytų terminų ir sąlygų, nusprendžia, ar asmuo turi būti perduotas.

2. Jei vykdančioji teisminė institucija mano, kad išduodančiosios valstybės narės praneštos informacijos nepakanka sprendimui dėl perdavimo priimti, ji paprašo skubiai pateikti būtiną papildomą informaciją, ypač susijusią su 3–5 ir 8 straipsniais, ir, atsižvelgdama į tai, kad reikia laikytis 17 straipsnyje nustatytų terminų, gali nustatyti terminą, iki kurio ji turi gauti tokią informaciją.

3. Išduodančioji teisminė institucija gali bet kuriuo metu vykdančiajai teisminei institucijai nusiųsti bet kokią papildomą naudingą informaciją.

16 straipsnis

Sprendimas esant keliems reikalavimams

1. Jei tam pačiam asmeniui Europos arešto orderį išdavė dvi ar daugiau valstybių narių, sprendimą, kurį Europos arešto orderį vykdyti, priima vykdančioji teisminė institucija, deramai atsižvelgdama į visas aplinkybes, ypač santykinį nusikalstamų veikų sunkumą, jų padarymo vietą, atitinkamas Europos arešto orderių datas ir tai, ar orderis išduotas, siekiant patraukti baudžiamojon atsakomybėn ar vykdyti laisvės atėmimo bausmę, ar sprendimą dėl įkalinimo.

2. Spręsdama dėl šio straipsnio 1 dalyje nurodytų pasirinkimo galimybių, vykdančioji teisminė institucija gali prašyti Eurojusto[10] patarimo.

3. Esant Europos arešto orderio ir kurios nors trečiosios šalies pateikto ekstradicijos prašymo kolizijai, sprendimą, ar pirmenybę suteikti Europos arešto orderiui ar ekstradicijos prašymui, priima vykdančiosios valstybės narės kompetentinga institucija, deramai atsižvelgdama į visas aplinkybes, ypač į aplinkybes, nurodytas šio straipsnio 1 dalyje ir taikytiname susitarime.

4. Šis straipsnis nepažeidžia valstybių narių įsipareigojimų pagal Tarptautinio baudžiamojo teismo statutą.

17 straipsnis

Sprendimo dėl Europos arešto orderio vykdymo priėmimo terminai ir tvarka

1. Europos arešto orderis nagrinėjamas ir vykdomas skubos tvarka.

2. Tais atvejais, kai prašomas perduoti asmuo sutinka būti perduotas, galutinis sprendimas dėl Europos arešto orderio vykdymo turėtų būti priimtas per 10 dienų nuo tokio sutikimo davimo.

3. Kitais atvejais sprendimas dėl Europos arešto vykdymo turėtų būti priimtas per 60 dienų nuo prašomo perduoti asmens arešto.

4. Kai ypatingais atvejais Europos arešto orderio įvykdyti per šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytus terminus negalima, vykdančioji teisminė institucija nedelsdama apie tai praneša išduodančiajai teisminei institucijai ir nurodo tokio uždelsimo priežastis. Tokiu atveju terminą galima pratęsti dar 30 dienų.

5. Kol vykdančioji teisminė institucija dėl Europos arešto orderio nėra priėmusi galutinio sprendimo, ji užtikrina, kad būtų užtikrinamos efektyviam asmens perdavimui būtinos materialiosios sąlygos.

6. Atsisakius vykdyti Europos arešto orderį, visais atvejais privaloma nurodyti atsisakymo priežastis.

7. Kai išimtinėmis aplinkybėmis kuri nors valstybė narė negali laikytis šiame straipsnyje numatytų terminų, ji apie tai praneša Eurojustui, nurodydama vėlavimo priežastis. Be to, valstybė narė, kuri patiria nuolatinį kitos valstybės narės vėlavimą, susijusį su Europos arešto orderio vykdymu, apie tai praneša Tarybai siekdama, kad būtų įvertinta, kaip valstybių narių lygiu yra įgyvendinamas šis pamatinis sprendimas.

[10] 2002 m. vasario 28 d. Tarybos sprendimas 2002/187/TVR, įkuriantis Eurojustą siekiant sustiprinti kovą su sunkiais nusikaltimais (OL L 63, 2002 3 6, p. 1).

18 straipsnis

Padėtis iki sprendimo priėmimo

1. Kai Europos arešto orderis yra išduotas siekiant patraukti asmenį baudžiamojon atsakomybėn, vykdančioji teisminė institucija privalo:

   a) arba sutikti, kad prašomas perduoti asmuo būtų išklausytas pagal 19 straipsnį;

   b) arba sutikti laikinai perduoti prašomą perduoti asmenį.

2. Laikinojo perdavimo sąlygos ir trukmė nustatomos abipusiu išduodančiosios ir vykdančiosios teisminių institucijų susitarimu.

3. Laikinojo perdavimo atveju asmeniui turi būti suteikta galimybė grįžti į vykdančiąją valstybę narę, kad dalyvautų su jo perdavimo tvarka susijusiuose svarstymuose.

19 straipsnis

Asmens išklausymas iki sprendimo priėmimo

1. Teisminė institucija prašomą perduoti asmenį išklauso kartu su jam padedančiu asmeniu, paskirtu pagal prašančio perduoti teismo valstybės narės įstatymus.

2. Prašomas perduoti asmuo išklausomas pagal vykdančiosios valstybės įstatymus, laikantis išduodančiosios ir vykdančiosios teisminių institucijų abipusio susitarimo nustatytų sąlygų.

3. Kompetentinga vykdančioji teisminė institucija, siekdama užtikrinti tinkamą šio straipsnio ir nustatytų reikalavimų taikymą, gali paskirti kurią nors kitą savo valstybės narės teisminę instituciją dalyvauti prašomo perduoti asmens išklausyme.

20 straipsnis

Privilegijos ir imunitetai

1. Kai prašomas perduoti asmuo naudojasi kokia nors privilegija ar imunitetu, susijusiais su teismingumu ar vykdymu vykdančiojoje valstybėje narėje, 17 straipsnyje minėti terminai nepradedami skaičiuoti, jei vykdančiajai teisminei institucijai nėra pranešta, kad privilegijos ar imuniteto yra atsisakyta; tuomet terminai pradedami skaičiuoti nuo tokio pranešimo dienos.

   Vykdančioji valstybė narė užtikrina, kad asmeniui nustojus naudotis tokia privilegija ar imunitetu, būtų užtikrinamos efektyviam perdavimui būtinos materialiosios sąlygos.

2. Kai teisė atsisakyti privilegijos ar imuniteto priklauso kuriai nors vykdančiosios valstybės narės institucijai, vykdančioji teisminė institucija paprašo, kad toji institucija nedelsdama įgyvendintų savo įgaliojimus šiuo klausimu. Kai teisė atsisakyti privilegijos ar imuniteto priklauso kitos valstybės institucijai arba

tarptautinei organizacijai, įgyvendinti įgaliojimus pareikalauja išduodančioji teisminė institucija.

21 straipsnis

Konkuruojantys tarptautiniai įsipareigojimai

Šis pamatinis sprendimas nepažeidžia vykdančiosios valstybės narės įsipareigojimų, kai prašomą perduoti asmenį tai valstybei narei yra išdavusi trečioji valstybė ir kai tokį asmenį saugo susitarimo, pagal kurį jis buvo išduotas laikantis specialiųjų taisyklių, nuostatos. Vykdančioji valstybė narė imasi visų būtinų priemonių nedelsiant pareikalauti valstybės, iš kurios prašomas perduoti asmuo buvo išduotas, sutikimo, kad jį būtų galima perduoti valstybei narei, kuri išdavė Europos arešto orderį. 17 straipsnyje minėti terminai nepradedami skaičiuoti tol, kol tos specialiosios taisyklės nenustoja galioti. Laukdama valstybės, iš kurios prašomas perduoti asmuo buvo išduotas, sprendimo, vykdančioji valstybė narė užtikrina, kad būtų užtikrinamos efektyviam perdavimui būtinos materialiosios sąlygos.

22 straipsnis

Pranešimas apie sprendimą

Vykdančioji teisminė institucija išduodančiajai teisminei institucijai nedelsdama praneša apie sprendimą dėl veiksmų, kurių būtina imtis dėl Europos arešto orderio.

23 straipsnis

Asmens perdavimo terminai

1. Prašomas perduoti asmuo perduodamas kuo greičiau atitinkamų institucijų suderintą dieną.

2. Asmuo perduodamas ne vėliau kaip praėjus 10 dienų nuo galutinio sprendimo dėl Europos arešto orderio vykdymo.

3. Jei prašomo perduoti asmens perdavimui per šio straipsnio 2 dalyje nurodytą laikotarpį trukdo nuo valstybių narių nepriklausančios aplinkybės, vykdančioji ir išduodančioji teisminės institucijos nedelsdamos susisiekia ir susitaria dėl naujos perdavimo datos. Tokiu atveju perdavimas turi įvykti per 10 dienų nuo naujai suderintos datos.

4. Išimtiniais atvejais perdavimas gali būti laikinai sustabdytas dėl rimtų humanitarinio pobūdžio priežasčių, pavyzdžiui, jei yra rimto pagrindo manyti, kad dėl to akivaizdžiai kils pavojus prašomo perduoti asmens gyvybei ar sveikatai. Europos arešto orderis įvykdomas, kai tik išnyksta tokios priežastys. Vykdančioji teisminė institucija nedelsdama apie tai praneša išduodančiajai teisminei institucijai ir susitaria dėl naujos perdavimo datos. Tokiu atveju perdavimas turi įvykti per 10 dienų nuo naujai suderintos datos.

5. Pasibaigus šio straipsnio 2–4 dalyse nurodytam terminui, jei asmuo vis dar yra laikomas nelaisvėje, jis yra paleidžiamas.

24 straipsnis

Atidėtas arba sąlyginis perdavimas

1. Vykdančioji teisminė institucija, nusprendusi vykdyti Europos arešto orderį, gali atidėti prašomo perduoti asmens perdavimą, kad jis galėtų būti patrauktas baudžiamojon atsakomybėn vykdančiojoje valstybėje narėje, arba, jei jis yra jau nuteistas, kad bausmę, skirtą už kitą veiką, t. y. ne tą veiką, kuri yra nurodyta Europos arešto orderyje, galėtų atlikti jos teritorijoje.

2. Vietoj perdavimo atidėjimo vykdančioji teisminė institucija gali laikinai perduoti prašomą perduoti asmenį išduodančiajai valstybei narei abipusiu išduodančiosios ir vykdančiosios teisminių institucijų susitarimu nustatytomis sąlygomis. Susitarimas sudaromas raštu, ir jo sąlygų privalo laikytis visos išduodančiosios valstybės narės institucijos.

25 straipsnis

Tranzitas

1. Kiekviena valstybė narė, išskyrus atvejus, kai ji pasinaudoja galimybe nepatenkinti prašymo leisti tranzitu pervežti kokį nors pilietį ar gyventoją vykdant laisvės atėmimo bausmę ar sprendimą dėl įkalinimo, leidžia tranzitu per savo teritoriją pervežti perduodamą prašomą perduoti asmenį, jei jai yra pranešta:

   a) asmens, kurio atžvilgiu išduotas Europos arešto orderis, tapatybė ir pilietybė;

   b) Europos arešto orderio buvimo faktas;

   c) nusikalstamos veikos pobūdis ir teisinė kvalifikacija;

   d) nusikalstamos veikos padarymo aplinkybių apibūdinimas, įskaitant jo datą ir vietą.

   Kai asmuo, kurio atžvilgiu yra išduotas Europos arešto orderis, siekiant jį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, yra tranzito valstybės narės pilietis arba gyventojas, tranzitui gali būti taikoma sąlyga, kad asmuo, po to, kai jis bus apklaustas, bus grąžintas į tranzito valstybę narę atlikti išduodančiojoje valstybėje narėje jam paskirtą laisvės atėmimo bausmę arba įvykdyti sprendimą dėl įkalinimo.

2. Kiekviena valstybė narė paskiria instituciją, atsakingą už tranzito prašymų ir būtinų dokumentų, taip pat kitos oficialios korespondencijos, susijusios su tranzito prašymais, priėmimą. Valstybės narės apie tokį paskyrimą praneša Tarybos Generaliniam sekretoriatui.

3. Tranzito prašymas ir šio straipsnio 1 dalyje nurodyta informacija gali būti atsiųsta pagal šio straipsnio 2 dalį paskirtai institucijai bet kuriuo būdu, kuriuo galima gauti raštišką dokumentą. Tranzito valstybė narė apie savo sprendimą praneša tokia pat tvarka.

4. Šis pagrindų sprendimas netaikomas, kai pervežimas vyksta oro transportu be tvarkaraštyje numatyto sustojimo. Tačiau jei įvyksta nenumatytas nusileidimas, išduodančioji valstybė narė pagal šio straipsnio 2 dalį paskirtai institucijai pateikia šio straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją.

5. Kai tranzitu yra pervežamas asmuo, kuris turi būti išduotas iš trečiosios valstybės kuriai nors valstybei narei, šis straipsnis taikomas *mutatis mutandis*. Tuomet manoma, kad terminas „Europos arešto orderis“ yra pakeistas terminu „ekstradicijos prašymas“.

3 SKYRIUS

PERDAVIMO PASEKMĖS

26 straipsnis

Laisvės atėmimo bausmės laiko, atlikto vykdančiojoje valstybėje narėje, išskaičiavimas

1. Išduodančioji valstybė narė išskaičiuoja visus dėl Europos arešto orderio vykdymo buvusius laisvės atėmimo laikotarpius iš viso buvimo nelaisvėje išduodančioje valstybėje narėje laiko dėl laisvės atėmimo bausmės paskyrimo arba sprendimo dėl įkalinimo vykdymo.

2. Tuo tikslu perdavimo metu vykdančioji teisminė institucija arba pagal 7 straipsnį paskirta centrinė institucija išduodančiajai teisminei institucijai perduoda visą informaciją apie prašomo perduoti asmens buvimo nelaisvėje pagal Europos arešto orderį trukmę.

27 straipsnis

Galimas patraukimas baudžiamojon atsakomybėn už kitas nusikalstamas veikas

1. Kiekviena valstybė narė Tarybos Generaliniam sekretoriatui gali pranešti, kad jos santykiuose su kitomis valstybėmis narėmis, kurios yra padariusios tokį pat pranešimą, leidimas patraukti baudžiamojon atsakomybėn, nuteisimui ar įkalinimui, siekiant įvykdyti laisvės atėmimo bausmę ar sprendimą dėl įkalinimo už kitą nusikalstamą veiką, t. y. ne tą dėl kurios asmuo yra perduotas, įvykdytą prieš jo perdavimą, yra laikomas duotu, jei kuriuo nors konkrečiu atveju vykdančioji teisminė institucija savo sprendime dėl perdavimo nenurodo kitaip.

2. Išskyrus atvejus, minėtus šio straipsnio 1 ir 3 dalyse, perduotam asmeniui negali būti iškelta baudžiamoji atsakomybė, jis negali būti nuteistas ir jam negali būti atimta laisvė už kitą nusikalstamą veiką, t. y. ne tą nusikalstamą veiką, dėl kurios jis yra perduotas, padarytą prieš jo perdavimą.

3. Šio straipsnio 2 dalis netaikoma šiais atvejais:

a) kai asmuo, turėjęs galimybę išvykti iš valstybės narės, į kurią jis buvo perduotas, teritorijos, neišvyko iš jos per 45 dienas nuo jo galutinio paleidimo dienos arba išvažiavęs grįžo į ją;

b) nusikalstama veika nebaudžiama laisvės atėmimo bausme arba įkalinimu;

c) baudžiamasis procesas nenustato, kad reikia taikyti asmens laisvės apribojimo priemonę;

d) kai asmeniui galėtų būti skiriama bauda arba bausmė, nesusijusi su laisvės atėmimu, ypač piniginė bauda arba ją pakeičianti priemonė net tais atvejais, kai bausmė arba priemonė gali apriboti jo asmeninę laisvę;

e) kai asmuo sutiko būti perduotas ir tuo pat metu atitinkamais atvejais atsisakė specialiosios taisyklės pagal 13 straipsnį;

f) kai asmuo po jo perdavimo aiškiai atsisakė teisės į specialiąją taisyklę, susijusią su konkrečiomis nusikalstamomis veikomis prieš perdavimą. Atsisakymas pareiškiamas išduodančiosios valstybės narės kompetentingoms teisminėms institucijoms ir registruojamas pagal tos valstybės vidaus teisę. Atsisakymas formuluojamas taip, kad būtų aišku, jog asmuo jį davė savo noru visiškai suvokdamas jo pasekmes. Šiuo tikslu asmuo turi teisę turėti advokatą;

g) kai asmenį perdavusi vykdančioji teisminė institucija duoda savo sutikimą pagal šio straipsnio 4 dalį.

4. Prašymas duoti sutikimą pateikiamas vykdančiajai teisminei institucijai kartu pateikiant 8 straipsnio 1 dalyje minėtą informaciją ir jos vertimą, kaip nurodyta 8 straipsnio 2 dalyje. Sutikimas duodamas, kai dėl tos pačios nusikalstamos veikos, dėl kurios prašoma sutikimo, taikomas perdavimas pagal šio pamatinio sprendimo nuostatas. Sutikimą atsisakoma duoti tik dėl 3 straipsnyje minėtų priežasčių, o kitais atvejais gali būti atsisakyta jį duoti tik dėl 4 straipsnyje nurodytų priežasčių. Sprendimas priimamas ne vėliau kaip per 30 dienų nuo prašymo gavimo.

5 straipsnyje minėtose situacijose išduodančioji valstybė narė privalo suteikti tame straipsnyje numatytas garantijas.

28 straipsnis

Perdavimas arba vėlesnė ekstradicija

1. Kiekviena valstybė narė Tarybos Generaliniam sekretoriatui gali pranešti, kad jos santykiuose su kitomis valstybėmis narėmis, kurios yra padariusios tokį pat pranešimą, sutikimas perduoti asmenį kuriai nors valstybei narei, išskyrus vykdančiąją valstybę narę, remiantis Europos arešto orderiu, išduotu dėl nusikalstamos veikos, padarytos prieš jo perdavimą, yra laikomas duotu, jei

kokiu nors konkrečiu atveju vykdančioji teisminė institucija savo sprendime dėl perdavimo nepareiškia kitaip.

2. Bet kuriuo atveju asmuo, kuris yra perduotas išduodančiajai valstybei narei remiantis Europos arešto orderiu, gali būti perduotas be vykdančiosios valstybės narės sutikimo kuriai nors kitai, ne vykdančiajai valstybei narei, remiantis Europos arešto orderiu, išduotu dėl bet kokios nusikalstamos veikos, padarytos prieš asmens perdavimą šiais atvejais:

   a) kai prašomas perduoti asmuo, turėjęs galimybę išvykti iš valstybės narės, kuriai jis buvo perduotas, teritorijos, to nepadarė per 45 dienas nuo jo galutinio paleidimo dienos arba išvykęs vėl sugrįžo į tą teritoriją;

   b) kai prašomas perduoti asmuo sutinka būti perduotas valstybei narei, išskyrus vykdančiąją valstybę narę, remiantis Europos arešto orderiu. Sutikimas pareiškiamas išduodančiosios valstybės narės kompetentingoms teisminėms institucijoms ir registruojamas pagal tos valstybės vidaus įstatymus. Sutikimas formuluojamas taip, kad būtų aišku, jog asmuo jį davė savo noru visiškai suvokdamas jo pasekmes. Šiuo tikslu asmuo turi teisę turėti advokatą;

   c) kai prašomam perduoti asmeniui netaikoma specialioji taisyklė pagal 27 straipsnio 3 dalies a, e, f ir g punktus.

3. Vykdančioji teisminė institucija sutinka su perdavimu kitai valstybei narei, vadovaudamasi šiomis taisyklėmis:

   a) prašymas duoti sutikimą pateikiamas pagal 9 straipsnį kartu su informacija, minėta 8 straipsnio 1 dalyje, ir vertimu, kaip nurodyta 8 straipsnio 2 dalyje;

   b) sutikimas duodamas, kai už nusikalstamą veiką, dėl kurios jis prašomas, taikomas perdavimas pagal šio pamatinio sprendimo nuostatas;

   c) sprendimas priimamas ne vėliau kaip per 30 dienų nuo prašymo gavimo;

   d) sutikimą atsisakoma duoti dėl 3 straipsnyje nurodytų priežasčių, o kitais atvejais gali būti atsisakyta jį duoti tik dėl 4 straipsnyje minėtų priežasčių.

   5 straipsnyje minėtais atvejais išduodančioji valstybė narė privalo suteikti jame numatytas garantijas.

4. Nepaisant šio straipsnio 1 dalies, asmuo, kuris yra perduotas, remiantis Europos arešto orderiu, neišduodamas trečiajai valstybei be asmenį perdavusios valstybės narės kompetentingos institucijos sutikimo. Toks sutikimas duodamas vadovaujantis konvencijomis, kurios tai valstybei narei yra privalomos, ir jos vidaus teise.

29 straipsnis

Turto perdavimas

1. Išduodančiosios teisminės institucijos prašymu arba savo iniciatyva vykdančioji teisminė institucija, vadovaudamasi savo nacionaline teise, areštuoja ir perduoda turtą, kuris:

   a) gali būti reikalingas kaip įrodymas, arba

   b) prašomo perduoti asmens buvo įsigytas padaryta nusikalstama veika.

2. Šio straipsnio 1 dalyje minėtas turtas perduodamas net tais atvejais, kai Europos arešto orderio negalima įvykdyti dėl to, kad prašomas perduoti asmuo mirė arba pasislėpė.

3. Jei šio straipsnio 1 dalyje minėtam turtui vykdančiosios valstybės narės teritorijoje taikomas areštas arba konfiskavimas, toji valstybė narė, jei turtas reikalingas ryšium su vykstančiu baudžiamuoju procesu, gali laikinai jį palaikyti arba perduoti išduodančiajai valstybei narei su sąlyga, kad jis bus grąžintas.

4. Visos teisės, kurias vykdančioji valstybė narė arba trečiosios šalys yra įgijusios į šio straipsnio 1 dalyje minėtą turtą, išlieka. Kai yra tokios teisės, išduodančioji valstybė narė grąžina turtą vykdančiajai valstybei narei be jokių mokesčių, kai tik nutraukiamas baudžiamasis procesas.

30 straipsnis

Išlaidos

1. Išlaidas, susijusias su Europos arešto orderio vykdymu vykdančiosios valstybės narės teritorijoje, padengia toji valstybė narė.

2. Visas kitas išlaidas padengia išduodančioji valstybė narė.

4 SKYRIUS

BENDROSIOS IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

31 straipsnis

Ryšiai su kitais teisės dokumentais

1. Nepažeidžiant toliau išvardytų konvencijų nuostatų taikymo valstybių narių ir trečiųjų valstybių santykiams, šis pamatinis sprendimas nuo 2004 m. sausio 1 d. pakeičia šių konvencijų, taikomų valstybių narių tarpusavio santykiams ekstradicijos srityje, atitinkamas nuostatas:

   a) 1957 m. gruodžio 13 d. Europos konvencijos dėl ekstradicijos, jos 1975 m. spalio 15 d. papildomo protokolo, jos 1978 m. kovo 17 d. antrojo papildomo protokolo ir 1977 m. sausio 27 d. Europos konvencijos dėl kovos su terorizmu nuostatas, susijusias su ekstradicija;

   b) 1989 m. gegužės 26 d. Europos Bendrijų 12 valstybių narių susitarimą dėl ekstradicijos prašymų perdavimo būdų supaprastinimo ir modernizavimo;

   c) 1995 m. kovo 10 d. Konvenciją dėl supaprastintos ekstradicijos tvarkos tarp Europos Sąjungos valstybių narių;

   d) 1996 m. rugsėjo 27 d. Konvenciją dėl ekstradicijos tarp Europos Sąjungos valstybių narių;

   e) 1990 m. birželio 19 d. Konvencijos dėl 1985 m. birželio 14 d. Šengeno susitarimo dėl laipsniško bendrų sienų kontrolės panaikinimo įgyvendinimo III antraštinės dalies 4 skyrių.

2. Valstybės narės, priėmus šį pagrindų sprendimą, gali ir toliau taikyti galiojančius dvišalius ir daugiašalius susitarimus, jei tokie susitarimai leidžia išplėsti arba padidinti šio pagrindų sprendimo tikslus ir padeda dar labiau supaprastinti arba palengvinti asmenų, kurių areštui yra išduoti Europos arešto orderiai, perdavimo tvarką.

   Įsigaliojus šiam pagrindų sprendimui, valstybės narės gali sudaryti dvišalius arba daugiašalius susitarimus, jei tokie susitarimai leidžia išplėsti šio pagrindų sprendimo nuostatas ir padeda dar labiau supaprastinti arba palengvinti asmenų, kurių areštui yra išduoti Europos arešto orderiai, perdavimo tvarką, ypač nustatant trumpesnius už 17 straipsnyje nustatytus terminus, išplečiant 2 straipsnio 2 dalyje nustatytą nusikalstamų veikų sąrašą, dar labiau apribojant 3 ir 4 straipsnyje nurodytus atsisakymo pagrindus, arba dar labiau sumažinant 2 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytą ribą.

   Šios straipsnio dalies 2 pastraipoje minėti susitarimai negali turėti poveikio santykiams su valstybėmis narėmis, kurios nėra tokių susitarimų šalys.

Per tris mėnesius nuo šio pagrindų sprendimo įsigaliojimo valstybės narės Tarybai ir Komisijai praneša apie šios straipsnio dalies 1 pastraipoje minėtus esamus susitarimus, kuriuos jos nori ir toliau taikyti.

Valstybės narės Tarybai ir Komisijai taip pat praneša apie naujus susitarimus, minėtus šios straipsnio dalies antroje pastraipoje, per tris mėnesius nuo jų pasirašymo dienos.

3. Kai šio straipsnio 1 dalyje minėtos konvencijos ar susitarimai taikomi valstybių narių teritorijoms arba teritorijoms, už kurių išorės santykius yra atsakinga valstybė narė, ir kurioms šis pagrindų sprendimas netaikomas, tokie dokumentai ir toliau galioja tų teritorijų ir kitų valstybių narių santykiams.

32 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostata

1. Ekstradicijos prašymus, gautus iki 2004 m. sausio 1 d., ir toliau reglamentuoja su ekstradicija susiję galiojantys dokumentai. Prašymus, gautus po tos datos, reglamentuoja taisyklės, kurias valstybės narės priima pagal šį pagrindų sprendimą. Tačiau bet kuri valstybė narė, Tarybai priimant šį pagrindų sprendimą, gali padaryti pareiškimą, nurodydama, kad vykdančioji valstybė narė, ir toliau priims sprendimus dėl prašymų, susijusių su veikomis, įvykdytomis prieš jos nurodytą datą, vadovaudamasi ekstradicijos sistema, kuri buvo taikoma iki 2004 m. sausio 1 d. Toji data negali būti vėlesnė kaip 2002 m. rugpjūčio 7 d. Minėtas pareiškimas skelbiamas *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje*. Jį galima atšaukti bet kuriuo metu.

33 straipsnis

Nuostatos dėl Austrijos ir Gibraltaro

1. Kol Austrija nėra pakeitusi „Auslieferungs- und Rechtshilfegesetz“ 12 straipsnio 1 dalies, bet ne vėliau kaip 2008 m. gruodžio 31 d., ji gali leisti savo vykdančiosioms teisminėms institucijoms atsisakyti vykdyti Europos arešto orderį, jei prašomas perduoti asmuo yra Austrijos pilietis ir jei už veiką, dėl kurios yra išduotas Europos arešto orderis, nėra baudžiama pagal Austrijos įstatymus.

2. Šis pagrindų sprendimas taikomas Gibraltarui.

34 straipsnis

Įgyvendinimas

1. Valstybės narės imasi visų būtinų priemonių, kad iki 2003 m. gruodžio 31 d. būtų pradėta laikytis šio pagrindų sprendimo nuostatų.

2. Valstybės narės Tarybos Generaliniam sekretoriatui ir Komisijai perduoda nuostatų, kuriomis joms taikomi įpareigojimai pagal šį pagrindų sprendimą yra

perkeliami į jų nacionalinę teisę, tekstą. Tokiame pranešime kiekviena valstybė narė gali nurodyti, kad ji nedelsdama pradės taikyti šį pagrindų sprendimą savo santykiams su tomis valstybėmis narėmis, kurios yra padariusios tokį patį pranešimą.

Tarybos Generalinis sekretoriatas valstybėms narėms ir Komisijai praneša informaciją, gautą pagal 7 straipsnio 2 dalį, 8 straipsnio 2 dalį, 13 straipsnio 4 dalį ir 25 straipsnio 2 dalį. Jis taip pat tą informaciją paskelbia *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje*.

3. Remdamasi Tarybos Generalinio sekretoriato pranešta informacija, Komisija ne vėliau kaip iki 2004 m. gruodžio 31 d. Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą apie šio pagrindų sprendimo veikimą, prireikus kartu su teisės aktų pasiūlymais.

4. Antroje 2003 m. pusėje Taryba persvarsto, kaip valstybės narės taiko, ypač praktiškai, šį pagrindų sprendimą ir kaip veikia Šengeno informacijos sistema.

35 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis pagrindų sprendimas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Bendrijų oficialiajame leidinyje*.

Priimta Liuksemburge 2002 m. birželio 13 d.

Tarybos vardu
Pirmininkas
M. RAJOY BREY

II PRIEDAS. EAO FORMA, pateikta EAO pagrindų sprendimo priede

EUROPOS AREŠTO ORDERIS[1]

Šį orderį išdavė kompetentinga teisminė institucija. Prašau, kad toliau nurodytas asmuo būtų areštuotas ir perduotas, kad būtų galima vykdyti baudžiamąjį persekiojimą arba vykdyti laisvės atėmimo nuosprendį, arba laisvės apribojimo sprendimą.

a) Informacija apie prašomo išduoti asmens tapatybę:

Pavardė: .....

Vardas (-ai): .....

Mergautinė pavardė, jei naudojama: .....

Slapyvardžiai, jei naudojama: .....

Lytis: .....

Pilietybė: .....

Gimimo data: .....

Gimimo vieta: .....

Gyvenamoji vieta ir (arba) žinomas adresas: .....

.....

Kalba (-os), kurią (-as) prašomas išduoti asmuo supranta (jei žinoma):

.....

Prašomo išduoti asmens ypatingos žymės / aprašymas: .....

.....

Prašomo išduoti asmens nuotrauka ir pirštų atspaudai, jei jie yra ir gali būti perduoti, arba informacija apie asmenį, su kuriuo galima susisiekti, kad būtų galima gauti tokią informaciją arba DNR charakteristikas (kai tokie įrodymai gali būti pateikti, bet jie nebuvo nurodyti).

b) Sprendimas, kuriuo remiantis išduotas arešto orderis:

1. Arešto orderis arba jam prilygstančio poveikio turintis teismo sprendimas: .....
   Tipas: .....
2. Vykdytinas sprendimas: .....
   .....
   Registracijos numeris: .....

[1] Šis orderis turi būti parašytas viena iš vykdančiosios valstybės narės oficialiųjų kalbų arba išverstas į tokią kalbą, kai toji valstybė yra žinoma, arba kuria nors kita tai valstybei priimtina kalba.

c) Bausmės trukmės nurodymas:

1. Ilgiausias laisvės atėmimo bausmės arba įkalinimo terminas, kurį galima skirti už nusikalstamą (-as) veiką (-as):

.....

.....

2. Skirtas laisvės atėmimo bausmės arba įkalinimo terminas:

.....

Likęs neatliktas bausmės laikas: .....

.....

.....

d) Nurodoma, ar asmuo asmeniškai dalyvavo teisminiame nagrinėjime, po kurio buvo priimtas sprendimas:

1. □ Taip, asmuo asmeniškai dalyvavo teisminiame nagrinėjime, po kurio buvo priimtas sprendimas

2. □ Ne, asmuo asmeniškai nedalyvavo teisminiame nagrinėjime, po kurio buvo priimtas sprendimas

3. □ Jei pažymėjote 2 punkto langelį, patvirtinkite vieną iš šių papunkčių:

□ 3.1a. asmeniui buvo asmeniškai … … (metai / mėnuo / diena) įteiktas teismo šaukimas ir tokiu būdu jis buvo informuotas apie numatytą teisminio nagrinėjimo, po kurio buvo priimtas sprendimas, laiką ir vietą, ir asmuo buvo informuotas, kad sprendimas gali būti priimtas, jei jis neatvyks į teisminį nagrinėjimą;

ARBA

□ 3.1b. asmeniui nebuvo asmeniškai įteiktas teismo šaukimas, tačiau jis kitomis priemonėmis faktiškai gavo oficialią informaciją apie numatytą teisminio nagrinėjimo, po kurio buvo priimtas sprendimas, laiką ir vietą tokiu būdu, kad buvo aiškiai nustatyta, jog jis žinojo apie numatytą teisminį nagrinėjimą, ir asmuo buvo informuotas, kad sprendimas gali būti priimtas, jei jis neatvyks į teisminį nagrinėjimą;

ARBA

□ 3.2. žinodamas apie numatomą teisminį nagrinėjimą, asmuo įgaliojo advokatą, kurį paskyrė atitinkamas asmuo arba valstybė, jį ginti teisminio nagrinėjimo metu, ir tas advokatas iš tiesų jį gynė teisminio nagrinėjimo metu;

ARBA

☐ 3.3. ... m. ... ... d. (metai / mėnuo / diena) asmeniui įteikus sprendimą ir jį aiškiai informavus apie teisę į bylos persvarstymą arba teisę pateikti apeliacinį skundą, kurių nagrinėjimo procese šis asmuo turi teisę dalyvauti ir kurie suteikia galimybę bylą pakartotinai nagrinėti iš esmės, įskaitant pasitelkus naujus įrodymus, o po šio proceso pirminis sprendimas gali būti panaikintas, asmuo:

☐ aiškiai nurodė; kad jis neginčija šio sprendimo;

ARBA

☐ per taikomą laikotarpį nepareikalavo persvarstyti bylą arba nepateikė apeliacinio skundo;

ARBA

☐ 3.4. sprendimas asmeniui nebuvo įteiktas asmeniškai, tačiau

- sprendimas asmeniui bus asmeniškai įteiktas nedelsiant po perdavimo, ir
- asmeniui įteikus sprendimą, jis bus aiškiai informuotas apie teisę į bylos persvarstymą arba teisę pateikti apeliacinį skundą, kurių nagrinėjimo procese šis asmuo turi teisę dalyvauti ir kurie suteikia galimybę bylą pakartotinai nagrinėti iš esmės, įskaitant naujus įrodymus, o po šio proceso pirminis sprendimas gali būti panaikintas, ir
- asmuo bus informuotas apie laikotarpį, per kurį jis turi prašyti persvarstyti bylą arba pateikti apeliacinį skundą; šis laikotarpis yra …… dienų.

4. Jei pažymėjote 3.1b, 3.2 ar 3.3 papunkčio langelį, prašau pateikite informaciją apie tai, kaip buvo įvykdyta atitinkama sąlyga:

……
……

e) Nusikalstamos veikos:

Šis orderis susijęs su iš viso: ..... nusikalstamomis veikomis.

Aplinkybių, kuriomis buvo įvykdyta (-os) nusikalstama (-os) veika (-os) įskaitant laiką, vietą ir prašomo išduoti asmens dalyvavimo laipsnį joje (-se), apibūdinimas;

.....
.....
.....

Nusikalstamos (-ų) veikos (-ų) pobūdis ir teisinė kvalifikacija ir taikytina įstatymo / kodekso nuostata:

.....
.....
.....
.....
.....

I. Jei taikytina, pažymėkite vieną ar kelias iš šių nusikalstamų veikų, baudžiamų išduodančiojoje valstybėje narėje arba laisvės atėmimo bausme įkalinimu, kurio ilgiausias terminas –3 metai, kaip nustatyta išduodančiosios valstybės narės įstatymuose:

- dalyvavimas nusikalstamame susivienijime;
- terorizmas;
- prekyba žmonėmis;
- seksualinis vaikų išnaudojimas ir vaikų pornografija;
- neteisėta prekyba narkotikais ir psichotropinėmis medžiagomis;
- neteisėta prekyba ginklais, šaudmenimis ir sprogmenimis;
- korupcija;
- klastojimas, įskaitant klastojimą, kuris turi poveikį Europos Bendrijų finansiniams interesams, kaip apibrėžta 1995 m. liepos 26 d. Konvencijoje dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos;
- nusikalstamu būdu įgytų pinigų plovimas;
- valiutos, įskaitant eurą, padirbinėjimas;
- nusikaltimai informatikai;
- nusikaltimai aplinkai, įskaitant neteisėtą prekybą nykstančiomis gyvūnų ir nykstančiomis augalų rūšimis bei veislėmis;
- pagalba neteisėtai patekti į šalį ir apsigyventi joje;
- žmogžudystė, sunkus kūno sužalojimas;
- neteisėta prekyba žmogaus organais ir audiniais;
- žmonių grobimas, neteisėtas laisvės atėmimas ir įkaitų ėmimas;
- rasizmas ir ksenofobija;
- organizuotas arba ginkluotas apiplėšimas;

- neteisėta prekyba kultūros vertybėmis, įskaitant antikvarines vertybes ir meno kūrinius;
- sukčiavimas;
- reketavimas ir turto prievartavimas;
- gaminių klastojimas ir piratavimas;
- administracinių dokumentų padirbinėjimas ir prekyba jais;
- mokėjimo priemonių klastojimas;
- neteisėta prekyba hormoninėmis medžiagomis ir kitomis augimo skatinimo medžiagomis;
- neteisėta prekyba branduolinėmis ir radioaktyviosiomis medžiagomis;
- prekyba vogtomis transporto priemonėmis;
- iššaginimas;
- padegimas;
- Tarptautiniam baudžiamajam teismui teismingi nusikaltimai;
- neteisėtas orlaivių arba laivų užgrobimas;
- diversija.

II. Išsamus nusikalstamos veikos, neįrašytos į I skirsnį, apibūdinimas:

.....

.....

f) Kitos su byla susijusios aplinkybės (neprivaloma informacija):

(Pastaba. Čia galima nurodyti eksteritorialumą, terminų nutraukimą ir kitas nusikalstamos veikos pasekmes)

.....

.....

g) Šis orderis taip pat taikomas turto, kurio gali reikėti kaip įrodymo, areštui ir perėmimui:

Šis orderis taip pat taikomas turto, kurį prašomas perduoti asmuo įsigijo įvykdyta nusikalstama veika, areštui ir perėmimui:

Turto (ir jo buvimo vietos) (jei žinoma) aprašymas:

.....

.....

.....

h) Už nusikalstamą (-as) veiką (-as), dėl kurios (-ių) išduotas šis orderis, baudžiama laisvės atėmimu iki gyvos galvos ar įkalinimu iki gyvos galvos arba tokia bausmė yra paskirta:

– išduodančiosios valstybės narės teisinė sistema leidžia gavus prašymą arba bent po 20 metų persvarstyti paskirtą bausmę arba priemonę, kad tokia bausmė arba priemonė nebebūtų vykdoma,

ir (arba)

– išduodančiosios valstybės narės teisinė sistema leidžia suteikti malonę, į kurią asmuo turi teisę pagal išduodančiosios valstybės narės teisę arba praktiką, siekiant, kad tokia bausmė arba priemonė nebebūtų vykdoma.

i) Teisminė institucija, kuri išdavė orderį:

Oficialus pavadinimas: .....

Jos atstovo pavardė[2]: .....

.....

Užimamos pareigos (titulas / kategorija): .....

.....

Bylos numeris: .....

Adresas: .....

.....

Telefonas: (šalies kodas) (srities / miesto kodas) (...) .....

Faksas: (šalies kodas) (srities / miesto kodas) (...) .....

Elektroninis paštas: .....

Pasiteiravimui svarbi informacija apie asmenį, su kuriuo turi būti susisiekta dėl perdavimo praktinių klausimų: .....

[2] Įvairiomis kalbomis nurodomas teisminius įgaliojimus turintis asmuo.

Kai už Europos arešto orderio perdavimą ir administracinį priėmimą yra atsakinga centrinė institucija:

Centrinės institucijos pavadinimas: .....
.....

Asmuo pasiteiravimui, jei toks yra (pareigos / kategorija ir pavardė): .....
.....

Adresas: .....
.....

Telefonas: (šalies kodas) (srities / miesto kodas) (...) .....

Faksas: (šalies kodas) (srities / miesto kodas) (...) .....

El. paštas: .....

Išduodančiosios teisminės institucijos ir (arba) jos atstovo parašas:

.....

Vardas ir pavardė: .....

Užimamos pareigos (titulas / kategorija): .....

Data: .....

Oficialus antspaudas (jei toks yra)

III PRIEDAS. EAO FORMOS PILDYMO GAIRĖS

Šį orderį išdavė kompetentinga teisminė institucija. Prašau, kad toliau nurodytas asmuo būtų areštuotas ir perduotas, kad būtų galima vykdyti baudžiamąjį persekiojimą arba vykdyti laisvės atėmimo nuosprendį, arba laisvės apribojimo sprendimą.

Pastaba.

– Rengiant EAO rekomenduojama naudoti ETT svetainėje prieinamą ETT kompendiumą. Naudojant šią e. priemonę, formą galima pildyti taip pat lengvai kaip ir naudojant „Word“ formatą, tačiau ši priemonė pasižymi keliomis šiuolaikiškomis ir naudotojui patogiomis funkcijomis, pavyzdžiui, galimybe tiesiogiai importuoti kompetentingų vykdančiųjų teisminių institucijų duomenis iš ETT teisminio atlaso, galimybe iš karto gauti vykdančiajai valstybei narei priimtina (-omis) kalba (-omis) parengtą teksto šabloną, galimybe išsaugoti EAO ir išsiųsti jį e. paštu.

– Tačiau patartina iš ETT svetainės (teisminės bibliotekos skilties) atsisiųsti išduodančiosios teisminės institucijos (jūsų gimtąja) kalba parengtą formą „Word“ formatu ir išsaugoti ją savo kompiuteryje, jeigu skubiais atvejais prireikus nebūtų prieigos prie svetainės.

– Taip pat patartina atsisiųsti formą iš ETT svetainės (teisminės bibliotekos) visomis kalbomis, visų pirma tomis, kurios yra dažniau priimtinos kitoms valstybėms narėms, ir išsaugoti jas savo kompiuteryje.

– Jei naudojate „Word“ formatą, užpildykite šią formą gimtąja kalba naudodami kompiuterį (nepildykite šios formos ranka). Jei naudojamas kompendiumas, forma visada pildoma kompiuteryje.

– Jeigu langelis jums neaktualus, įrašykite „netaikoma“ arba aiškiai nurodykite, pavyzdžiui, naudodami specifinį ženklą (pavyzdžiui, –), kad jis jums netaikomas. Niekada neištrinkite langelio arba kaip nors kitaip nekeiskite EAO formos.

– Jei EAO išduotas už keletą nusikalstamų veikų, sunumeruokite nusikalstamas veikas 1, 2, 3 ir t. t. ir laikykitės tos numeracijos visame Europos arešto orderyje, ypač b langelyje.

a langelis

Informacija, kuri būtina siekiant nustatyti prašomo išduoti asmens tapatybę

Pastaba.

Užpildykite, jei įmanoma, visus laukelius.

a) Informacija apie prašomo išrduoti asmens tapatybę:

Pavardė: ***Pastaba. Lauką užpildyti privaloma. Nurodykite, jei žinoma, ankstesnę oficialią pavardę ir užrašykite pavardę taip, kaip ji rašoma nacionaline kalba, pavardė neturėtų būti išversta. Patikrinkite, ar informacija pateikiama tinkama tvarka, t. y. ar vietoj vardo nenurodėte pavardės, ir dar kartą patikrinkite įrašytus duomenis, jeigu toje pačioje byloje yra du ar daugiau asmenų, turinčių panašias pavardes (jos gali būti užrašytos skirtinga tvarka arba turėti nedidelių skirtumų).***

Vardas (-ai): ***Pastaba. Lauką užpildyti privaloma.***

Mergautinė pavardė, jei naudojama:

Slapyvardžiai, jei naudojama: ***Pastaba. Nurodykite netikrus vardus ir pavardes. Pravardes nurodykite skliaustuose. Jeigu asmuo naudojasi netikra tapatybe, ši netikra tapatybė turėtų būti nurodoma visuose laukeliuose, pvz., netikra gimimo data ir netikras adresas.***

Lytis: ***Pastaba. Lauką užpildyti privaloma.***

Pilietybė: ***Pastaba. Lauką užpildyti privaloma. Nurodykite visas pilietybes, jei jų yra daugiau nei viena.***

Gimimo data: ***Pastaba. Lauką užpildyti privaloma.***

Gimimo vieta: ***Pastaba. Privaloma informacija (jeigu ji turima).***

Gyvenamoji vieta ir (arba) žinomas adresas: ***Pastaba. Privaloma informacija (jeigu ji turima).***

Nurodykite „nežinoma“, jeigu informacijos nėra.

Kalba (-os), kurią (-as) prašomas perduoti asmuo supranta (jei žinoma):

Prašomo perduoti asmens ypatingos žymės / aprašymas: ***Pastaba. Privaloma informacija (jeigu ji turima). Taip pat nurodykite, ar asmuo yra pavojingas ir (arba) ar jis gali būti ginkluotas.***

Prašomo išduoti asmens nuotrauka ir pirštų atspaudai, jei jie yra ir gali būti perduoti, arba informacija apie asmenį, su kuriuo galima susisiekti, kad būtų galima gauti tokią informaciją arba DNR charakteristikas (kai tokie įrodymai gali būti pateikti, bet jie nebuvo nurodyti). ***Pastaba. Privaloma pateikti per Interpolą arba SIS (jei informacija turima). Tai yra labai svarbu tam, kad būtų areštuotas tikrai tas asmuo.***

Dar kartą patikrinkite įrašytus duomenis, jeigu toje pačioje byloje yra du ar daugiau asmenų, turinčių panašias pavardes (jos gali būti užrašytos skirtinga tvarka arba turėti nedidelių skirtumų).

b langelis

Informacija apie sprendimą, kurio pagrindu išduotas Europos arešto orderis

Pastaba.

Forma turėtų būti pildoma atsižvelgiant į nurodytą EAO tikslą – baudžiamasis persekiojimas ir (arba) nuosprendžio vykdymas. b langelyje vartojama frazė „Sprendimas, kurio pagrindu išduotas orderis“ reiškia nuorodą į teisminį sprendimą, kuris skiriasi nuo EAO. Sąvoka „teisminis sprendimas“ reiškia valstybių narių institucijų, vykdančių baudžiamąjį teisingumą, bet ne policijos tarnybų sprendimus. Tais atvejais, kai sprendimas, kurio pagrindu buvo priimtas sprendimas dėl įkalinimo, yra pakeičiamas, pavyzdžiui, nuosprendžiu *in absentia*, turėtų būti išduotas naujas Europos arešto orderis (su nauju pavadinimu).

Ikiteisminis etapas (EAO išduodamas baudžiamojo persekiojimo tikslais).

– b) 1. Nurodykite sprendimą, kurio pagrindu išduodamas EAO (pavyzdžiui, ... m. ... ... d. priimta teismo nutartis arba arešto orderis, kuriuo nustatoma prievartos priemonė – prevencinis sulaikymas). Atkreiptinas dėmesys, kad užpildžius b langelio 1 laukelį turėtų būti užpildytas ir c langelio 1 laukelis.

Poteisminis etapas (EAO išduodamas tam, kad būtų vykdoma bausmė arba nuosprendis, kuris buvo priimtas *in absentia*).

– b) 1. Jei EAO išduodamas priėmus nuosprendį *in absentia*, nurodykite teismo sprendimą.

– b) 2. Nurodykite atitinkamą sprendimą ar nutartį, kurie ... m. ... ... d. tapo galutiniais, ir nurodykite bylos numerį bei sprendimą priėmusio teismo pavadinimą. Kai kuriose valstybėse narėse nuosprendžiai, kurių negalima vykdyti, jei juos dar galima apskųsti, jei jie dar netapo galutiniai, yra laikomi pagrindu pildyti b langelio 1 laukelį, o NE b langelio 2 laukelį.

  Atkreiptinas dėmesys, kad užpildžius b langelio 2 laukelį turėtų būti užpildytas ir c langelio 2 laukelis.

b) Sprendimas, kuriuo remiantis išduotas arešto orderis:

1. Arešto orderis arba jam prilygstančio poveikio turintis teismo sprendimas:

   Tipas: ***Pastaba. Nurodykite teismo sprendimą ar kitokį teisminį sprendimą, datą ir bylos numerį.***

2. Vykdytinas sprendimas: ***Pastaba. Jeigu teismo sprendimas vykdytinas, taip pat nurodykite datą, kada jis tapo galutiniu.***

   Registracijos numeris: ***Pastaba. Nurodykite datą, bylos numerį, sprendimo rūšį. Registracijos numerių neverskite.***

c langelis

Informacija apie bausmės / laisvės atėmimo bausmės trukmę

Pastaba.

Šiame langelyje nurodoma, kad EAO atitinka bausmės ribos reikalavimus, nustatytus EAO pagrindų sprendimo 2 straipsnio 1 dalyje. Ikiteisminiame etape ši minimali riba bus taikoma bausmei, kuri iš principo gali būti paskirta, o tuo atveju, kai bausmė jau paskirta, ji bus taikoma faktinės bausmės trukmei. Kaip ir b langelyje, užpildykite pastraipą (-as), kuri (-ios) yra aktuali (-ios) atsižvelgiant į baudžiamosios bylos etapą.

Ikiteisminis etapas (EAO išduodamas baudžiamojo persekiojimo tikslais).

– c) 1. Nurodykite maksimalią bausmę, kuri gali būti paskirta. Atkreipkite dėmesį, kad pagal 2 straipsnio 1 dalį EAO gali būti išduotas už veiką, baustiną laisvės atėmimo bausme arba įkalinimu, kurio ilgiausias terminas − bent 12 mėnesių. Užpildžius b langelio 1 laukelį, turėtų būti užpildytas ir c langelio 1 laukelis.

Poteisminis etapas (EAO išduodamas tam, kad būtų vykdoma bausmė arba nuosprendis, kuris buvo priimtas *in absentia*).

– c) 2. Nurodykite paskirtos laisvės atėmimo bausmės arba įkalinimo trukmę. Atkreipkite dėmesį, kad pagal 2 straipsnio 1 dalį EAO gali būti išduotas, kai bausmės trukmė – bent keturi mėnesiai ir kai bausmė jau yra paskirta arba sprendimas dėl įkalinimo jau yra priimtas. Užpildžius b langelio 2 laukelį, turėtų būti užpildytas ir c langelio 2 laukelis.

– c) 2. Nurodykite metus, mėnesius ir dienas. Reikėtų pažymėti, kad EAO pagrindų sprendime nenustatyta minimali likusi bausmės trukmė. Tais atvejais, kai likusi bausmės trukmė yra mažesnė negu 4 mėnesiai, o pradinė bausmės trukmė buvo 4 mėnesiai ar daugiau, rekomenduojama atidžiai įvertinti EAO išdavimo proporcingumą.

c) Bausmės trukmės nurodymas:

1. Ilgiausias laisvės atėmimo bausmės arba įkalinimo terminas, kurį galima skirti už tą (-as) nusikalstamą (-as) veiką (-as):

2. Skirtas laisvės atėmimo bausmės arba įkalinimo terminas: ***Pastaba. Tais atvejais, kai buvo paskirta laisvės atėmimo bausmė arba priimtas sprendimas dėl įkalinimo, įkalinimo terminas gali būti neribotas, pvz., tai gali būti įkalinimas iki gyvos galvos arba bausmė, kuria numatoma psichiatrinė priežiūra.***

Likęs neatliktas bausmės laikas: ***Pastaba. Jeigu bausmės trukmė yra neribota, tačiau ne trumpesnė nei 4 mėnesiai, nurodykite, kad likusi neatliktos bausmės trukmė – bent 4 mėnesiai.***

d langelis

Atvejai, kai sprendimai priimti in absentia

d) Nurodoma, ar asmuo asmeniškai dalyvavo teisminiame nagrinėjime, po kurio buvo priimtas sprendimas:

1. □ Taip, asmuo asmeniškai dalyvavo teisminiame nagrinėjime, po kurio buvo priimtas sprendimas.

2. □ Ne, asmuo asmeniškai nedalyvavo teisminiame nagrinėjime, po kurio buvo priimtas sprendimas.

3. Jei pažymėjote 2 punkto langelį, patvirtinkite vieną iš šių papunkčių:

□ 3.1a. asmeniui buvo asmeniškai … … (metai / mėnuo / diena) įteiktas teismo šaukimas ir tokiu būdu jis buvo informuotas apie numatytą teisminio nagrinėjimo, po kurio buvo priimtas sprendimas, laiką ir vietą, ir asmuo buvo informuotas, kad sprendimas gali būti priimtas, jei jis neatvyks į teisminį nagrinėjimą,

ARBA

□ 3.1b. asmeniui nebuvo asmeniškai įteiktas teismo šaukimas, tačiau jis kitomis priemonėmis faktiškai gavo oficialią informaciją apie numatytą teisminio nagrinėjimo, po kurio buvo priimtas sprendimas, laiką ir vietą tokiu būdu, kad buvo aiškiai nustatyta, jog jis žinojo apie numatytą teisminį nagrinėjimą, ir asmuo buvo informuotas, kad sprendimas gali būti priimtas, jei jis neatvyks į teisminį nagrinėjimą,

ARBA

□ 3.2. žinodamas apie numatomą teisminį nagrinėjimą, asmuo įgaliojo advokatą, kurį paskyrė atitinkamas asmuo arba valstybė, jį ginti teisminio nagrinėjimo metu, ir tas advokatas iš tiesų jį gynė teisminio nagrinėjimo metu,

ARBA

□ 3.3. ... m. ... ... d. (metai / mėnuo / diena) asmeniui įteikus sprendimą ir jį aiškiai informavus apie teisę į bylos persvarstymą arba teisę pateikti apeliacinį skundą, kurių nagrinėjimo procese šis asmuo turi teisę dalyvauti ir kurie suteikia galimybę bylą pakartotinai nagrinėti iš esmės, įskaitant pasitelkus naujus įrodymus, o po šio proceso pirminis sprendimas gali būti panaikintas, asmuo:

□ aiškiai nurodė, kad jis neginčija šio sprendimo,

ARBA

□ per taikomą laikotarpį nepareikalavo persvarstyti bylą arba nepateikė apeliacinio skundo,

ARBA

☐ 3.4. sprendimas asmeniui nebuvo įteiktas asmeniškai, tačiau

– sprendimas asmeniui bus asmeniškai įteiktas nedelsiant po perdavimo, ir

– asmeniui įteikus sprendimą, jis bus aiškiai informuotas apie teisę į bylos persvarstymą arba teisę pateikti apeliacinį skundą, kurių nagrinėjimo procese šis asmuo turi teisę dalyvauti ir kurie suteikia galimybę bylą pakartotinai nagrinėti iš esmės, įskaitant naujus įrodymus, o po šio proceso pirminis sprendimas gali būti panaikintas, ir

– asmuo bus informuotas apie laikotarpį, per kurį jis turi prašyti persvarstyti bylą arba pateikti apeliacinį skundą; šis laikotarpis yra …… dienų.

4. Jei pažymėjote 3.1b, 3.2 ar 3.3 papunkčio langelį, pateikite informaciją apie tai, kaip buvo įvykdyta atitinkama sąlyga:

……
.....……

e langelis

Nusikalstamos veikos

Pastaba.

Išduodančioji teisminė institucija nustato, ar nusikalstama veika priklauso vienai iš 32 kategorijų nusikalstamų veikų, kuriai netaikoma dvigubo baudžiamumo patikrinimo taisyklė, remdamasi išduodančiųjų valstybių baudžiamojoje teisėje pateikta nusikalstamos veikos apibrėžtimi. Nacionalinio įstatymo teksto nereikia įtraukti į EAO arba pridėti jį kaip EAO priedą. Tai taip pat padeda išvengti bereikalingo teisinių tekstų vertimo.

Visada reikia išsamiai aprašyti bylos aplinkybes, taip pat nurodyti visą susijusią informaciją, kad vykdančiųjų valstybių narių institucijos galėtų įvertinti galimybę taikyti specialiąją taisyklę ir tai, ar galioja nevykdymo pagrindai, pavyzdžiui, *ne bis in idem* principas ir senatis.

Ikiteisminis ir poteisminis etapai

– Nurodykite atitinkamų **nusikalstamų veikų skaičių**.

  – Užtikrinkite, kad nurodytas skaičius atitiktų aprašytas nusikalstamas veikas.

  – Nuspręsdami, ar įtraukti šalutines nusikalstamas veikas, atsižvelkite į Vadovo pastabas dėl šalutinių nusikalstamų veikų.

– Tiksliai paaiškinkite **faktus**, kuriais pagrindžiamas EAO:

  – Daugiausia dėmesio skirkite faktams, susijusiems su prašomu perduoti asmeniu.

  – Šiuo tikslu visada aprašykite būtinus faktus (atsakingas asmuo, dalyvavimo arba veikos vykdymo laipsnis, vieta, laikas, kiekis, priemonės, padaryta žala ar sužalojimai, tyčia arba tikslas, pelnas ir pan.).

  – Apibūdinant faktus nereikėtų išsamiai perrašinėti visų bylos puslapių – turėtų būti pateikiama tik trumpa santrauka. Tačiau sudėtingesnių bylų atvejais, ypač kai taikomas dvigubas baudžiamumas (į sąrašą neįtrauktos nusikalstamos veikos), ilgesnis apibūdinimas gali būti reikalingas siekiant dokumentais pagrįsti pagrindinius faktų aspektus. Tokiais atvejais pateikite duomenis, kurie yra **labai svarbūs** vykdančiajai teisminei institucijai priimant sprendimą dėl EAO, visų pirma siekiant nustatyti galimus nevykdymo pagrindus ar specialiosios taisyklės taikymo galimybę.

  – Kelių nusikalstamų veikų atveju, jei įmanoma, aprašykite faktus, kad jų aprašymas būtų susijęs su atitinkamu teisiniu kvalifikavimu.

  – Rašykite trumpais ir paprastais sakiniais, kuriuos lengva išversti.

  – Trumpas apibūdinimas bus taip pat naudingas nacionaliniam SIRENE biurui įrašant perspėjimus į SIS.

– Nurodykite nusikalstamos veikos **teisinę kvalifikaciją** (baudžiamosios teisės nuostatą, kurią ji pažeidžia). Tačiau prie EAO nebūtina pridėti teisinių tekstų. Tai tik pagausina bereikalingą vertimo darbą.

– Jeigu išduodančioji teisminė institucija pripažįsta, kad nusikalstama veika patenka į toliau išvardytą 32 nusikalstamų veikų sąrašą ir už šią veiką baudžiama laisvės atėmimo bausme arba įkalinimu, kurio ilgiausias terminas – bent 3 metai, sąraše reikėtų pažymėti atitinkamą langelį.

– Vienam Europos arešto orderiui dėl vieno asmens rekomenduojama naudoti tik vieną formą, jei tai įmanoma. Jeigu orderis susijęs su keliomis nusikalstamomis veikomis, tai turi būti aiškiai nurodyta (pavyzdžiui, nurodant „1 nusikalstama veika“, „2 nusikalstama veika“, „3 nusikalstama veika“, kuri varnelė taikoma kuriai nusikalstamai veikai (visų pirma žr. b langelį). Atkreipkite dėmesį, kad perspėjimą dėl suėmimo į SIS leidžiama įrašyti tik vieną kartą. Vis dėlto prie kiekvieno perspėjimo dėl suėmimo galima pridėti daugiau nei vieną EAO.

– Tais atvejais, kai ta pati valstybė narė dėl to paties asmens išdavė kelis EAO, šie EAO neturėtų būti laikomi konkuruojančiais.

e) Nusikalstamos veikos:

Šis orderis susijęs su iš viso: ……..... nusikalstamomis veikomis.

Aplinkybių, kuriomis buvo įvykdyta (-os) nusikalstama (-os) veika (-os), įskaitant laiką, vietą ir prašomo išduoti asmens dalyvavimo laipsnį joje (-se), apibūdinimas: ***Pastaba. Siekiant aiškumo tais atvejais, kai, pvz., padarytos 3 nusikalstamos veikos, aprašymai turėtų būti sunumeruoti (1, 2, 3). Rašykite trumpais sakiniais, tačiau išsamiai apibūdinkite faktus. Rašykite tiksliai.***

…….....……

Nusikalstamos (-ų) veikos (-ų) pobūdis, teisinė kvalifikacija ir taikytina įstatymo / kodekso nuostata:

Pastaba. Nurodykite nusikalstamos veikos teisinę kvalifikaciją ir nacionalinio įstatymo nuostatas, kurias ji pažeidžia.

.....……..... .....…….....

I. Jei taikytina, pažymėkite vieną ar kelias iš šių nusikalstamų veikų, baudžiamų išduodančiojoje valstybėje narėje laisvės atėmimo bausme arba įkalinimu, kurio ilgiausias terminas – bent 3 metai, kaip nustatyta išduodančiosios valstybės narės įstatymuose:

- dalyvavimas nusikalstamame susivienijime;
- terorizmas,
- prekyba žmonėmis;
- seksualinis vaikų išnaudojimas ir vaikų pornografija;
- neteisėta prekyba narkotikais ir psichotropinėmis medžiagomis;
- neteisėta prekyba ginklais, šaudmenimis ir sprogmenimis;
- korupcija;
- klastojimas, įskaitant klastojimą, kuris turi poveikį Europos Bendrijų finansiniams interesams, kaip apibrėžta 1995 m. liepos 26 d. Konvencijoje dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos;
- nusikalstamu būdu įgytų pinigų plovimas;
- valiutos, įskaitant eurą, padirbinėjimas;
- nusikaltimai informatikai;
- nusikaltimai aplinkai, įskaitant neteisėtą prekybą nykstančiomis gyvūnų ir nykstančiomis augalų rūšimis bei veislėmis;
- pagalba neteisėtai patekti į šalį ir apsigyventi joje;

- žmogžudystė, sunkus kūno sužalojimas;
- neteisėta prekyba žmogaus organais ir audiniais;
- žmonių grobimas, neteisėtas laisvės atėmimas ir įkaitų ėmimas;
- rasizmas ir ksenofobija;
- organizuotas arba ginkluotas apiplėšimas;
- neteisėta prekyba kultūros vertybėmis, įskaitant antikvarines vertybes ir meno kūrinius;
- sukčiavimas;
- reketavimas ir turto prievartavimas;
- gaminių klastojimas ir piratavimas;
- administracinių dokumentų padirbinėjimas ir prekyba jais;
- mokėjimo priemonių klastojimas;
- neteisėta prekyba hormoninėmis medžiagomis ir kitomis augimo skatinimo medžiagomis;
- neteisėta prekyba branduolinėmis ir radioaktyviosiomis medžiagomis;
- prekyba vogtomis transporto priemonėmis;
- iššaginimas;
- padegimas;
- Tarptautiniam baudžiamajam teismui teismingi nusikaltimai;
- neteisėtas orlaivių arba laivų užgrobimas;
- diversija.

II. Išsamus nusikalstamos veikos, neįrašytos į I skirsnį, apibūdinimas: ***Pastaba. Tai, kas buvo apibūdinta e langelyje, neturėtų būti kartojama II skirsnyje. Turi būti pateiktas tik išsamus apibūdinimas – jokia informacija apie nacionalinės teisės aktus nėra reikalinga.***

Jeigu aplinkybės buvo nurodytos pirmiau, nekartokite jų. Neįterpkite teisinių tekstų, jeigu aplinkybės buvo pirmiau aiškiai nurodytos; naudokite šį langelį tik jeigu taikomas dvigubas baudžiamumas, ir jums reikia išsamiau, negu pirmiau nurodyta, apibūdinti aplinkybes. Tam, kad išnagrinėtų dvigubo baudžiamumo klausimą, teisėjui būtina ne turėti teisinį tekstą, o tiksliai žinoti bylos aplinkybes, nors kai kuriose teisės sistemose prašoma pateikti teisinio teksto kopiją.

…….....
.....

f langelis

Kitos bylai svarbios aplinkybės (neprivaloma informacija)

Pastaba.

Paprastai šio langelio nebūtina pildyti.

Čia galima nurodyti pastabas dėl eksteritorialumo, senaties terminų nutraukimo ir kitų nusikalstamos veikos pasekmių. Paprastai informacijos apie nutrauktus senaties terminus nebūtina nurodyti, tačiau jeigu nusikalstama veika buvo padaryta seniai, tokia nuoroda gali būti naudinga.

Šiuo langeliu taip pat galima pasinaudoti, kai yra specifinių aplinkybių, susijusių su EAO vykdymu, o papildomos informacijos pateikimas galėtų palengvinti EAO vykdymą, nepaisant tiesioginio bendravimo galimybių, pavyzdžiui:

– pastabos dėl bendravimo su trečiosiomis šalimis apribojimų po suėmimo; nurodoma, kad esama pavojaus, jog bus sunaikinti įrodymai arba bus vėl padaryta nusikalstama veika;

– nurodomos aplinkybės, iš kurių pagal Pamatinį sprendimą 2008/909/TVR matyti, kad prašomas perduoti asmuo gali būti perduotas vėliau, kad atliktų galimą laisvės atėmimo bausmę vykdančiojoje valstybėje narėje pagal EAO pagrindų sprendimo 5 straipsnio 3 dalį (pavyzdžiui, gyvenamosios vietos turėjimas, darbas, šeimos ryšiai vykdančiojoje valstybėje narėje ir pan.);

– prašymas duoti sutikimą pagal EAO pagrindų sprendimo 27 straipsnio 4 dalį;

– kiti teisminio bendradarbiavimo prašymai, pavyzdžiui, Europos tyrimo orderis, kurie turi būti įvykdomi vienu metu;

– ryšys su kitais EAO;

– išduodančiųjų teisminių institucijų susitarimai dėl vienu metu išduotų EAO, kad vykdančioji teisminė institucija iš karto apie juos sužinotų ir galėtų į juos atsižvelgti, ypač jei tie susitarimai pasiekti Eurojusto koordinavimo susitikimuose;

– pagal Direktyvą 2013/48/ES pateikta informacija dėl išduodančiojoje valstybėje narėje veikiančio advokato, kuris gali padėti vykdančiojoje valstybėje narėje veikiančiam advokatui (pasirinktas advokatas arba *ex officio* advokatas);

– pagal Pamatinio sprendimo 2009/829/TVR 22 straipsnį pateikta informacija dėl bet kurios ankstesnės priežiūros priemonės (priežiūros priemonių pažeidimas).

f) Kitos su byla susijusios aplinkybės (neprivaloma informacija):
(Pastaba. Čia galima nurodyti eksteritorialumą, terminų nutraukimą ir kitas nusikalstamos veikos pasekmes).

…….....
.....

g langelis

Turto areštas

Pastaba.

Ikiteisminis etapas (EAO išduodamas baudžiamojo persekiojimo tikslais).

– Trumpai apibūdinkite prašomą dalyką (pavyzdžiui, mobilųjį telefoną, nešiojamąjį kompiuterį, planšetinį kompiuterį, ginklą, tapatybę patvirtinantį dokumentą, kelionės dokumentus ir kt.). Kai tokio bendradarbiavimo neprašoma, įrašykite „netaikoma“.

– Pavyzdžiui, apibūdinkite ginklą, kurį prašoma areštuoti.

– Jeigu turima, turėtų būti pateikta informacija, susijusi su atskiru Europos tyrimo orderiu ar arešto aktu.

– g langelis nesusijęs su „asmeniniais daiktais“; nurodykite daiktus, kurie gali būti laikomi įrodymais, pavyzdžiui, nešiojamasis kompiuteris, asmeniniai dokumentai, mobilieji telefonai, kad galima būtų areštuoti turtą.

g) Šis orderis taip pat taikomas turto, kurio gali reikėti kaip įrodymo, areštui ir perėmimui:

Šis orderis taip pat taikomas turto, kurį prašomas perduoti asmuo įsigijo įvykdyta nusikalstama veika, areštui ir perėmimui:

Turto (ir jo buvimo vietos) (jei žinoma) aprašymas:

.....

.....

.....

h langelis

Pastaba.

Įtraukos buvo pakeistos langeliais – pažymėkite varnele, jei taikoma. Jeigu pagal įstatymą įkalinimo bausmė iki gyvos galvos draudžiama, įrašykite „netaikoma“.

Ikiteisminis etapas (EAO išduodamas baudžiamojo persekiojimo tikslais).

– Pažymėkite varnele, jei taikoma.

Poteisminis etapas (EAO išduodamas tam, kad būtų vykdoma bausmė arba nuosprendis, kuris buvo priimtas *in absentia*)

– Pažymėkite varnele, jei taikoma

h) Už nusikalstamą (-as) veiką (-as), dėl kurios (-ių) išduotas šis orderis, baudžiama laisvės atėmimu iki gyvos galvos ar įkalinimu iki gyvos galvos arba tokia bausmė yra paskirta:

☐ išduodančiosios valstybės narės teisinė sistema leidžia gavus prašymą arba bent po 20 metų persvarstyti paskirtą bausmę arba priemonę, kad tokia bausmė ar priemonė nebebūtų vykdoma,

ir (arba)

☐ išduodančiosios valstybės narės teisinė sistema leidžia suteikti malonę, į kurią asmuo turi teisę pagal išduodančiosios valstybės narės teisę arba praktiką, siekiant, kad tokia bausmė ar priemonė nebebūtų vykdoma.

i langelis

Informacija apie išduodančiąją teisminę instituciją

Pastaba.

– Jos atstovo vardas ir pavardė: redakcijose įvairiomis kalbomis nurodomas teisminius įgaliojimus turintis asmuo.

– Įrašykite išduodančiosios teisminės institucijos adresą.

– Įrašykite išduodančiosios teisminės institucijos telefono / fakso numerį bei el. pašto adresą; pageidautina nurodyti kontaktinius duomenis, kuriais su institucija galima susisiekti visą parą.

– Kontaktiniai duomenys, reikalingi sprendžiant praktinius klausimus: Jei įmanoma, nurodykite teisminės institucijos pareigūno, mokančio atitinkamą užsienio kalbą, vardą ir pavardę bei kontaktinius duomenis.

i) Teisminė institucija, kuri išdavė orderį:

Oficialus pavadinimas:.....

Jos atstovo pavardė:

Užimamos pareigos (titulas / kategorija): .....

Bylos numeris: .....

Adresas: .....

Telefonas: (šalies kodas) (srities / miesto kodas) (..) .....

Faksas: (šalies kodas) (srities / miesto kodas) (..).....

Elektroninis paštas: ***Pastaba. Nurodykite oficialų e. pašto adresą, kuris yra dažnai tikrinamas.***.....

Pasiteiravimui svarbi informacija apie asmenį, su kuriuo turi būti susisiekta dėl perdavimo praktinių klausimų: .....

Centrinės institucijos kontaktinė informacija

Kai už Europos arešto orderio perdavimą ir administracinį priėmimą yra atsakinga centrinė institucija:

Centrinės institucijos pavadinimas: .....

.....

Asmuo pasiteiravimui, jei toks yra (pareigos / kategorija ir pavardė): .....

.....

Adresas: .....

…….....

Telefonas: (šalies kodas) (srities / miesto kodas) (..) .....

Faksas: (šalies kodas) (srities / miesto kodas) (..) .....

El. paštas: .....

Išduodančiosios teisminės institucijos ir (arba) jos atstovo parašas bei informacija apie ją (ji)

Pastaba.

– Tai gali būti teisminė institucija arba, pavyzdžiui, teismo sekretorius, kuris pasirašo teismo vardu.

Išduodančiosios institucijos ir (arba) jos atstovo parašas:

…….....
.....

Vardas ir pavardė:
…….....

Užimamos pareigos (titulas / kategorija): .....

Data: .....

Oficialus antspaudas (jei toks yra). ***Pastaba. Tai turi būti išduodančiosios institucijos pagal nacionalinę teisę oficialus antspaudas. Jei yra – visuomet naudotinas.***

IV PRIEDAS. KALBOS, KURIOMIS VALSTYBĖMS NARĖMS GALIMA PATEIKTI EAO

Pagal EAO pagrindų sprendimo 8 straipsnio 2 dalį valstybės narės padarė tokius pareiškimus dėl kalbų, kuriomis joms galima pateikti EAO:

Austrija: vokiečių kalba arba kita kalba, jeigu laikomasi abipusiškumo principo (valstybė narė gali pateikti EAO savo valstybine kalba, jeigu Austrijos teisminės institucijos jai gali pateikti savo išduotą EAO vokiečių kalba).

Belgija: prancūzų, olandų, vokiečių kalbomis.

Bulgarija: bulgarų kalba.

Kipras: graikų, turkų, anglų kalbomis.

Čekija: čekų kalba; Slovakijos Respublika gali pateikti Čekijai EAO slovakų kalba arba kartu su vertimu į slovakų kalbą, o Austrija gali pateikti Čekijai EAO vokiečių kalba.

Danija: danų, anglų, švedų kalbomis.

Estija: Estų, anglų kalbomis.

Suomija: suomių, švedų, anglų kalbomis.

Prancūzija: prancūzų kalba.

Vokietija: Vokietija laikosi abipusiškumo principo (valstybė narė gali pateikti EAO savo valstybine kalba, jeigu Vokietijos teisminės institucijos jai gali pateikti savo išduotą EAO vokiečių kalba).

Graikija: graikų kalba.

Vengrija: vengrų kalba arba kartu su EAO vertimu į vengrų kalbą. Tos valstybės narės, kurioms galima pateikti EAO ne tik jų kalba arba viena iš jų valstybinių kalbų, gali pateikti Vengrijai EAO anglų, prancūzų ar vokiečių kalbomis, arba kartu su vertimu į vieną iš tų kalbų.

Airija: airių arba anglų kalbomis, arba kalba, kurią gali nustatyti Teisingumo ministerija, arba EAO kartu su vertimu į airių ar anglų kalbas.

Italija: italų kalba.

Latvija: latvių, anglų kalbomis.

Lietuva: lietuvių, anglų kalbomis.

Liuksemburgas: prancūzų, vokiečių, anglų kalbomis.

Malta:	maltiečių, anglų kalbomis.
Nyderlandai:	olandų, anglų ar kita Sąjungos oficialiąja kalba, jeigu kartu pateikiamas vertimas į anglų kalbą.
Lenkija:	lenkų kalba.
Portugalija:	portugalų kalba.
Rumunija:	rumunų, prancūzų, anglų kalbomis.
Slovakija:	slovakų kalba arba, remiantis prieš tai sudarytomis dvišalėmis sutartimis, Austrija – vokiečių kalba, Čekija – čekų kalba, Lenkija – lenkų kalba.
Slovėnija:	slovėnų, anglų kalbomis.
Ispanija:	ispanų kalba. Jei EAO buvo išduotas remiantis SIS perspėjimu apie paskelbtą paiešką, vykdančioji institucija pasirūpina orderio vertimu, kai jis išduotas ne ispanų kalba.
Švedija:	švedų, danų, norvegų, anglų kalbomis arba kartu su vertimu į vieną iš šių kalbų.

V PRIEDAS. TEISINGUMO TEISMO SPRENDIMŲ, SUSIJUSIŲ SU EAO PAGRINDŲ SPRENDIMU, SĄRAŠAS

C-303/05, *Advocaten voor de Wereld* (2007 m. gegužės 3 d. sprendimas).

C-66/08, *Kozłowski* (2008 m. liepos 17 d. sprendimas).

C-296/08 PPU, *Santesteban Goicoechea* (2008 m. rugpjūčio 12 d. sprendimas).

C-388/08 PPU, *Leymann ir Pustovarov* (2008 m. gruodžio 1 d. sprendimas).

C-123/08, *Wolzenburg* (2009 m. spalio 6 d. sprendimas).

C-306/09, *I.B.* (2010 m. spalio 21 d. sprendimas).

C-261/09, *Mantello* (2010 m. lapkričio 16 d. sprendimas).

C-192/12 PPU, *West* (2012 m. birželio 28 d. sprendimas).

C-42/11, *Lopes da Silva Jorge* (2012 m. rugsėjo 5 d. sprendimas).

C-396/11, *Radu* (2012 m. sausio 29 d. sprendimas).

C-399/11, *Melloni* (2013 m. vasario 26 d. sprendimas).

C-168/13 PPU, *Jeremy F.* (2013 m. gegužės 30 d. sprendimas).

C-237/15 PPU, *Lanigan* (2015 m. liepos 16 d. sprendimas).

C-463/15 PPU, *A.* (2015 m. rugsėjo 25 d. nutartis).

C-404/15 ir C-659/15 PPU, *Aranyosi ir Căldăraru*, sujungtos bylos (2016 m. balandžio 5 d. sprendimas).

C-108/16 PPU, *Dworzecki* (2016 m. gegužės 24 d. sprendimas).

C-241/15, *Bob-Dogi* (2016 m. birželio 1 d. sprendimas).

C-294/16 PPU, *JZ* (2016 m. liepos 28 d. sprendimas).

C-182/15, *Petruhhin* (2016 m. rugsėjo 6 d. sprendimas).

C-452/16 PPU, *Poltorak* (2016 m. lapkričio 10 d. sprendimas).

C-477/16 PPU, *Kovalkovas* (2016 m. lapkričio 10 d. sprendimas).

C-453/16 PPU, *Özçelik* (2016 m. lapkričio 10 d. sprendimas).

C-640/16, *Vilkas* (2017 m. sausio 25 d. sprendimas).

Nebaigtos nagrinėti:

C-579/15, *Popławski.*

C-473/15, *Schotthöfer & Steiner*.

C-191/16, *Pisciotti.*

C-367/16, *Piotrowski.*

C-496/16, *Aranyosi.*

VI PRIEDAS. TEISINGUMO TEISMO SPRENDIMAI, SUSIJĘ SU *NE BIS IN IDEM* PRINCIPU

Sujungtos bylos C-187/01 ir C-385/01, *Gözütok ir Brügge* (2003 m. vasario 11 d. sprendimas)

CISA 54 straipsnyje įtvirtintas *ne bis in idem* principas yra taikomas ir tokioms baudžiamojo persekiojimo nutraukimo procedūroms, kokios nagrinėjamos pagrindinėse bylose, kuriomis valstybės narės prokuratūra nedalyvaujant teismui nutraukia toje valstybėje pradėtą baudžiamąjį procesą po to, kai asmuo, prieš kurį pradėtas baudžiamasis persekiojimas, įvykdo tam tikras pareigas, pavyzdžiui, sumoka tam tikrą prokuratūros nustatytą pinigų sumą.

Byla C-469/03, *Miraglia* (2005 m. kovo 10 d. sprendimas)

CISA 54 straipsnyje nustatytas *ne bis in idem* principas nėra taikytinas vienos valstybės narės teisminių institucijų sprendimui užbaigti bylą, priimtam nenagrinėjus bylos iš esmės po to, kai, prokuratūra nusprendė nekelti baudžiamosios bylos remdamasi vien tuo, kad kitoje valstybėje narėje to paties kaltinamojo asmens atžvilgiu ir už tas pačias veikas pradėtas baudžiamasis persekiojimas.

Byla C-436/04, *Van Esbroeck* (2006 m. kovo 9 d. sprendimas)

1. CISA 54 straipsnyje nustatytas *ne bis in idem* principas turi būti taikomas Susitariančioje Šalyje pradėtame baudžiamajame procese veikoms, dėl kurių suinteresuotojo asmens atžvilgiu jau buvo priimtas kaltinamasis nuosprendis kitoje Susitariančiojoje Šalyje, net jei minėta konvencija dar negaliojo pastarojoje šalyje priimant minėtą kaltinamąjį nuosprendį, tačiau ji galiojo atitinkamose Susitariančiosiose Šalyse *ne bis in idem* principo taikymo sąlygų vertinimo antrajame procese momentu.

2. CISA 54 straipsnis turi būti aiškinamas, kaip reiškiantis, kad:

   – tinkamas šio straipsnio taikymo kriterijus yra materialinių veikų identiškumas, suprantamas kaip konkrečių neatskiriamai tarpusavyje susijusių faktų visuma, neatsižvelgiant į teisinį šių veikų ar saugomo teisinio intereso kvalifikavimą;

   – baudžiamos veikos, kurias sudaro tų pačių narkotinių medžiagų išvežimas ir įvežimas ir kurių atžvilgiu vykdomas baudžiamasis persekiojimas skirtingose šią konvenciją pasirašiusiose valstybėse, iš esmės yra laikomos „tomis pačiomis veikomis“ 54 straipsnio prasme, tačiau galutinį sprendimą šiuo klausimu turi priimti kompetentingas nacionalinis teismas.

Byla C-467/04, *Gasparini ir kt.* (2006 m. rugsėjo 28 d. sprendimas)

1. CISA 54 straipsnyje numatytas *ne bis in idem* principas taikomas Susitariančiosios Valstybės teismo baudžiamajame procese priimtam sprendimui, kuriuo kaltinamasis buvo galutinai išteisintas, nes suėjo patraukimo baudžiamojon atsakomybėn už nusikaltimą, kuriuo jis kaltintas, senaties terminas.

2. Šis principas taikomas tik tiems asmenims, kurių teismo procesas vienoje Susitariančiojoje Valstybėje yra galutinai baigtas.

3. Baudžiamąją bylą nagrinėjantis Susitariančiosios Valstybės teismas negali pripažinti, jog prekės šios valstybės teritorijoje yra laisvoje apyvartoje, remdamasis vien tik aplinkybe, kad baudžiamąją bylą nagrinėjantis kitos Susitariančiosios Valstybės teismas tos pačios prekės atžvilgiu konstatavo, jog suėjo patraukimo baudžiamojon atsakomybėn už kontrabandos nusikaltimą senaties terminas.

4. Prekės pateikimas rinkai kitoje valstybėje narėje po jos įvežimo į valstybę narę, kurioje dėl senaties termino suėjimo priimtas išteisinamasis nuosprendis, laikytinas veiksmu, galinčiu būti „tų pačių veikų“ minėto 54 straipsnio prasme dalimi.

Byla C-150/05, *Van Straaten* (2006 m. rugsėjo 28 d. sprendimas)

1. CISA 54 straipsnis turi būti aiškinamas, kaip reiškiantis, kad:

   – tinkamas šio straipsnio taikymo kriterijus yra materialinių veikų identiškumas, suprantamas kaip konkrečių neatskiriamai tarpusavyje susijusių veikų visuma, neatsižvelgiant į teisinį šių veikų ar saugomo teisinio intereso kvalifikavimą;

   – su narkotinėmis medžiagomis susijusių nusikaltimų atveju nėra reikalaujama, kad dviejose atitinkamose Susitariančiosiose Valstybėse nagrinėjami narkotikų kiekiai ar asmenys, kurie šiose dviejose valstybėse tariamai padarė veikas, sutaptų;

   – baudžiamos veikos, kurias sudaro tų pačių narkotinių medžiagų išvežimas ir įvežimas ir kurių atžvilgiu vykdomas baudžiamasis persekiojimas skirtingose šią konvenciją pasirašiusiose valstybėse, iš esmės yra laikomos „tomis pačiomis veikomis“ 54 straipsnio prasme, tačiau galutinį sprendimą šiuo klausimu turi priimti kompetentingas nacionalinis teismas.

2. Šios konvencijos 54 straipsnyje įtvirtintas *ne bis in idem* principas taikytinas Susitariančiosios Valstybės teisminių institucijų sprendimui, kuriuo kaltinamasis buvo galutinai išteisintas nesant pakankamai įrodymų.

Byla C-288/05, *Kretzinger* (2007 m. liepos 18 d. sprendimas)

1. CISA 54 straipsnis turi būti aiškinamas, kaip reiškiantis, kad:

   – tinkamas šio straipsnio taikymo kriterijus yra materialinių veikų identiškumas, suprantamas kaip konkrečių neatskiriamai tarpusavyje susijusių veikų visuma, neatsižvelgiant į teisinį šių veikų ar saugomo teisinio intereso kvalifikavimą;

   – veikos, susijusios su kontrabandinio užsieninio tabako įgijimu Susitariančiojoje Valstybėje ir jo importu bei laikymu kitoje Susitariančiojoje Valstybėje, kai kaltinamasis, kuris buvo persekiojamas dviejose Susitariančiosiose Valstybėse, pirmą kartą įsigijęs tabaką iš pat

pradžių ketino jį gabenti į galutinę paskirties vietą per keletą Susitariančiųjų Valstybių, yra nusikaltimai, galintys patekti į sąvoką „tos pačios veikos“ šio 54 straipsnio prasme. Galutinį vertinimą šiuo klausimu turi atlikti kompetentingi nacionaliniai teismai.

2. CISA 54 straipsnio prasme Susitariančiosios Valstybės teismo skirta bausmė buvo „atlikta“ ar yra „atliekama“, jei kaltinamajam pagal šios Susitariančiosios Valstybės įstatymus buvo paskirta laisvės atėmimo bausmė, kurios vykdymas atidėtas.

3. CISA 54 straipsnio prasme Susitariančiosios Valstybės teismo skirta bausmė neturi būti laikoma „atlikta“ ar „atliekama“, kai kaltinamasis buvo trumpai sulaikytas ir (arba) jam paskirta kardomojo kalinimo priemonė, ir šis laisvės atėmimas pagal nuosprendį priėmusios valstybės įstatymus vėliau turėtų būti įskaitytas į laisvės atėmimo bausmės atlikimo laiką.

4. Tai, jog valstybė narė, kurioje tam tikro asmens atžvilgiu pagal vidaus teisę buvo priimtas galutinis apkaltinamasis nuosprendis, gali išduoti Europos arešto orderį sulaikyti šį asmenį siekiant įgyvendinti šį nuosprendį pagal EAO pagrindų sprendimą, negali turėti poveikio sąvokos „bausmės įvykdymas“ CISA aiškinimui 54 straipsnio prasme.

Byla C-367/05, *Kraaijenbrink* (2007 m. liepos 18 d. sprendimas)

1. CISA 54 straipsnis turi būti aiškinamas, kaip reiškiantis, kad:

   – tinkamas šio straipsnio taikymo kriterijus yra materialinių veikų identiškumas, suprantamas kaip konkrečių neatskiriamai tarpusavyje susijusių veikų visuma, neatsižvelgiant į teisinį šių veikų ar saugomo teisinio intereso kvalifikavimą;

   – skirtingos veikos, kurias sudaro, pirma, iš prekybos narkotikais gautų pinigų saugojimas vienoje Susitariančiojoje Valstybėje ir iš tos pačios prekybos gautų pinigų keitimas kitos Susitariančiosios Valstybės valiutos keityklose, neturi būti laikomos „tomis pačiomis veikomis“ CISA 54 straipsnio prasme, remiantis vien tuo, kad kompetentingas nacionalinis teismas konstatuoja, jog minėtos veikos yra pagrįstos tuo pačiu nusikalstamu tikslu;

   – šis nacionalinis teismas turi įvertinti, ar visos lyginamos materialinės aplinkybės taip sutampa ir yra taip tarpusavyje susijusios, jog, atsižvelgiant į minėtą tinkamą taikymo kriterijų, galima konstatuoti, kad jos yra „tos pačios veikos“ CISA 54 straipsnio prasme.

Byla C-297/07, *Bourquain* (2008 m. gruodžio 11 d. sprendimas)

CISA 54 straipsnyje įtvirtintas *ne bis in idem* principas taikomas vienoje Susitariančiojoje Valstybėje pradėtam baudžiamajam procesui dėl veikos, dėl kurios kaltinamojo procesas kitoje Susitariančiojoje Valstybėje yra galutinai baigtas, nors pagal valstybės, kur jis buvo nuteistas, teisę jam skirta bausmė niekada negalėjo būti įvykdyta nedelsiant dėl tokių procesinių ypatumų, kokie nagrinėjami pagrindinėje byloje.

Byla C-491/07, *Turanský* (2008 m. gruodžio 22 d. sprendimas)

CISA 54 straipsnyje įtvirtintas *ne bis in idem* principas netaikomas sprendimui, kuriuo Susitariančiosios Valstybės pareigūnas, baigus nagrinėti bylą iš esmės ir prieš pareiškiant kaltinimus nusikaltimo padarymu įtariamam asmeniui, nurodė sustabdyti vykdomą baudžiamąjį persekiojimą, kai šiuo sprendimu sustabdyti persekiojimą pagal šios valstybės nacionalinę teisę nėra galutinai pareiškiami kaltinimai, ir todėl jis neužkerta kelio naujam baudžiamajam persekiojimui šioje valstybėje dėl tų pačių veikų.

Byla C-398/12, *M.* (2014 m. birželio 5 d. sprendimas)

CISA 54 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad nutartis neperduoti bylos nagrinėti teisiamajame posėdyje, kuria Susitariančiojoje Valstybėje, kurioje ši nutartis buvo priimta, užkertamas kelias naujam asmens, dėl kurio buvo priimta minėta nutartis, baudžiamajam persekiojimui dėl tų pačių veikų, išskyrus atvejus, jei paaiškėja šio asmens kaltę patvirtinančių naujų faktinių aplinkybių arba įrodymų, pripažintina galutiniu sprendimu, kaip jis suprantamas pagal šį straipsnį, taigi ja užkertamas kelias pradėti to paties asmens baudžiamąjį persekiojimą dėl tų pačių veikų kitoje Susitariančioje Valstybėje.

Byla C-261/09, *Mantello* (2010 m. lapkričio 16 d. sprendimas)

Išduodant ir vykdant EAO, sąvoka „ta pati veika“ vartojama EAO pagrindų sprendimo 3 straipsnio 2 punkte, yra autonominė Sąjungos teisės sąvoka.

Tokiomis aplinkybėmis, kaip antai nagrinėjamos pagrindinėje byloje, kai išduodančioji teisminė institucija, atsakydama į vykdančiosios teisminės institucijos pagal EAO pagrindų sprendimo 15 straipsnio 2 dalį pateiktą prašymą dėl informacijos, taikydama savo nacionalinę teisę ir nepažeisdama su EAO pagrindų sprendimo 3 straipsnio 2 punkte įtvirtinta sąvoka „ta pati veika“ susijusių reikalavimų, tiesiogiai nurodė, kad ankstesnis nuosprendis pagal jos teisinę sistemą nėra galutinis teismo sprendimas dėl jos arešto orderyje nurodytų veikų ir todėl nėra kliūtis vykdyti persekiojimą pagal šį arešto orderį, vykdančioji teisminė institucija neturi jokio pagrindo dėl šio nuosprendžio taikyti EAO pagrindų sprendimo 3 straipsnio 2 punkte numatytą privalomo nevykdymo pagrindą.

Byla C-129/14 PPU, *Spasic* (2014 m. gegužės 27 d. sprendimas)

1. CISA 54 straipsnis, kuriuo nustatyta *ne bis in idem* principo taikymo sąlyga, kad apkaltinamojo nuosprendžio priėmimo atveju paskirta bausmė „jau yra įvykdyta“ arba „faktiškai vykdoma“, suderinamas su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 50 straipsniu, kuriuo užtikrinamas šis principas.

2. CISA 54 straipsnis aiškintinas taip, kad vien sumokėjus baudą, skirtą asmeniui kitos valstybės narės teismo tuo pačiu nuosprendžiu, kuriuo jam taip pat skirta laisvės atėmimo bausmė, bet neįvykdžius pastarosios negalima teigti, kad bausmė buvo įvykdyta arba faktiškai vykdoma, kaip numatyta šioje nuostatoje.

Byla C-486/14, *Kossowski* (2016 m. birželio 29 d. sprendimas)

CISA 54 straipsnyje įtvirtintas *ne bis in idem* principas, atsižvelgiant į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 50 straipsnį, turi būti aiškinamas kaip reiškiantis, kad prokuratūros nutarimas nutraukti baudžiamąjį persekiojimą ir galutinai baigti ikiteisminio tyrimo procedūrą (esant galimybei atnaujinti tyrimą arba panaikinti nutarimą) dėl asmens, nepaskyrus bausmės, negali būti laikomas galutiniu sprendimu, kaip tai suprantama pagal šiuos straipsnius, kai iš šio nutarimo motyvų matyti, kad ši procedūra baigta neatlikus išsamaus tyrimo, o nukentėjusiojo ir galimo liudytojo apklausos neatlikimas netiesiogiai rodo, kad tokio tyrimo nebuvo.

VII PRIEDAS. STANDARTINĖ SPRENDIMO DĖL EAO FORMA

Ši forma negali būti laikoma pakeičiančia sprendimą dėl perdavimo, kuris turi būti perduotas pagal Pagrindų sprendimo 2002/584/TVR 22 straipsnį ir kai taikytina ir kai to prašo išduodančioji institucija, visą teisminio sprendimo dėl Europos arešto orderio tekstą.

<table>
<tr><th colspan="6">I. EAO IDENTIFIKAVIMAS</th></tr>
<tr><td>IŠDAVIMO NR.</td><td></td><td>VYKDYMO NR.</td><td></td><td>SIS NR.</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">IŠDUODANČIOJI INSTITUCIJA:</td><td colspan="2"></td><td>IŠDAVIMO DATA:</td></tr>
<tr><td colspan="2">VYKDANČIOJI INSTITUCIJA:</td><td colspan="2"></td><td>PRAŠOMAS PERDUOTI ASMUO</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">ASMENS PILIETYBĖ</td><td colspan="2"></td><td></td><td></td></tr>
<tr><th colspan="6">II. GALUTINIS SPRENDIMAS DĖL EAO</th></tr>
<tr><td colspan="6">INSTITUCIJOS SUTEIKTAS NR., TEISMO SPRENDIMO AR NUTARTIES NR. DATA</td></tr>
<tr><td colspan="6">-A- ☐ ĮVYKDYTAS:</td></tr>
<tr><td>PRAŠOMO PERDUOTI ASMENS SUTIKIMAS (EAO PS 13 STR.)</td><td>☐ TAIP
☐ NE</td><td>SPECIALIOS TAISYKLĖS ATSISAKYMAS (EAO PS 13 STR. 2 D.)</td><td>☐ TAIP
☐ NE</td><td colspan="2">JEIGU VYKDOMAS DALINIS PERDAVIMAS, NURODYKITE DĖL KURIŲ NUSIKALSTAMŲ VEIKŲ EAO NEPRIIMAMAS:</td></tr>
</table>

<table>
<tr><td rowspan="2">BUVIMO NELAISVĖJE LAUKIANT PERDAVIMO VYKDANČIOJOJE VALSTYBĖJE NARĖJE TRUKMĖ (EAO PS 26 STR.)</td><td rowspan="2">☐ SULAIKYMAS</td><td>PRADŽIA (SUĖMIMO DATA / VALANDA):</td><td rowspan="2">BYLOS NAGRINĖJIMAS IN ABSENTIA (EAO PS 4a STR.)</td><td rowspan="2">☐ TAIP</td><td>☐ NAUJAS PRANEŠIMAS
☐ NAUJAS BYLOS NAGRINĖJIMAS
☐ NĖ VIENAS NEREIKALINGAS (įvykdyti reikalavimai pagal 4a str.)</td></tr>
<tr><td>PABAIGA (PERDAVIMO DATA / VALANDA): [1]</td></tr>
<tr><td colspan="2">☐ NĖRA</td><td colspan="2">☐ NE</td></tr>
<tr><td rowspan="3">GARANTIJOS
(EAO PS 5 STR.)</td><td colspan="2" rowspan="3">☐ LAISVĖS ATĖMIMO IKI GYVOS GALVOS PERSVARSTYMAS
(EAO PS 5 STR. 2 D.)
☐ VYKDANČIOIOS VALSTYBĖS NARĖS PILIEČIO ARBA GYVENTOJO GRĄŽINIMAS
(EAO PS 5 STR. 3 D.)</td><td rowspan="3">ATIDĖTAS
(EAO PS 24 STR. 1 D.)</td><td rowspan="3">☐ TAIP</td><td>☐ DĖL BAUDŽIAMOJO PERSEKIOJIMO VYKDANČIOJOJE VALSTYBĖJE NARĖJE</td></tr>
<tr><td>☐ BAUSMĖS ATLIKIMAS VYKDANČIOJOJE VALSTYBĖJE NARĖJE
BENDRA PASKIRTOS BAUSMĖS TRUKMĖ</td></tr>
<tr><td>☐ NE</td></tr>
<tr><td colspan="2">LAIKINAS PERDAVIMAS</td><td colspan="4">☐ NE ☐ TAIP
IKI (DATA) (EAO PS 24 str. 2 d.)</td></tr>
</table>

[1] Ši išnaša turėtų būti perkelta į formą: „Šią datą perduodančioji institucija nurodo, jei ji yra žinoma. Ją taip pat gali nurodyti gaunančioji institucija.“

1.1.1. PRIVALOMI ATSISAKYMO PAGRINDAI:	*1.1.2. NACIONALINĖS TEISĖS AKTUOSE NUSTATYTI PAGRINDAI:*
☐ ***NE BIS IN IDEM* principas *(EAO PS 3 str. 2 d.)*** ☐ **NEPILNAMETIS (EAO PS 3 str. 3 d.)** ☐ **AMNESTIJA (EAO PS 3 str. 1 d.)**	☐ **NURODYKITE:**
III. PASTABOS.	

Vieta, data ir vykdančiosios valstybės narės kompetentingos institucijos parašas.

SKIRTA IŠDUODANČIOSIOS VALSTYBĖS NARĖS KOMPETENTINGAI INSTITUCIJAI

VIII PRIEDAS. VALSTYBIŲ NARIŲ, PAGAL KURIŲ TEISĖS SISTEMĄ GALIMA PERDUOTI ASMENĮ UŽ NUSIKALSTAMAS VEIKAS, UŽ KURIAS BAUDŽIAMA BAUSME, KURI YRA MAŽESNĖ NEI EAO PAGRINDŲ SPRENDIMO 2 STRAIPSNIO 1 DALYJE NUSTATYTA RIBA, KAI TOKIOS NUSIKALSTAMOS VEIKOS EAO ĮVARDIJAMOS KAIP ŠALUTINĖS VEIKOS, SUSIJUSIOS SU PAGRINDINE (-ĖMIS) NUSIKALSTAMA (-OMIS) VEIKA (-OMIS), SĄRAŠAS[1]

Čekija

Danija

Vokietija

Prancūzija

Latvija

Lietuva

Vengrija

Austrija

Slovėnija

Slovakija

Suomija

Švedija

[1] Sąrašas sudarytas remiantis 20 valstybių narių atsakymais į Komisijos klausimyną – jis nebūtinai atspindi padėtį visose valstybėse narėse. Sąraše apžvelgiamos valstybės narės, kuriose esama tam tikrų galimybių perduoti asmenį už šalutines nusikalstamas veikas. Reikėtų pažymėti, kad ši galimybė gali priklausyti nuo įvairių veiksnių, pvz., dvigubo baudžiamumo, ir nuo vykdančiosios teisminės institucijos teisės veikti savo nuožiūra kiekvienu konkrečiu atveju.

IX PRIEDAS. ORIENTACINIS PRANEŠIMO APIE TEISES ASMENIMS, SULAIKYTIEMS PAGAL EAO, PAVYZDYS

Direktyvos 2012/13/ES dėl teisės į informaciją baudžiamajame procese[1] II PRIEDAS

Orientacinis pranešimo apie teises asmenims, sulaikytiems pagal Europos arešto orderį, pavyzdys

Šio pavyzdžio tikslas – padėti nacionalinėms valdžios institucijoms rengti savo pranešimą apie teises nacionaliniu lygiu. Valstybės narės neprivalo naudoti šio pavyzdžio. Rengdamos savo pranešimą apie teises, valstybės narės gali taisyti šį pavyzdį taip, kad jis atitiktų jų nacionalines taisykles, ir pridėti papildomos naudingos informacijos.

A. INFORMACIJA APIE EUROPOS AREŠTO ORDERĮ

Jūs turite teisę būti informuotas apie Europos arešto orderio, kurio pagrindu buvote suimtas, turinį.

B. ADVOKATO PAGALBA

Jūs turite teisę konfidencialiai pasitarti su advokatu. Advokatas turi būti nepriklausomas nuo policijos. Jūs galite prašyti policijos pagalbos, kad padėtų jums susisiekti su advokatu. Tam tikrais atvejais pagalba gali būti suteikta nemokamai. Norėdami gauti papildomos informacijos, kreipkitės į policiją.

C. VERTIMAS ŽODŽIU IR RAŠTU

Jei nekalbate policijos ar kitų kompetentingų valdžios institucijų kalba arba jos nesuprantate, turite teisę į nemokamą vertėjo žodžiu pagalbą. Vertėjas žodžiu gali padėti jums susikalbėti su savo advokatu ir jis privalo užtikrinti šio pokalbio turinio konfidencialumą. Jūs turite teisę į Europos arešto orderio vertimą į jums suprantamą kalbą. Kai kuriomis aplinkybėmis jis gali būti išverstas žodžiu arba gali būti pateikta jo santrauka.

D. GALIMYBĖ DUOTI SUTIKIMĄ

Galite sutikti arba nesutikti, kad jus perduotų valstybei, kuri jūsų ieško. Jūsų sutikimas pagreitintų procesą. [Gali būti nurodomos tam tikros papildomos valstybės narės: vėliau

[1] OL L 142, 2012 6 1, p. 1.

gali būti sudėtinga arba net neįmanoma pakeisti šį sprendimą.] Norėdami gauti daugiau informacijos, kreipkitės į institucijas arba savo advokatą.

E. IŠKLAUSYMAS

Jei nesutinkate būti perduotas, turite teisę būti išklausytas teisme.